

ΕΘΝΙΚΟΘΕΑΤΡΟ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Μ.Π.Σ. «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων

**«Στρατηγικός σχεδιασμός 2021 - 2025
για το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδας»**

Εργασία εξαμήνου στο πλαίσιο του μαθήματος «Στρατηγικός & Επιχειρησιακός Σχεδιασμός Δημόσιων Επιχειρήσεων & Οργανισμών.

Διδάσκουσα: Βασιλική Σκιντζη

Ομάδα Εργασίας:

Αργυροπούλου Ρεβέκκα – Ζωσιμά Μαρία – Σκιντζής Κωνσταντίνος

Τρίπολη – Ιούνιος 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ. 5	Εισαγωγή
Σελ. 6	1. Στρατηγικός Σχεδιασμός – Γενικά Στοιχεία
Σελ. 6	1.1 Ορισμός και βασικά χαρακτηριστικά
Σελ. 7	1.2 Στρατηγικός Σχεδιασμός Πολιτιστικών Οργανισμών
Σελ. 9	1.3 Η ιδιαίτερη φύση των μη κερδοσκοπικών οργανισμών στον στρατηγικό σχεδιασμό
Σελ. 11	2. Το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδας
Σελ. 11	2.1 Ιστορική αναδρομή
Σελ. 12	2.2 Σκοπός- Όραμα- Εντολές
Σελ. 15	3. Ανάλυση Εσωτερικού & Εξωτερικού περιβάλλοντος για το Εθνικό Θέατρο
Σελ. 15	3.1 Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος
Σελ. 39	3.2 Ανάλυση Εξωτερικού Περιβάλλοντος
Σελ. 48	4. Ανάλυση εμπλεκόμενων με το Εθνικό Θέατρο
Σελ. 50	5. Ανάλυση S.W.O.T./C. για το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον του Εθνικού Θεάτρου
Σελ. 63	6. Καθορισμός Στρατηγικών Θεμάτων
Σελ. 69	7. Στρατηγικές & Σχέδια Δράσης

Σελ. 98	8. Οι Στόχοι και το Όραμα του στρατηγικού σχεδιασμού 2021-2025 για το Εθνικό Θέατρο
Σελ. 98	8.1 Στόχοι
Σελ. 99	8.2 Όραμα
Σελ. 100	9. Έλεγχος - Διαδικασία παρακολούθησης Υλοποίησης Σχεδίων Δράσης
Σελ. 101	9.1 Διαδικασία Αξιολόγησης και Ελέγχου
Σελ. 101	9.2 Προϋποθέσεις του συστήματος Ελέγχου
Σελ. 101	9.3 Ανάπτυξη Συστήματος Ελέγχου στο Εθνικό Θέατρο
Σελ. 103	Βιβλιογραφία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία, εκπονήθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος «Στρατηγικός & Επιχειρησιακός Σχεδιασμός Δημοσίων Επιχειρήσεων & Οργανισμών» και αφορά στην κατάρτιση ενός Στρατηγικού Σχεδίου για ένα δημόσιο οργανισμό. Ως περίπτωση μελέτης επιλέξαμε το «ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ», έναν οργανισμό με πολύπλευρη δράση που τα τελευταία χρόνια προσπαθεί να αναπτυχθεί κατά πολύ πέραν της καλλιτεχνικής του φύσης.

Αρχικά παρουσιάζουμε κάποια εισαγωγικά στοιχεία. Αυτά αφορούν στο στρατηγικό σχεδιασμό γενικά, ειδικότερα στον στρατηγικό σχεδιασμό των πολιτιστικών οργανισμών και των μη κερδοσκοπικών οργανισμών καθώς και κάποια ιστορικά και δομικά της λειτουργίας στοιχεία του Εθνικού θεάτρου.

Στη συνέχεια προχωρήσαμε στην ανάλυση του Εσωτερικού και του Εξωτερικού περιβάλλοντος του Ε.Θ. καταγράφοντας και αναλύοντας όλα τα στοιχεία που τα διαμορφώνουν και τα επηρεάζουν. Αμέσως μετά κάναμε και την ανάλυση των εμπλεκόμενων φορέων και προσώπων που επιδρούν και τροποποιούν ανάλογα με τις επιδιώξεις τους τη λειτουργία του οργανισμού.

Τα επιμέρους στοιχεία της παραπάνω ανάλυσης μελετήθηκαν και παρουσιάζονται αναλυτικά στο αμέσως επόμενο κεφάλαιο που αφορά στην ανάλυση S.W.O.T./C. για το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον. Στο κεφάλαιο αυτό μελετήσαμε τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του Ε.Θ. καθώς και τις ευκαιρίες που θα κληθεί να αξιοποιήσει και τις απειλές που θα πρέπει να αντιμετωπίσει.

Ύστερα προχωρήσαμε στον προσδιορισμό των Στρατηγικών Θεμάτων που θα αντιμετωπιστούν με τον δικό μας Στρατηγικό Σχεδιασμό. Ορίσαμε την ερώτηση στην οποία απαντά το κάθε στρατηγικό θέμα, τους παράγοντες που το καθιστούν στρατηγικό και το τι θα συμβεί αν δεν υλοποιηθεί.

Κατόπιν καθορίσαμε τις επιμέρους στρατηγικές που περιλαμβάνει το κάθε στρατηγικό θέμα και για κάθε στρατηγική προτείνουμε και έναν αριθμό από σχέδια δράσης που την εξυπηρετούν. Για κάθε στρατηγική δράση ορίσαμε στόχο, περιγραφή, αποτέλεσμα, χρονοδιάγραμμα και πόρους.

Μετά από όλα τα παραπάνω, προχωρήσαμε στον καθορισμό των στόχων του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Εθνικού Θεάτρου για την περίοδο 2021-2025. Μαζί με τους στόχους προσδιορίσαμε και το νέο όραμα για τον οργανισμό.

Στο τέλος, αναφερόμαστε και στα στοιχεία της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης της εφαρμογής του στρατηγικού σχεδιασμού.

1. Στρατηγικός Σχεδιασμός – Γενικά Στοιχεία

1.1 Ορισμός και βασικά χαρακτηριστικά

Η έννοια του στρατηγικού σχεδιασμού αποτέλεσε μια νέα θεώρηση των βασικών και καθοριστικών παραγόντων για τη βελτίωση και την επιτυχία των επιχειρήσεων και των οργανισμών. Με τον όρο στρατηγικός σχεδιασμός εννοούμε μια πειθαρχημένη προσπάθεια και συστηματική διαδικασία με σκοπό την παραγωγή βασικών ενεργειών και αποφάσεων που καθοδηγούν και διαμορφώνουν το τι είναι ένας οργανισμός, τι κάνει και γιατί το κάνει (Bryson,2004). Ο στρατηγικός σχεδιασμός είναι ένα γραπτό σχέδιο που περιλαμβάνει τα εξής συστατικά: οργανωτική αποστολή, οργανωτικό όραμα, στρατηγικούς στόχους, συγκεκριμένες τακτικές, κατευθυντήριες αρχές και δραστηριότητες-δράσεις για την επίτευξη των προκαθορισμένων στόχων.

Μέσα από τη διεξαγωγή του στρατηγικού σχεδιασμού προωθείται η επικοινωνία και διευκολύνεται η καλή εφαρμογή των στόχων του οργανισμού. Ο στρατηγικός προγραμματισμός χρησιμοποιείται για τον καθορισμό προτεραιοτήτων, την ενίσχυση των λειτουργιών, τη χρήση των κατάλληλων πόρων, τη διασφάλιση ότι οι εργαζόμενοι και όλοι οι εμπλεκόμενοι εργάζονται για την επίτευξη κοινών στόχων για την προσαρμογή της λειτουργίας του οργανισμού σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Ένα στρατηγικό σχέδιο για να είναι αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο θα πρέπει:

α) Να επισημαίνει τις αδυναμίες και δυνάμεις από το εσωτερικό περιβάλλον και τις απειλές και ευκαιρίες από το εξωτερικό περιβάλλον ώστε η διοίκηση να κάνει τις απαραίτητες προβλέψεις για το μέλλον του οργανισμού/επιχείρησης και να προβαίνει έγκαιρα στην αντιμετώπιση προβλημάτων

β) Να ενθαρρύνει συγκεκριμένους ρεαλιστικούς και μετρήσιμους στρατηγικούς στόχους για τον οργανισμό.

γ) Να παρουσιάζει αναλυτικά τους τρόπους και τα προγράμματα δράσης με τα οποία θα πραγματοποιηθούν οι στόχοι, καταδεικνύοντας δράσεις και ενέργειες, κάνοντας επιμερισμό κάθε στόχου, οριοθετώντας τα χρονικά περιθώρια έναρξης και λήξης και προσδιορίζοντας τις πηγές και τους τρόπους εξεύρεσης νέων πόρων.

δ) Να προωθεί μια συλλογική εμπλοκή του ανθρώπινου δυναμικού μέσω μιας συμμετοχικής διαδικασίας στη διαμόρφωση και στην υλοποίηση των επιδιωκόμενων στόχων.

ε) Να προβλέπει το κοινωνικό, ποιοτικό και οικονομικό αποτέλεσμα από την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου, προσδιορίζοντας με σαφήνεια όλες τις υποθέσεις που έχουν αντίκτυπο στο τελικό αποτέλεσμα.

στ) Να διαθέτει ένα έγκυρο και αξιόπιστο σύστημα ελέγχου, βασισμένο στην έγκυρη και ακριβή πληροφόρηση και στον έλεγχο κρίσιμων σημείων.

Με λίγα λόγια, ο στρατηγικός σχεδιασμός οφείλει να διαμορφώνει και να αναδιαμορφώνει τις δραστηριότητες και τα προϊόντα της επιχείρησης ώστε να παραχθούν τα επιδιωκόμενα κέρδη και η στοχευόμενη ανάπτυξη. (Kotler, 2000)

1.2 Στρατηγικός Σχεδιασμός Πολιτιστικών Οργανισμών

Οι θεμελιακές αλλαγές που συντελέστηκαν τις τελευταίες δεκαετίες μέσα στο ταχύρρυθμα εξελισσόμενο διεθνές περιβάλλον καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για στρατηγικό σχεδιασμό στους πολιτιστικούς οργανισμούς. Κάθε πολιτιστικός οργανισμός οφείλει να καθορίζει την αποστολή του, να θέτει και να μορφοποιεί τους στόχους και το όραμά του, να εντοπίζει τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες του, να επιλέγει το στρατηγικό σχεδιασμό που θα ακολουθήσει και τέλος να επανεξετάζει τις στρατηγικές και τους αντικειμενικούς σκοπού του.

Στρατηγικός σχεδιασμός, λοιπόν, στο πλαίσιο ανάπτυξης ενός πολιτιστικού οργανισμού είναι το σύστημα λήψης αποφάσεων και ο καθορισμός μελλοντικών στόχων. Πρόκειται για ένα πλάνο δράσεων που περιλαμβάνει την κατεύθυνση που θέλει να ακολουθήσει ο οργανισμός στο ανταγωνιστικό περιβάλλον ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζονται οδηγίες για την επίτευξη των στόχων και τον εντοπισμό των απαραίτητων πόρων (Ζαβλάνος,2002)

Ο στρατηγικός σχεδιασμός των πολιτιστικών οργανισμών αποσκοπεί στη διαρκή επαφή του οργανισμού με το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον και στη συνεχή ενημέρωσή του σχετικά με τα όσα συμβαίνουν στην αγορά. Οι πολιτιστικοί οργανισμοί που ακολουθούν τις αρχές του στρατηγικού σχεδιασμού έχουν ως στόχο τους την βελτίωση της αποδοτικότητάς τους, τη διατήρηση της βιωσιμότητας και την αδιάλειπτη παρουσία τους στα πολιτιστικά δρώμενα. Οι βασικότεροι λόγοι που καθιστούν αναγκαία την υιοθέτηση και την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού από τους πολιτιστικούς οργανισμούς είναι οι εξής:

α) **Οι συνεχείς αλλαγές του διεθνούς περιβάλλοντος:** Οι αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντος επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη βιωσιμότητα και την εξέλιξη του πολιτιστικού οργανισμού. Φαινόμενα όπως η οικονομική κρίση, η παγκοσμιοποίηση, οι γεωπολιτικές αλλαγές, το εκτεταμένο μεταναστευτικό ρεύμα ωθούν τους

οργανισμούς να αναδιοργανωθούν και να χαράξουν νέες πολιτικές για να παραμείνουν αποδοτικοί και βιώσιμοι.

β) Η ελεύθερη αγορά: Οι πολιτιστικοί οργανισμοί υπόκεινται και αυτοί στον ανταγωνισμό και στους νόμους της ελεύθερης αγοράς. Μέσα σε αυτό το κλίμα ανταγωνισμού οι πολιτιστικοί οργανισμοί για να παραμείνουν ενεργά στο προσκήνιο και για να συνεχίσουν να συμβάλλουν σημαντικά στο κοινωνικό σύνολο καλούνται να υιοθετήσουν νέες μεθόδους και προσεγγίσεις διοίκησης και οργάνωσης και να κάνουν ποιοτικές επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό.

γ) Το σύγχρονο προφίλ του καταναλωτή: Στις μέρες μας παρατηρούνται δραματικές αλλαγές στο προφίλ του σύγχρονου καταναλωτή, ο οποίος παρουσιάζεται πιο ενημερωμένος και αναμφίβολα πιο απαιτητικός σχετικά με τις υπηρεσίες και τα αγαθά που του προσφέρονται. Από τη μία πλευρά, η έντονη τουριστική κινητικότητα έχει δημιουργήσει ένα κοινό απαιτητικό και καλλιεργημένο με έντονη πολιτιστική συνείδηση και από την άλλη οι αναρίθμητες πηγές πληροφόρησης και ενημέρωσης των καταναλωτών (π.χ. διαδίκτυο) έχουν καταστήσει το ρόλο των καταναλωτών αρκετά σημαντικό για τους οργανισμούς. Οι πολιτιστικοί οργανισμοί, λοιπόν, πρέπει να ανταποκρίνονται στις επιθυμίες και στις απαιτήσεις των καταναλωτών της σύγχρονης κοινωνίας. Συνεπώς, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η στρατηγική διοίκηση είναι το εργαλείο που θα βοηθήσει τους οργανισμούς αυτούς να ανταπεξέλθουν στις εξελίξεις του κοινωνικό-πολιτικού γίνεσθαι. (Middleton (1994)

Τα οφέλη που αποκομίζουν οι οργανισμοί από την εφαρμογή και ανάπτυξη ενός στρατηγικού προγραμματισμού είναι πολλά και αξίζει να αναφερθούν. Αρχικά, συμβάλλει στην βελτίωση της επικοινωνίας τόσο στο εσωτερικό του οργανισμού όσο και στην αποτελεσματική επικοινωνία με το εξωτερικό περιβάλλον του. Επίσης, προωθείται ένας συστηματικός σχεδιασμός σε σχέση με τις μελλοντικές αλλαγές και συνθήκες ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνει την ακριβή και ξεκάθαρη διατύπωση των πολιτικών και των αντικειμενικών στόχων του οργανισμού. Ο στρατηγικός σχεδιασμός μπορεί επίσης να λειτουργήσει υποστηρικτικά σε δράσεις και σε εκπαιδευτικά προγράμματα έτσι ώστε να αποτυπώνεται με σαφήνεια το όραμα και ο σκοπός του. Τέλος, με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού κάθε πολιτιστικός οργανισμός είναι σε θέση να γνωρίζει ποιες ευκαιρίες μπορεί να εκμεταλλευτεί, ποιες απειλές πρέπει να αποφύγει, ποιες δυνάμεις διαθέτει και ποιες αδυναμίες πρέπει να ξεπεράσει. Η στρατηγική αποτελεί το εργαλείο για τη μελλοντική βιωσιμότητα του οργανισμού στο τοπικό και παγκόσμιο πολιτισμικό γίνεσθαι και είναι το μέσο σύνδεσης με το περιβάλλον του

1.3 Η ιδιαίτερη φύση των μη κερδοσκοπικών οργανισμών στον στρατηγικό σχεδιασμό

Οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί υπάρχουν στην κοινωνία για να δημιουργούν αξίες, να καλυτερεύουν και να διευκολύνουν τη ζωή των ανθρώπων. Τα αγαθά ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού είναι κοινωνικά αγαθά τα οποία είναι απαραίτητα για την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής και θα πρέπει να τα απολαμβάνουν όλα τα μέλη μιας κοινωνίας ανεξαιρέτως. Η εφαρμογή του στρατηγικού σχεδιασμού στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς άρα ως φυσικό επακόλουθο και στο Εθνικό Θέατρο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και είμαστε υποχρεωμένοι να σχεδιάζουμε πολύ προσεκτικά το στρατηγικό σχεδιασμό και τις στρατηγικές τους.

Πιο συγκεκριμένα, αξίζει να αναφέρουμε ότι πηγή εσόδων για τους μη-κερδοσκοπικούς οργανισμούς είναι οι επιχορηγήσεις που προέρχονται από το κράτος και οι χορηγίες από ιδιώτες σε αντίθεση με τα έσοδα των κερδοσκοπικών επιχειρήσεων που προέρχονται από την πώληση αγαθών και υπηρεσιών. Το θέμα της επιχορήγησης είναι αρκετά σημαντικό διότι αυτός που επιχορηγεί έχει τη δύναμη και το λόγο να συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων και να επηρεάζει αποφασιστικά την εξέλιξη των οργανισμών. Επίσης, τα τελευταία χρόνια είναι έντονο το φαινόμενο της οικονομικής στήριξης μη κερδοσκοπικών οργανισμών από ιδιωτικές επιχειρήσεις με στόχο να βελτιώσουν την εικόνα τους ως φορείς κοινωνικής αλλαγής

Ένα ακόμα σημαντικό σημείο για να κατανοήσουμε την ιδιαιτερότητα των μη κερδοσκοπικών οργανισμών και την διαφορετικότητά τους από τις κερδοσκοπικές επιχειρήσεις είναι η μέτρηση των αποτελεσμάτων. Η αξιολόγηση της οικονομικής πορείας μιας κερδοσκοπικής επιχείρησης είναι εφικτή και οδηγεί σε συγκεκριμένα συμπεράσματα αναφορικά με την αποτελεσματικότητα της επιχείρησης. Σε έναν μη κυβερνητικό οργανισμό όμως, δεν μπορούμε να εξάγουμε ένα τέτοιο οικονομικό συμπέρασμα, δεδομένου ότι το κέρδος δεν αποτελεί το ζητούμενο του οργανισμού αυτού. Η απόδοση ενός τέτοιου οργανισμού συνήθως σχετίζεται με την επίτευξη και την απόδοση των στόχων που προκύπτουν από αυτή. Η εκτίμηση αυτής της απόδοσης είναι δύσκολή διότι λείπει το αντικειμενικό κριτήριο όπως είναι το κέρδος, ενώ αναμενόμενος θεωρείται ο κίνδυνος λάθους κατά την εξαγωγή των συμπερασμάτων καθώς η υποκειμενικότητα παίζει καθοριστικό ρόλο.

Επιπλέον, πραγματική ωφέλεια για έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό είναι ο σαφής προσδιορισμός της αποστολής του. Η αποστολή είναι μια έννοια που υπερτερεί καθώς δικαιολογεί την ύπαρξη και τον σκοπό του οργανισμού. Αν χαθεί η έννοια της αποστολής αυτομάτως θα υπάρξει ασάφεια στον προσδιορισμό της, παρέκκλιση από τους στόχους της και κατασπατάληση των πόρων της. Επομένως, η απάντηση στο ερώτημα αν εκπληρώνεται ο σκοπός ενός μη κερδοσκοπικού

οργανισμού και πως προέρχεται εξαρτάται από το πόσο καλά έχει οριστεί και κατανοηθεί ή έννοια της αποστολής.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μη κυβερνητικών οργανισμών που αναφέρθηκαν παραπάνω αναντίρρητα επηρεάζουν με ποικίλους τρόπους τόσο την οργάνωση και την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού όσο και την αξιολόγηση και τον έλεγχό του.

2. Το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδας

2.1 Ιστορική αναδρομή

Το Εθνικό Θέατρο ιδρύθηκε το 1930 από τον τότε υπουργό Παιδείας Γεώργιο Παπανδρέου, της κυβέρνησης Βενιζέλου. Στις αρχές του 20ου αιώνα, λειτουργούσε ως Εθνική Σκηνή με πρωτοβουλία του βασιλιά Γεώργιου Α΄ με την οικονομική ενίσχυση του ομογενή δωρητή Ευστράτιο Ράλλη, το 1880. Μετά από δέκα περίπου χρόνια ξεκίνησαν εργασίες για την ανέγερση του θεάτρου στο κέντρο της Αθήνας, στην οδό Αγίου Κωνσταντίνου, με αρχιτέκτονα τον Ερνέστο Τσίλλερ. Πρώτος διευθυντής της Εθνικής Σκηνής διετέλεσε ο Άγγελος Βλάχος, που παρέμεινε στη θέση ως το 1908. Σχεδόν ταυτόχρονα το έτος 1901 λειτουργεί για πρώτη φορά η Δραματική σχολή του θεάτρου και εγκαινιάστηκε το πρώτο κρατικό μας θέατρο ως Βασιλικό Θέατρο. Ιδιαίτερα σημαντικό έτος θεωρείται το 1903 όπου ανέβηκε η *Ορέστεια* του Αισχύλου, σε πεζή μετάφραση του Γ. Σωτηριάδη. Η παράσταση αυτή δημιούργησε πολλές αντιπαραθέσεις και υπήρξε η αφορμή να ξεσπάσει μια μακρόχρονη γλωσσική διαμάχη. Φοιτητές της Φιλοσοφικής σχολής, υποκινούμενοι από τον αρχαιολάτρη καθηγητή τους Γ. Μιστριώτη κατέβηκαν στην Αγίου Κωνσταντίνου και προσπάθησαν να ματαιώσουν την παράσταση. Τα επεισόδια που προκλήθηκαν, είναι γνωστά στην ιστορία ως «Ορεστειακά» και είχαν αποτέλεσμα την παρουσίαση νεοελληνικών έργων. Την ίδια χρονιά παρουσιάστηκε η πρώτη αρχαία κωμωδία στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού Εκκλησιάζουσες του Αριστοφάνη. Αρκετά χρόνια αργότερα (1993) εγκαινιάστηκε η Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου Μαρίκα Κοτοπούλη στο κτίριο Rex και ύστερα από δυο χρόνια εγκαινιάστηκε το παιδικό στέκι με το έργο του Μ. Περών Οραία Κοιμωμένη. Ημερομηνία σταθμός θεωρείται επίσης το 1996 όπου λειτούργησε για πρώτη φορά η Πειραματική Σκηνή, ενώ ιδρύθηκαν ο Άδειος Χώρος και το Εργαστήριο Ηθοποιών.

Έναν χρόνο αργότερα δημιουργήθηκε ο Θίασος Περιοδίων Αρχαίου Δράματος και παρουσιάζονται τα έργα Μήδεια του Ευριπίδη και Ηλέκτρα του Σοφοκλή σε πολλές πόλεις του εξωτερικού. Το έτος 2000 διοργανώθηκε η Πρώτη Θερινή Ακαδημία Θεάτρου στην Ήπειρο, το 2006 υπογράφεται η σύμβαση για την αποκατάσταση και τον εξοπλισμό του κτιρίου του Εθνικού Θεάτρου. ενώ το 2009 λειτουργεί στο Κτίριο Τσίλλερ θεατρικό βιβλιοπωλείο. Την ίδια χρονιά η Νέα Σκηνή-Νίκος Κούρκουλος επαναλειτούργησε και το 2014 περιήλθε στο Εθνικό Θέατρο το Σχολείο της Αθήνας-Ειρήνη Παπά και διοργανώνεται το πρώτο Studio συγγραφής θεατρικού έργου στο Εθνικό Θέατρο . Το 2015 και μετά από 8 χρόνια, επαναλειτούργησε η Πειραματική Σκηνή-Κατίνα Παξινοπού στο θέατρο Rex και το 2016 με πρωτοβουλία του Εθνικού Θεάτρου διοργανώθηκε το Πρώτο Διεθνές Εργαστήριο Αρχαίου Δράματος στους Δελφούς όπου έλαβε χώρα η πρώτη συμπαραγωγή του Εθνικού Θεάτρου με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου. Το 2017 στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων του Εθνικού Θεάτρου βρίσκονται τα παιδιά και ιδρύεται το Μικρό Εθνικό, μια ξεχωριστή σκηνή με παραστάσεις για μικρούς θεατές και τέλος το 2018 ιδρύεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα τμήμα σκηνοθεσίας στη Δραματική σχολή του Εθνικού Θεάτρου.

2.2 Σκοπός- Όραμα- Εντολές

2.2.1 Σκοπός

Σύμφωνα με το Καταστατικό του Εθνικού Θεάτρου και με το άρθρο 1 του Ν.2273/1994 (ΦΕΚ 233/Α/27-12-1994) και των επίσημων Πρακτικών της ΜΣΤ' (16/12/1994) Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων, το Εθνικό Θέατρο λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και χάριν του δημόσιου συμφέροντος, ενώ διέπεται από τις διατάξεις περί ιδιωτικού δικαίου. Αποστολή του Εθνικού Θεάτρου είναι η διαφύλαξη της εθνικής και της πολιτιστικής ταυτότητας, καθώς και η πνευματική ανάταση και καλλιέργεια του ελληνικού λαού. Το εθνικό Θέατρο επιθυμεί να προβάλλει, να αναδείξει και να αναπτύξει το πολιτιστικό του προϊόν προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας και των Ελλήνων πολιτών, οι οποίοι μέσω του θεάτρου θα αναπτυχθούν διανοητικά και πνευματικά θα ψυχαγωγηθούν και θα εκπαιδευτούν. Για την πραγμάτωση αυτών των σκοπών, αναπτύσσει, προάγει και διαδίδει την τέχνη του θεάτρου ως μορφωτικό, πολιτιστικό και ψυχαγωγικό παράγοντα της κοινωνικής ζωής των Ελλήνων. Επιμέρους σκοποθεσίες του Εθνικού Θεάτρου είναι:

- Η σκηνική παρουσίαση και η ερμηνεία κλασικών έργων
- Η προώθηση και η ανάπτυξη της ελληνικής και νεοελληνικής δραματουργίας.
- Η παρακολούθηση και η σκηνική διδασκαλία έργων της παγκόσμιας δραματουργίας.
- Η πραγματοποίηση παραστάσεων για παιδιά εφήβους και νέους.
- Η παροχή θεατρικής εκπαίδευσης μέσω δραματικών σχολών.

- η έρευνα, η αναζήτηση και ο πειραματισμός νέων μορφών θεάτρου και σκηνικής έκφρασης.
- Η σύναψη θεατρικών συνεργασιών και η προώθηση θεατρικών ανταλλαγών σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Η μελέτη, η σκηνική διδασκαλία και διάδοση του αρχαίου δράματος, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό
- Η δημιουργία προϋποθέσεων και κινήτρων για την ανάδειξη και την ενθάρρυνση και του θεατρικού δυναμικού της Ελλάδας.

2.2.2 Όραμα

Το όραμα του Εθνικού θεάτρου με τα σημερινά κοινωνικό-πολιτικά δεδομένα αναμένεται να χαρακτηριστεί από μια ενισχυμένη εκπαιδευτική διάσταση. Το Εθνικό Θέατρο είναι ένας φορέας τόσο πολιτιστικός όσο και εκπαιδευτικός και φέρει την ευθύνη παραγωγής πολιτισμού και παιδείας ταυτόχρονα. Οι λέξεις εκπαίδευση, ψυχαγωγία, πνευματικότητα, Ιστορία αποτελούν συστατικά στοιχεία του συνολικού οράματος του Εθνικού Θεάτρου. Τονίζεται ο εκπαιδευτικός και εκπολιτιστικός ρόλος του και ως θεατρικός οργανισμός που ανήκει σε όλους τους Έλληνες φιλοδοξεί να αποτελεί έναν εκπαιδευτικό και ερευνητικό πυλώνα προσβάσιμο και ανοιχτό στο σύνολο του ελληνικού λαού.

Επιπλέον, ο πειραματισμός, η έρευνα και η δοκιμή είναι επίσης έννοιες που συνθέτουν το όραμα του Εθνικού Θεάτρου. Η Πειραματική Σκηνή παραμένει να είναι ο βασικός χώρος που θα φιλοξενεί ερευνητικές δράσεις, σεμινάρια και πειραματικές παραστάσεις και αναμένεται το πρόγραμμά της να αφορά το αρχαίο δράμα και τα αρχαιόθεμα έργα. Με λίγα λόγια ο πειραματισμός θα διέπει κάθε σκηνή του Εθνικού θεάτρου και **το αρχαίο δράμα θα αποτελέσει έναν από τους πυλώνες του προγράμματος,**

2.2.3 Εντολές

Το Εθνικό Θέατρο **πρέπει** να επιδιώκει:

- Να υπάρχει Πλουραλισμός, βάθος και πολυφωνία, τόσο στο ρεπερτόριο όσο και στις καλλιτεχνικές δυνάμεις που το υπηρετούν.
- Να διαθέτει εναλλασσόμενο ρεπερτόριο ως βασικό εργαλείο έκφρασης και αξιοποίησης των δυνατοτήτων του Ε.Θ., τόσο προς τα μέσα όσο και προς τα έξω.

- Να έχει πολυπρισματική δραστηριότητα. Το θέατρο είναι μια τέχνη που εμπεριέχει όλες τις άλλες τέχνες και οι άλλες τέχνες περιέχουν το θέατρο.
- Να αποτελεί μέσον παιδείας με την καθιέρωση πολλαπλών δραστηριοτήτων για παιδιά και εφήβους και την αναβάθμιση της Δραματικής Σχολής.
- Συστηματοποίηση των επαφών με το εξωτερικό, τόσο σαν εισαγωγή όσο και σαν εξαγωγή προϊόντων και προσώπων.
- Να επιδιώκει εξωστρέφεια στη σχέση με το κράτος, το κοινό, τους χορηγούς, τα ΜΜΕ, τους εργαζόμενους, την κοινωνία και άλλους πολιτιστικούς φορείς.
- Να επιδιώκει εξασφάλιση ιδίων πόρων μέσω υιοθέτησης σύγχρονων επιχειρηματικών μοντέλων και ανεύρεσης εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης.
- Να ακολουθεί σφιχτή οικονομική πολιτική με μείωση δαπανών, αξιοποίηση όλου του ανθρώπινου δυναμικού, των χώρων, των μηχανισμών, του εξοπλισμού και μεγιστοποίηση εσόδων.

Το Εθνικό θέατρο **δεν πρέπει:**

- Να έχει πολιτικοποιημένη διοίκηση.
- Να έχει υψηλή τιμολογιακή πολιτική και έλλειψη κινήτρων για ειδικές τιμές τις καθημερινές.
- Να γίνει υποχείριο της διαφήμισης και της εμπορευματοποίησης υποβαθμίζοντας την ποιότητα των παραστάσεων.
- Να εξαρτάται μόνο από κρατικές επιχορηγήσεις.
- Η ανάληψη δραστηριοτήτων να αφορά μόνο τον καλλιτεχνικό διευθυντή και το Διοικητικό Συμβούλιο αλλά πρέπει να εκχωρείται και σε άλλες διοικητικές ομάδες και τμήματα διαχείρισης.
- Να υπάρχει αδιαφάνεια στις εσωτερικές υποθέσεις του οργανισμού τόσο για τα διοικητικά όσο και για τα καλλιτεχνικά θέματα.
- Να υπάρχει υποκειμενικότητα στην πρόσληψη και αποδοχή νέων καλλιτεχνών που δεν προέρχονται από την Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου.
- Να παραλείπεται η συνεχής επιμόρφωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού Του Εθνικού θεάτρου.

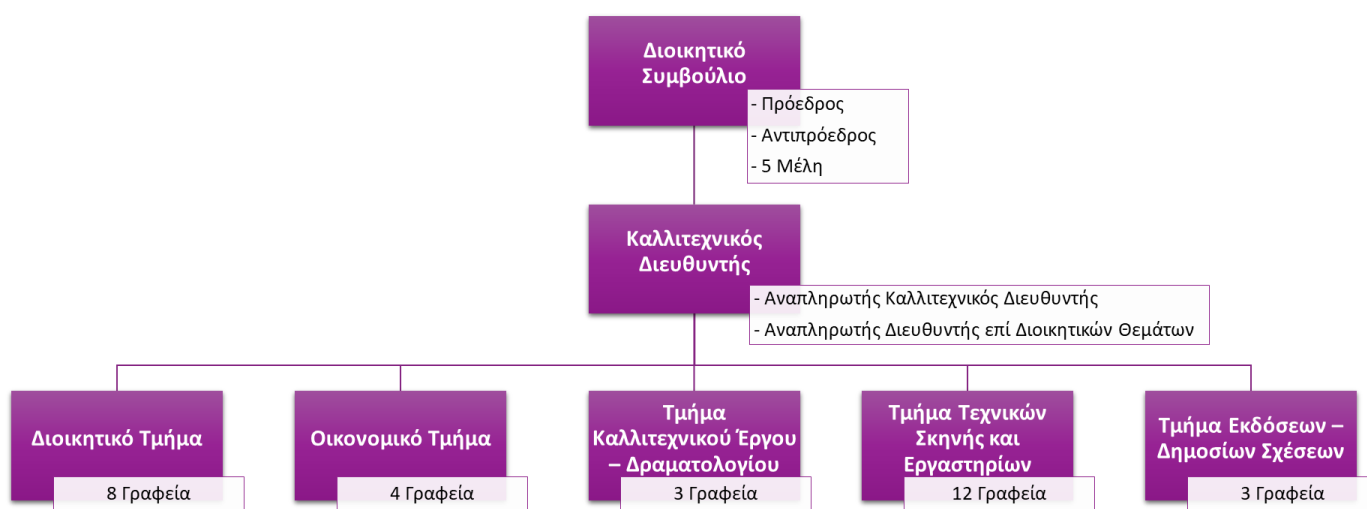
3. Ανάλυση Εσωτερικού & Εξωτερικού περιβάλλοντος για το Εθνικό Θέατρο

Στο κεφάλαιο αυτό, θα εντοπίσουμε και θα αναλύσουμε τα στοιχεία εκείνα που συνθέτουν το Εσωτερικό και το Εξωτερικό περιβάλλον του Εθνικού Θεάτρου.

3.1 Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος

Για να επιτευχθεί η πραγματοποίηση των στόχων του στρατηγικού σχεδιασμού για το Εθνικό Θέατρο πρέπει να αναλυθούν και να ελεγχθούν οι συνθήκες του εσωτερικού περιβάλλοντος το οποίο διαμορφώνεται μέσα στον οργανισμό με τις δράσεις και την οργάνωσή του.

↳ Το οργανόγραμμα του Εθνικού θεάτρου

Στην κορυφή της διοικητικής πυραμίδας του Ε.Θ. βρίσκεται το Διοικητικό Συμβούλιο του οργανισμού το οποίο ορίζεται από τον Υπουργό Πολιτισμού και έχει τριετή θητεία. Ο ρόλος του είναι περισσότερο εποπτικός και ελεγκτικός, καθώς τον οργανισμό τον λειτουργεί κατ' ουσίαν ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής. Στον έλεγχο του Καλλιτεχνικού Διευθυντή υπάγονται τα 5 βασικά τμήματα του Εθνικού Θεάτρου,

κάθε ένα από τα οποία λειτουργεί και ένα διαφορετικό αριθμό γραφείων με διαφορετικό αντικείμενο το κάθε Γραφείο. Παρακάτω παρουσιάζουμε το σημερινό οργανόγραμμα του Ε.Θ.

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος

Πουланτζάς Βασίλειος

Αντιπρόεδρος

Πήττα Έρση

Μέλη

Βαρδαρός Λεωνίδας

Γαβρίλη Αλεξάνδρα

Σταθόπουλος Μιχαήλ

Τσιάνος Κωνσταντίνος

Χρυσούλης Ιωάννης

Καλλιτεχνικός Διευθυντής

Καλλιτεχνικός Διευθυντής: Λιγνάδης Δημήτρης

Αναπληρωτής Διευθυντής επί Διοικητικών Θεμάτων : Κύργια Έρι

A. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

1. Γραφείο Ασφαλείας-Φύλαξης
2. Γραφείο Υποδοχής Κοινού
3. Γραφείο Συλλόγων
4. Γραφείο Μηχανογράφησης
5. Γραφείο Κίνησης Υπηρεσιακών Οχημάτων
6. Γραφείο Συντήρησης Εγκαταστάσεων-Διαχείρισης Κτιρίων
7. Τεχνικός Ασφαλείας
8. Γιατρός Εργασίας και Γιατροί σκηνών

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

1. Γραφείο Μισθοδοσίας
2. Γραφείο Διαχείρισης Εισιτηρίων
3. Γραφείο Προμηθειών
4. Γραφείο Διαχείρισης Υλικού-Αποθήκη

Γ. ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ-ΔΡΑΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

1. Γραφείο Δραματολογίου-Θεατρολογίας-Μουσικής, Αρχείου - Βιβλιοθήκης
2. Γραφείο Παραγωγής
3. Γραφείο Σκηνής

Δ. ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΚΗΝΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

1. Γραφείο Χειριστών Μηχανισμών Σκηνής
2. Γραφείο Μηχανικών Σκηνής
3. Γραφείο Ηλεκτρολόγων
4. Γραφείο Ηχοληπτών-Εικονοληπτών
5. Γραφείο Φροντιστών-Κατασκευής Φροντιστηριακού Υλικού
6. Γραφείο Σκηνογραφικών Εργαστηρίων
7. Γραφείο Ξυλουργικών Εργαστηρίων
8. Γραφείο Σιδηρουργικών Εργαστηρίων
9. Γραφείο Βεστιαρίου-Ενδυτριών
10. Γραφείο Ραπτριών
11. Γραφείο Κομμωτικής-Μακιγιάζ
12. Γραφείο Εργατών Σκηνών

Ε. ΤΜΗΜΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ-ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

1. Γραφείο Προβολής, Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
2. Γραφείο Εκδόσεων, Βιβλιοπωλείων
3. Γραφείο Διεθνών Σχέσεων

↳ Νομική Υπόσταση και Οργάνωση

Σύμφωνα με το Νόμο 2273/1994 (ΦΕΚ 233/Α/27-12-1994) «Εθνικό θέατρο, Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας και Άλλες διατάξεις» ιδρύθηκε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Αθήνα και επωνυμία «Εθνικό Θέατρο» που εποπτεύεται από τον Υπουργό Πολιτισμού.

Το Εθνικό Θέατρο δεν υπάγεται στις διατάξεις για τις δημόσιες προμήθειες και τα δημόσια έργα. Λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και διέπεται από το ιδιωτικό δίκαιο και ειδικότερα από τις διατάξεις αυτού του Νόμου.

Η διοίκηση και η διαχείριση του Θεάτρου ασκείται από το Δ.Σ. το οποίο αποτελείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και πέντε συμβούλους. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ένα μέλος του προέρχεται και προτείνεται από το «Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών». Δύο μέλη προτείνονται επίσης από το Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών και την Εταιρία Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων. Καθένα από τα σωματεία αυτά υποδεικνύει τρία πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους και εξαιρετικώς προβεβλημένα στον επαγγελματικό τους χώρο για τις θέσεις αυτές και ο Υπουργός επιλέγει έναν από τους προτεινόμενους από το κάθε σωματείο.

Τα υπόλοιπα τέσσερα μέλη είναι προσωπικότητες από τον καλλιτεχνικό χώρο ή νομικοί ή οικονομολόγοι.

Η θητεία των μελών του Δ.Σ. είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται.

Το Δ.Σ. λαμβάνει κάθε απόφαση και ασκεί εξουσία για όλα γενικών τα ζητήματα που αφορούν στη διοίκηση και διαχείριση του Θεάτρου με εξαίρεση τα θέματα για τα οποία αποκλειστικά αρμόδια είναι άλλα όργανα που αναφέρονται στο νόμο 2273/1994 και στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Θεάτρου.

Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου:

- Σε συνεργασία με τον καλλιτεχνικό διευθυντή συντάσσει την πολιτιστική πολιτική του Θεάτρου βάσει νομοθεσίας, εσωτερικού κανονισμού και οικονομικής δυνατότητας αυτού.
- Διαμορφώνει και θέτει προς έγκριση στον Υπουργό Πολιτισμού τον εσωτερικό κανονισμό του Θεάτρου.
- Είναι υπεύθυνο για κάθε μορφής σύμβαση για τους σκοπούς του θεάτρου. Βασική αρμοδιότητά του είναι η είσπραξη εσόδων είτε αυτά είναι δωρεές,

είτε χορηγίες και προβαίνει στην σωστή διαχείριση τους για την εξασφάλιση των σκοπών του θεάτρου

- Ασκήει πειθαρχική εξουσία δευτέρου βαθμού σε όλο το προσωπικό του θεάτρου
- Είναι υπεύθυνο για την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας της δραματικής σχολής που έχει θεσπιστεί από τον καλλιτεχνικό διευθυντή
- Διορίζει το διευθυντή της Δραματικής Σχολής
- Ασκήει έλεγχο νομιμότητας του έργου και των οργάνων διοίκησης και στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης καταρτίζει την ετήσια έκθεση και τον ισολογισμό.

Καλλιτεχνικός Διευθυντής

Ο καλλιτεχνικός διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου είναι συνήθως πρόσωπο με αναγνωρισμένο κύρος και ιδιαίτερες διακρίσεις τον καλλιτεχνικό χώρο.

Ο διορισμός του γίνεται μετά από απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Έχει τριετή θητεία, ωστόσο η θητεία του μπορεί να ανακληθεί νωρίτερα με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

Αρμοδιότητες Καλλιτεχνικού Διευθυντή:

- Καταρτίζει το δραματολόγιο κάθε περιόδου
- Συντάσσει για κάθε έργο και κάθε παράσταση ή εκδήλωση τον προϋπολογισμό.
- Είναι αρμόδιο για την άρτια προετοιμασία και εκτέλεση των καλλιτεχνικών παραγωγών του Θεάτρου
- Είναι βασικός υπεύθυνος της παραγωγής και του παρουσίασης των έργων (επιβλέπει τις προετοιμασίες, καθορίζει τα ωράριο δοκιμών και εποπτεύει τις επιμέρους εργασίες κάθε κατηγορίας καλλιτεχνικού προσωπικού)
- Δίνει σκηνογραφικές, μουσικές και κάθε είδους καλλιτεχνικές κατευθύνσεις στην παραγωγή κάθε έργου και εγκρίνει τις δαπάνες που απαιτούνται στην εκάστοτε παραγωγή βάσει του προϋπολογισμού του Θεάτρου.
- Είναι υπεύθυνος για συμβάσεις ορισμένου χρόνου και συμβάσεις έργου με το καλλιτεχνικό και τεχνικό προσωπικό και ορίζει τους καλλιτεχνικούς όρους των συμβάσεων κάθε μέλους έχοντας το

δικαίωμα να ασκήσει στο προσωπικό πειθαρχική εξουσία σε πρώτο βαθμό

- Είναι υπεύθυνος για τη συμμετοχή του Εθνικού Θεάτρου σε φεστιβάλ και άλλες εκδηλώσεις καθώς επίσης και για τις περιοδείες του Θεάτρου.
- Διαμορφώνει σχέδια για τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Θεάτρου και τα προτείνει για έγκριση από το Δ.Σ.
- Προΐσταται των διοικητικών υπηρεσιών του Θεάτρου, εποπτεύει και συντονίζει τη λειτουργία τους, επιβλέπει την εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ. , των νόμων και του εσωτερικού οργανισμού, ασκεί επιπλέον αρμοδιότητες που του παραχωρεί το Δ.Σ. , έχει δικαίωμα έγκρισης λειτουργικών δαπανών στα πλαίσια του εγκεκριμένου από το Δ.Σ. ετήσιου προϋπολογισμού, εισηγείται στο Δ.Σ. την πρόσληψη διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού και γενικά έχει κάθε αρμοδιότητα που έχει σε σχέση με τη λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών του Θεάτρου.
- Είναι υπεύθυνος της δραματικής Σχολής του Εθνικού , προτείνει το διευθυντή και προσλαμβάνει τους καθηγητές καθώς και το υπόλοιπο προσωπικό της σχολής. Διαμορφώνει τον κανονισμό λειτουργίας της σχολής και τον προτείνει στο Δ.Σ. για έγκριση.
- Υποβάλλει προς έγκριση κατ'έτος απολογισμό του έργου του στο Δ.Σ. του Θεάτρου.

Αναπληρωτής καλλιτεχνικός διευθυντής

Στο Εθνικό Θέατρο Σύμφωνα με το Άρθρο 52 - Νόμος 4415/2016 - Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2273/1994 (Α' 233) με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως διορίζεται ο αναπληρωτής καλλιτεχνικός διευθυντής. Η θητεία του είναι τριετής (ίδια με αυτή του καλλιτεχνικού διευθυντή). Ο αναπληρωτής καλλιτεχνικός διευθυντής έχει τη δυνατότητα να είναι και καθηγητής στη δραματική σχολή του Εθνικού και να συνάπτει, κατά τη διάρκεια της θητείας του, με το Θέατρο μία σύμβαση έργου κατ' ανώτατο όριο για καλλιτεχνικές παραστάσεις, ρεπερτορίου ή μη, σε κάθε καλλιτεχνική περίοδο.

Διοικητικός-Οικονομικός Διευθυντής

Το διοικητικό συμβούλιο με τη σύμφωνη γνώμη του καλλιτεχνικού διευθυντή προχωρούν σε πρόσληψη διοικητικού-οικονομικού διευθυντή σύμφωνα με το άρθρο 3 Α που προστέθηκε στο ν.2273/1994.

Η θητεία του διοικητικού-οικονομικού διευθυντή είναι και αυτή τριετής. Σε περίπτωση που υπάρξει διαφωνία ανάμεσα στον καλλιτεχνικό διευθυντή και στο Δ.Σ. για την επιλογή του προσώπου που θα πάρει τη θέση, την απόφαση αναλαμβάνει να φέρει εις πέρας ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Αρμοδιότητες διοικητικού-οικονομικού διευθυντή:

- Εποπτεύει και συντονίζει τη λειτουργία των διοικητικών και οικονομικών μονάδων του Θεάτρου βάσει του εσωτερικού του κανονισμού και είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των σχετικών αποφάσεων του Δ.Σ και των νόμων.
- Είναι υπεύθυνος για οτιδήποτε έχει σχέση με την υποστήριξη του καλλιτεχνικού έργου και οι ενέργειες του πρέπει να έχουν τη σύμφωνη γνώμη του καλλιτεχνικού διευθυντή παρόλο που ο ίδιος ο οικονομικός διευθυντής υπάγεται στο διοικητικό συμβούλιο.
- Είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του Θεάτρου σε συνεργασία με τον καλλιτεχνικό διευθυντή.
- Συντάσσει κάθε χρόνο αναλυτικό απολογισμό του έργου του και το υποβάλλει στο διοικητικό συμβούλιο και τον καλλιτεχνικό διευθυντή για έγκριση.
- Είναι υπεύθυνος για την έγκριση λειτουργικών δαπανών μέχρι το ποσό που ορίζεται κάθε φορά από το Δ.Σ. και εκπροσωπεί το Θέατρο σε συμβάσεις που αφορούν τις δαπάνες αυτές. Η έγκριση και η σύναψη συμβάσεων για πάγιες δαπάνες του Θεάτρου ανήκει στο διοικητικό συμβούλιο.

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Εθνικού Θεάτρου

Βάσει του προεδρικού διατάγματος 118/22-05-1997 (ΦΕΚ 106/Α'/30-05-1997) ο οποίος τροποποιήθηκε με το προεδρικό διάταγμα 90/13-07-2009 θεσπίστηκε ο Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του Εθνικού Θεάτρου.

Δημιουργήθηκαν τα παρακάτω τμήματα υπό την εποπτεία και την ευθύνη του Καλλιτεχνικού Διευθυντή.

- **Τμήμα Διοικητικό:** υπεύθυνο όλου του προσωπικού (τεχνικού, διοικητικού, καλλιτεχνικού, τεχνικού, βοηθητικού), αρμόδιο για την καταβολή των μισθών του και για το συντονισμό ενός μισθολογικού μητρώου. Έχει την ευθύνη για την φύλαξη, την ασφάλεια, την καθαριότητα και τη συντήρηση των θεάτρων καθώς και για κάθε θέμα σχετικό με την εύρυθμη λειτουργία των θεάτρων.

- **Τμήμα Οικονομικό:** είναι αρμόδιο για την όλη οικονομική διαχείριση του θεάτρου. Συντάσσει τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό και τον ισολογισμό κάθε χρήσης. Είναι υπεύθυνο για την διαχείριση των εσόδων και εξόδων του θεάτρου και για τη διακήρυξη διαγωνισμών για προμήθειες αναλώσιμων ή μη υλικών.
- **Τμήμα Καλλιτεχνικού Έργου- Δραματολογίου :** είναι σε απόλυτη συνεργασία με το τμήμα Οικονομικού για την οικονομοτεχνική μελέτη της παραγωγής των θεατρικών έργων. Είναι αρμόδιο για την άρτια καλλιτεχνική και τεχνική προετοιμασία αυτών, την εισήγηση του Δραματολογίου καθώς και κάθε θέμα σχετικό με το καλλιτεχνικό, τεχνικό προσωπικό της σκηνής πλήν της υπηρεσιακής του εν γένει κατάστασης.
- **Τμήμα Εργαστηρίων :** είναι αρμόδιο για τα κοστούμια, τις κομμώσεις, τα σκηνικά, τις κατασκευές και οποιαδήποτε άλλη εργασία που είναι απαραίτητη για την δημιουργία μιας άρτιας θεατρικής παράστασης.
- **Τμήμα εκδόσεων και Δημοσίων Σχέσεων :** είναι υπεύθυνο για την δημόσια προβολή του Εθνικού θεάτρου μέσω του τύπου και διαφόρων άλλων μέσων (πλατφόρμες, βιβλία, έντυπα). Συνθέτει τα προγράμματα των παραστάσεων και έχει στην επίβλεψή του την οργάνωση της βιβλιοθήκης.

↳ Χρηματοδοτικοί πόροι

Οι πόροι των Θεάτρων είναι η ετήσια επιχορήγηση του Υπουργείου Πολιτισμού, με σχετική πρόβλεψη στον ετήσιο προϋπολογισμό του Υπουργείου Πολιτισμού, με την οποία θα εξασφαλίζεται διαρκώς ο ανά τριετία τουλάχιστον προγραμματισμός των δραστηριοτήτων των Θεάτρων, ενισχύσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς, επιχορηγήσεις δημόσιων ή μη φορέων και οργανισμών, έσοδα από τις καλλιτεχνικές τους δραστηριότητες, χορηγίες, έσοδα από εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων ,δωρεές, κληρονομίες , κληροδοσίες, καταπιστεύματα καθώς και κάθε είδους κοινωνικοί πόροι.

Τα θέατρα, έτσι και το Εθνικό έχουν όλα τα δικονομικά και ουσιαστικά προνόμια του Δημοσίου , που προβλέπονται από το από 26.7/10.8.1944 κ.δ. ή από άλλες διατάξεις και απαλλάσσονται γενικά από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου,

δασμό, δικαίωμα ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου εκτός από το φόρο προστιθέμενης αξίας. Οι δωρεές προς τα Θέατρα απαλλάσσονται από το φόρο δωρεάς.

Με προϋπολογισμό καταρτιζόμενο έως τέλος Απριλίου μετά από εισήγηση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή με τη σύμπραξη του Οικονομικού Τμήματος του Εθνικού Θεάτρου και εγκρινόμενο από το Διοικητικό Συμβούλιο, καθορίζονται με ακρίβεια το είδος και η κατηγορία των δαπανών καθώς και των εσόδων, το ύψος του καθώς και η εισήγηση για την κρατική επιχορήγηση και λοιπών επιχορηγήσεων και χορηγιών.

Καμία δαπάνη δεν γίνεται χωρίς να υπάρχει πίστωση στον προϋπολογισμό και χωρίς προηγούμενη έγκριση από τον καλλιτεχνικό Διευθυντή του θεάτρου σύμφωνα με το Ν.2273/1994.

Η φύση των δαπανών πρέπει να βρίσκεται σε αρμονία με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των Θεάτρων και να διασφαλίζεται η καλή και άνετη λειτουργία όλων των υπηρεσιών τους.

Στο τέλος κάθε χρήσης καταρτίζεται ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Αναλυτικά οικονομικά στοιχεία από τους ισολογισμούς χρήσεων ετών 2014-2017 σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού συμβουλίου του Εθνικού Θεάτρου.

Ε Σ Ο Δ Α

Έσοδα από εισιτήρια, προγράμματα και εκμετάλλευση θεατρικών αιθουσών	2014	2015	2016	2017
Εισπράξεις από εισιτήρια θεατρικών έργων	2925361,25	2.360.511,43	1.919.312,07	1.746.344,52
Έσοδα προγραμμάτων - CD	85111,80	117.092,84	117.669,22	104.849,74
Έσοδα από αυτοπαραδόσεις	68540,89	0	0,00	0

Έσοδα από πωλήσεις βιβλίων /λοιπών αποθεμάτων	0,00	6.971,37	16.089,67	39391,18
Συνολικές εισπράξεις	11805,26	83.087,70	103.582,45	156.868,88
ΣΥΝΟΛΟ	3.090.819,20	2.567.663,34	2.156.653,41	2.047.454,32

Έσοδα από Επιχορηγήσεις	2014	2015	2016	2017
Επιχορηγήσεις από Υπουργείο Πολιτισμού	6.050.000,00	5.700.000,00	7.000.000,00	6.926.000,00
Διάφορες επιδοτήσεις (ΟΑΕΔ)	18.648,00	17.248,01	13.814,23	0,00
Εισπράξεις από Χορηγίες	0,00	3.756,48	14.247,36	29.445,03
ΣΥΝΟΛΟ	6.068.648,00	5.721.004,49	7.028.061,59	6.955.445,03

Λοιπά Έσοδα	2014	2015	2016	2017
Έσοδα παρεπομένων ασχολιών	6.050.000,00	5.700.000,00	7.000.000,00	6.926.000,00
Λοιποί Πιστωτικοί Τόκοι	80.152,45	26.775,42	54.319,73	50.896,34
Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	207.032,30	264.817,52	192.870,39	79658,83
Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	20.364,18	22.042,70	16.077,45	261.411,81
Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	0	70.478,68	55.010,60	250,13

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	2014	2015	2016	2017
	15.517.016,13	14.372.782,15	16.502.993,17	16.321.116,46

ΕΞΟΔΑ

Κόστος θεατρικών παραστάσεων	2014	2015	2016	2017
Αμοιβές & έξοδα έμμοισθου – ημερομισθίου προσωπικού	5.285.054,93	5.216.096,50	4.382.005,46	4.799.240,68
Αμοιβές & έξοδα τρίτων	1.275.553,62	1.291.647,75	1.034.717,61	960.068,06
Παροχές Τρίτων(ΔΕΗ,ΕΥΔΑ Π)	902.698,37	877.391,42	793.144,99	813.899,03
Διάφορα έξοδα παραγωγής	805.112,95	667.633,49	714.537,80	469.003,33
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων	139.144,80	128.650,18	117.631,62	139.081,90
Φόροι ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος	123.840,45	132.120,03	130.745,71	123.153,73
Προβλέψεις εκμετάλλευσης	21.725,00	1.185,00	18.840,00	4.594,88
Αγορές βιβλίων & υλικών συσκευασίας	6.309,93	6.488,32	34.030,93	22.738,40
ΣΥΝΟΛΟ	8.559.440,05	8.321.212,69	7.225.654,12	7.331.780,01

ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	2014	2015	2016	2017
Αμοιβές και έξοδα έμμισθου προσωπικού	1.463.671,25	1.395.447,56	1.448.453,82	1.480.331,95
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	123.126,34	166.991,67	114.249,51	104.174,11
Παροχές Τρίτων	184.384,00	239.851,40	197.260,89	171.466,23
Φόροι - Τέλη	78.783,23	70.701,82	81.918,11	86.078,60
Διάφορα έξοδα	31.692,63	145.931,51	87.211,98	100.112,30
Προβλέψεις εκμετάλλευσης	5775	315	6.160,00	1.405,12
Αποσβέσεις	34.786,19	32.162,55	29.407,91	34.770,47
ΣΥΝΟΛΟ	1.922.218,64	2.051.401,51	1.964.662,22	1.978.338,78

ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ	2014	2015	2016	2017
Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως	251.856,63	183.135,14	181.284,17	152.044,87
Προβλέψεις υποτίμησης συμμετοχών	53.090,90	33.613,55	130,81	
Τόκοι	527,26	847,05	3.117,18	3878,98
Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	17.345,55	5.720,91	109.211,81	22.733,90
Έξοδα προηγ. χρήσεων	34.467,61	167.231,88	12.333,60	11.729,29
Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους:	255.705,66	0,00	0,00	
Απαιτήσεις	1.280.741,69	964.966,57	747615,8	914305,02
Χρηματικά διαθέσιμα	3.600.847,49	2.193.730,53	2.497.967,16	3.064.860,69
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.414.432,53	1.623.629,23	1.496.439,81	2.189.696,31

Τιμολογιακή Πολιτική

Βασικός στόχος του Εθνικού Θεάτρου είναι η διαμόρφωση μιας τιμολογιακής πολιτικής που θα καθιστά τις παραστάσεις προσιτές σε όλους τους πολίτες ανεξαρτήτως οικονομικών δυνατοτήτων, δίνοντας τους έτσι την ευκαιρία να συνδεθούν με την τέχνη του θεάτρου συμβάλλοντας στην καλλιέργεια της θεατρικής τους κουλτούρας.

Η τιμολογιακή πολιτική του Εθνικού Θεάτρου είναι να παρέχει υψηλής ποιότητας θεάματα σε τιμές προσιτές για όλους, με ιδιαίτερη φροντίδα και μέριμνα σε ομάδες ηλικιωμένων, παιδιά, άνεργους και πολύτεκνους αλλά και ανθρώπους ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων.

Οι τιμές των παραστάσεων διαφοροποιούνται ανά ζώνη σε κάθε μία από τις 4 σκηνές του Ε.Θ. ενώ υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις τιμές Τετάρτη, Πέμπτη και Παρασκευή. Το εύρος των τιμών που καλείται να πληρώσει κάποιος μεμονωμένος θεατής είναι από 10€ έως 25€, ενώ μπορεί να φτάσει μέχρι και τα 5€ αν πρόκειται για ομαδική παρακολούθηση (γκρουπ). Φυσικά υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις τιμές αν ο θεατής είναι Α.μεΑ., άνεργος, φοιτητής/μαθητής, άνω των 65 ετών ή πολύτεκνος.

↳ Σκηνές του Εθνικού Θεάτρου

Στην τρέχουσα καλλιτεχνική περίοδο το Εθνικό Θέατρο λειτουργεί και δημιουργεί σε 4 διαφορετικές σκηνές.

Κεντρική Σκηνή

Η κεντρική σκηνή βρίσκεται στο κτίριο Τσίλλερ. Το 2006 υπογράφηκε η σύμβαση για τη συντήρηση και αποκατάσταση του κτιρίου του Εθνικού με την σύμφωνη γνώμη του τότε καλλιτεχνικού Διευθυντή Νίκου Κούρκουλου. Διαμορφώθηκε έτσι ο νέος χώρος της Κεντρικής Σκηνής σαν μια νέα εξ' ολοκλήρου κατασκευή εντός της παλαιάς εγκατάστασης του θεάτρου με επέκταση προς το υπόγειο. Ο χώρος που διαμορφώθηκε έχει πλάτος 17,60 μ. και βάθος 21,40 μ. Ταυτόχρονα έγινε και εκσυγχρονισμός των τεχνικών μέσων της σκηνής βάσει πιο σύγχρονων προδιαγραφών ενώ έγινε ειδική διαμόρφωση για να είναι η σκηνή προσβάσιμη σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Η παράδοση στο κοινό έγινε στις 14 Οκτωβρίου του 2009 με την παράσταση « Πουθενά» του Δημήτρη Παπαϊωάννου.

Σκηνή « Νίκος Κούρκουλος»

Φιλοξενείται και αυτή στο κτίριο Τσίλλερ. Είναι ένας χώρος στον οποίο η διάταξη χώρου σκηνής και θεατών έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλεται για μεγαλύτερη ευελιξία στη φιλοξενία διαφορετικών ειδών θεατρικών δράσεων.

Σκηνή «Μαρίκα Κοτοπούλη»

Το θέατρο Κοτοπούλη έπειτα από την καταστροφική πυρκαγιά το 1982, αρχικά κηρύχθηκε διατηρητέο και στη συνέχεια υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού αποκαταστάθηκε και ανακαινίστηκε. Το 1993 περιήλθε στην κυριότητα του Εθνικού Θεάτρου συνιστώντας μια από τις σκηνές του με το όνομα «Σκηνή Μαρίκα Κοτοπούλη» και είναι έως και σήμερα η μεγαλύτερη σκηνή της Αθήνας.

Σκηνή «Κατίνα Παξινού»- Θέατρο Rex

Η Σκηνή «Κατίνα Παξινού» αποτελεί ένα χώρο με μεταβαλλόμενη διάταξη χώρου σκηνής και θεατών, με στόχο τη μέγιστη δυνατή ευελιξία και τη δυνατότητα φιλοξενίας διαφορετικών ειδών θεατρικής δράσης. Αυτό υποστηρίζεται από 3 μονάδες μετακινούμενων κερκίδων. Στην οροφή υπάρχει σταθερό σύστημα εσχάρας πολλαπλών αναρτήσεων για το θεατρικό φωτισμό. Έχει χωρητικότητα 140 θέσεων.

↳ Εκπαίδευση

A. Δραματική Σχολή

Τμήμα Υποκριτικής

Το 1930 ταυτόχρονα με την ίδρυση του Εθνικού Θεάτρου ιδρύθηκε η Δραματική Σχολή με σκοπό την εκπαίδευση και την κατεύθυνση των νέων προς το επάγγελμα του ηθοποιού.

Με το Προεδρικό Διάταγμα της 14-12-1943 τεύχος πρώτον. Φύλλου 416 της Εφημερίδας της κυβέρνησης και στο Προεδρικό Διάταγμα 336/14-9-1989 τεύχος πρώτον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως θεσπίστηκε ο κανονισμός της Σχολής.

Η σχολή διοικείται από τον διευθυντή της Σχολής, ωστόσο τη βασική εποπτεία και την ευθύνη της σχολής την έχει ο καλλιτεχνικός διευθυντής ο οποίος είναι και αυτός επιλέγει τον διευθυντή.

Η φοίτηση στη σχολή διαρκεί τρία χρόνια και είναι δωρεάν.

Τα μαθήματα διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες, τα υποκριτικά τα οποία τα διδάσκουν κατά κανόνα ηθοποιοί και σκηνοθέτες, τα θεωρητικά όπως δραματολογία, ιστορία θεάτρου, ιστορία κινηματογράφου και τα τεχνικά όπως χορός, θεατρικό τραγούδι, σκηνογραφία, ενδυματολογία κ.α.

Η δραματική Σχολή μετράει 80 χρόνια λειτουργίας και έχει προσφέρει στο Ελληνικό θέατρο κάποιους από τους σημαντικότερους ηθοποιούς όπως ο Δημήτρης Χορν, ο Νίκος Κούρκουλος, η Άννα Συνοδινού, η Μελίνα Μερκούρη και πολλοί άλλοι.

Το υψηλό επίπεδο της Σχολής οφείλεται στις μεγάλες πνευματικές προσωπικότητες που δίδαξαν στη σχολή όλα αυτά τα χρόνια, όπως Κατίνα Παξινού, Τάκης Μουζενίδης, Άγγελος Τερζάκης, Τάσος Λιγνάδης, Γιάννης Σιδέρης, Αιμίλιος Χουρμούζιος και άλλοι.

Τον Δεκέμβριο του 2017 η δραματική σχολή εγκαταστάθηκε στο «Σχολείον» της Ειρήνης Παπα, σε έναν χώρο ανακαινισμένο μετά από δωρεά του Κοινοφελούς Ιδρύματος Ιωάννη Σ. Λάτση. Το γεγονός αυτό συνέβαλλε στην αναβάθμιση της ποιότητας των σπουδών καθώς ο νέος αυτός χώρος είναι κατάλληλος για τη διεξαγωγή των εξειδικευμένων μαθημάτων.

Τέλος το εκπαιδευτικό δυναμικό ήρθαν να ενισχύσουν μετακλήσεις αναγνωρισμένων από το εξωτερικό καθηγητών που ήρθαν να αναβαθμίσουν και άλλο το επίπεδο σπουδών της σχολής προσφέροντας καινοτόμες γνώσεις από το χώρο του Θεάτρου.

Τμήμα Σκηνοθεσίας

Η δραματική Σχολή το έτος 2018-2019 διευρύνθηκε με την ίδρυση του τμήματος σκηνοθεσίας βάσει του κανονισμού της σχολής όπως αυτός ορίζεται στο Κανονιστικό Διάταγμα της 14-12-1943 με την τροποποίηση του Π.Δ. 336/1983 που αφορά στην οργάνωση και λειτουργία της Ανώτερης Σχολής Δραματικής Τέχνης του Εθνικού Θεάτρου.

Το τμήμα σκηνοθεσίας είναι το πρώτο που ιδρύεται σε όλη την Ελλάδα ικανοποιώντας έτσι ένα αίτημα δεκαετιών. Υπάγεται στη Δραματική σχολή και τελεί και αυτό υπό την εποπτεία του καλλιτεχνικού διευθυντή διοικούμενο ωστόσο από τον διευθυντή του τμήματος.

Έχει σαν στόχο καλλιτεχνική ευαισθητοποίηση και την επαγγελματική κατάρτιση θεωρητική και πρακτική νέων ανθρώπων που θέλουν να ασκήσουν το επάγγελμα του σκηνοθέτη βοηθώντας έτσι στην εξέλιξη του θεάτρου και στη διεύρυνση των οριζόντων του.

Τμήμα Υποκριτικής και τμήμα σκηνοθεσίας θα βρίσκονται σε κοινό δρόμο με απώτερο άξονα ένα θέατρο συνόλου.

B. Στούντιο Συγγραφής Θεατρικού Έργου για νέους θεατρικούς συγγραφείς

Το Στούντιο Συγγραφής Θεατρικού Έργου για νέους δίνει την ευκαιρία σε ανθρώπους που θέλουν να γίνουν μελλοντικοί θεατρικοί συγγραφείς να ειδικευτούν στους κανόνες της δραματουργίας μέσα από την πράξη.

Την πρώτη χρονιά που λειτούργησε το 2014-2015 δίδασκαν συγγραφείς θεωρητικοί του θεάτρου. Την επόμενη χρονιά το στούντιο αναβαθμίστηκε με τη συμμετοχή καταξιωμένων ηθοποιών και σκηνοθετών του Εθνικού θεάτρου.

Από το στούντιο διακρίθηκαν 3 συγγραφείς οι οποίοι και εντάχτηκαν στη δράση του Εθνικού Θεάτρου «Συγγραφέας του Μήνα», δίνοντας τους την ευκαιρία να παρουσιάσουν σε μορφή παράστασης έργα που έγραψαν οι διασκεύασαν οι ίδιοι.

Γ. Διεθνές Εργαστήριο Αρχαίου Δράματος

Από το 2016 θεσμοθετήθηκε σε ετήσια βάση Διεθνές Εργαστήριο Αρχαίου Δράματος με τη συνεργασία του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών. Το εργαστήριο πραγματοποιείται υπό την αιγίδα και με την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και είναι μέλος του Δικτύου Αρχαίου Δράματος του ΥΠΠΟΑ.

Το εντατικό δεκαπενθήμερο Εργαστήριο πραγματοποιείται κάθε καλοκαίρι στους Δελφούς και έχει συγκεκριμένο θέμα κάθε έτος που αντλείται από το αρχαίο δράμα.

Το εργαστήριο απευθύνεται σε νέους επαγγελματίες από την Ελλάδα και το εξωτερικό, ηθοποιούς με εμπειρία τουλάχιστον δύο ετών, σκηνοθέτες, σκηνογράφους, ενδυματολόγους, χορογράφους και γενικά σε πρακτικούς του θεάτρου που επιθυμούν την πρακτική θωράκιση για την ενασχόληση τους με το αρχαίο δράμα, να εστιάσουν και να εμβαθύνουν τη σπουδή τους πάνω σε αυτό.

Οι συμμετέχοντες, μέσω της παρακολούθησης του προγράμματος, αποκτούν εξειδικευμένη γνώση στο αρχαίο δράμα, ενώ παράλληλα έχουν τη δυνατότητα συνεργασίας, συνύπαρξης και δημιουργικής ανταλλαγής εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων.

Η καθημερινή εργασία περιλαμβάνει άσκηση φωνής και σώματος, ανάλυση και μελέτη, υποκριτική. Παράλληλα, οργανώνονται συμπληρωματικές εκπαιδευτικές δράσεις όπως ξενάγηση στο χώρο των Δελφών και του Μουσείου, παρακολούθηση σημαντικών παραστάσεων αρχαίου δράματος, κλπ.

Δ. Άλλες Εκπαιδευτικές Δράσεις

Τα τελευταία χρόνια ο ρόλος της θεατρικής παιδείας στην εκπαίδευση έχει γίνει όλο και περισσότερο επιτακτικός. Η Ελλάδα ήταν αυτή που γέννησε το θέατρο που αποτελεί από την αρχαιότητα έως και σήμερα παιδευτικό μέσο τόσο για μικρούς όσο και για μεγάλους. Ο ρόλος του συνεπώς στο εκπαιδευτικό σύστημα καθίσταται ζωτικός και αναγκαίος για να μπορέσουν τα παιδιά να κατανοήσουν τη φύση, το νόημα και το σκοπό της θεατρικής Τέχνης, να διευρύνουν τους ορίζοντες τους και να αναπτύξουν αξίες, ευαισθησίες και πρότυπα.

Το σχολείο του πολιτισμού δεν θα πρέπει να αρκείται μόνο στην παροχή γνωστικού υπόβαθρου στους μαθητές του αλλά και στην πνευματική, προσωπική και καλλιτεχνική τους καλλιέργεια με στόχο την αξιοποίηση όλων αυτών προς όφελος ολόκληρης της κοινωνίας.

Το Εθνικό Θέατρο θέλοντας να συμβάλει στην προώθηση της θεατρικής παιδείας έχει δημιουργήσει τα τελευταία χρόνια πολλές εκπαιδευτικές δράσεις τόσο μεμονωμένες όσο και στο σχολικό περιβάλλον.

Αναλυτικά:

α) Το θέατρο στο Νέο σχολείο

Πρόκειται για ένα τριετές πρωτοποριακό πρόγραμμα στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος « Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση 2014-2020» επιδοτούμενου από το ΕΣΠΑ το οποίο υλοποιήθηκε σε σχολεία όλης της περιφέρειας.

Απώτερος στόχος ήταν να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με την τέχνη του θεάτρου και να αναπτύξουν μέσω αυτής της δράσης θεατρική παιδεία.

Μέσω του προγράμματος αυτού δίνεται η ευκαιρία σε ευαισθητοποιημένα παιδιά, εκπαιδευτικούς και καλλιτέχνες να συνομιλήσουν και να συνδημιουργήσουν.

Είχε ως στόχο τόσο την επιμόρφωση των ίδιων των εκπαιδευτικών όσο και την ενεργό συμμετοχή των παιδιών στο εφηβικό θέατρο.

Συμμετείχαν 20 σχολικές μονάδες από 8 διαφορετικές περιφέρειες της χώρας.

Αρχικά τον Ιανουάριο του 2019 το εθνικό δημιούργησε ένα σεμινάριο θεατρικής επιμόρφωσης στους εκπαιδευτικούς των μονάδων αυτών με στόχο μια αρχική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Στη συνέχεια με τη βοήθεια ειδικών επαγγελματιών εμπυχωτών του Ε.Θ. προχώρησαν σε οργάνωση θεατρικών ομάδων στα σχολεία με σεμινάρια που πραγματοποιούνταν σε εβδομαδιαία βάση. Το τελικό δρώμενο παρουσιαζόταν στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς.

Οι στόχοι του προγράμματος αυτού ήταν :

- Να καλλιεργήσουν τα παιδιά την αισθητική παιδεία και να τα φέρουν σε επαφή με το θέατρο
- Να ενθαρρύνουν την ελεύθερη έκφραση, να ενισχύσουν τη φαντασία και την επινοητικότητα και να αναδείξουν νέες δεξιότητες δίνοντας νέους ορίζοντες.
- Να καλλιεργήσουν στα παιδιά κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες
- Να αναδείξουν την αξία της συλλογικότητας και της συνεργασίας

β) Εργαστήρια για εκπαιδευτικούς

Εκπαιδευτικό Δράμα

Μέσω του σεμιναρίου ο εκπαιδευτικός μαθαίνει τις τεχνικές του Εκπαιδευτικού Δράματος. Αποκτά έτσι τη δυνατότητα να προωθήσει ο ίδιος την τέχνη του δράματος στους μαθητές του και να τους βοηθήσει να αναπτύξουν καλλιτεχνικές, συναισθηματικές και κοινωνικές αξίες με έναν διαφορετικό αλλά δημιουργικό τρόπο.

Το θέατρο μέσα από την εκπαίδευση μπορεί να ενισχύσει το χαρακτήρα και την προσωπικότητα των μαθητών δίνοντας τους αυτοπεποίθηση και κίνητρο για μάθηση. Συνεπώς η γνώση της τέχνης του θεάτρου από τους εκπαιδευτικούς μπορεί να αυξήσει την συμμετοχή και την εμπλοκή των μαθητών στην διδακτική διαδικασία και να προσφέρει στα παιδιά μια πιο σφαιρική και ολοκληρωμένη σχολική εμπειρία

Τεχνικές Συνόλου για εκπαιδευτικούς-Δημιουργώντας μαζί με τον άλλον

Οι τεχνικές συνόλου βοηθούν τον ίδιο τον εκπαιδευτικό να κατανοήσει την απελευθερωτική δύναμη της δουλειάς στην ομάδα αλλά και την έμφυτη τάση των παιδιών για συνεργασία, συνδημιουργία και συνυπευθυνότητα. Οι τεχνικές συνόλου, πέρα από ένα εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο για την δουλειά με οποιαδήποτε θεατρική ομάδα, είναι και μία ξεχωριστή ανάμνηση που οι μαθητές –μελλοντικοί πολίτες- μπορούν ν' ανακαλούν στην πορεία της ζωής τους ως έναν εναλλακτικό τρόπο συσχέτισης, συμβίωσης και συνδημιουργίας με τον Άλλον.

Θεατρικό παιχνίδι

Μέσω του σεμιναρίου αυτού οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν τις βασικές αρχές τις καλλιτεχνικής εμπύχωσης. Γνωρίζουν πληθώρα θεατρικών παιχνιδιών που στη συνέχεια θα βοηθήσουν τα παιδιά να απελευθερώσουν τη φαντασία του , να εργαστούν ομαδικά, να αυτοσχεδιάσουν και να καλλιεργήσουν τα εκφραστικά τους μέσα. Οι εκπαιδευτικοί μέσα από αυτή τη δράση έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν το θεατρικό παιχνίδι και να γίνουν οι ίδιοι φορείς του μέσα στην τάξη τους.

↳ Μικρό Εθνικό

Το 2017 το Εθνικό Θέατρο θέλοντας να αναδείξει τη σημασία της θεατρικής παιδείας σαν αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής των νέων δημιούργησε το Μικρό Εθνικό σαν ένα φορέα με εργαστήρια, δράσεις και παραστάσεις για παιδιά και εφήβους.

Το μικρό Εθνικό απέκτησε τη δική του σκηνή στο ισόγειο του θεάτρου Rex το οποίο ανακαινίστηκε για αυτό το σκοπό.

Απευθύνεται σε όλα τα παιδιά και νέους ανεξαρτήτως ηλικίας ή γεωγραφικής προέλευσης και έχει σαν στόχο να ευαισθητοποιήσει,, να εκπαιδεύσει και να αφυπνίσει κινητοποιώντας τα να γνωρίσουν τον εαυτό τους μέσα από το θέατρο.

Το Εθνικό Θέατρο με τη θέσπιση του Μικρού Εθνικού δίνει προτεραιότητα στις ανάγκες τις εποχής και παράγει δράσεις με στόχο μια ουσιαστική κοινωνική παρέμβαση.

Εκτός από τα παιδιά και τους νέους στους οποίους απευθύνεται, στοχεύει και στους εκπαιδευτικούς μέσω επιμορφωτικών σεμιναρίων και προώθησης εκπαιδευτικού θεατρικού υλικού ώστε να γίνουν οι ίδιοι φορείς της θεατρικής κουλτούρας.

Το ρεπερτόριο του είναι κλασσικές ιστορίες αλλά, και προτάσεις νέων δημιουργών, όλες ιδωμένες υπό το πρίσμα του θεάτρου συνόλου που αντανακλά τη συλλογικότητα την οποία ενθαρρύνουμε και στην εκπαιδευτική διαδικασία

Μερικά από τα εργαστήρια του Μικρού Εθνικού:

Θεατρικός αυτοσχεδιασμός για παιδιά

Με αυτό το εργαστήριο τα παιδιά θα γνωρίσουν τις τεχνικές του αυτοσχεδιασμού και θα έχουν την ευκαιρία να πειραματιστούν με άλλα παιδιά μέσα από δικές τους ιστορίες. Στόχος είναι μέσα από ένα πλήθος παιχνιδιών και ασκήσεων κίνησης, έκφρασης, εμπιστοσύνης και συνεργασίας να ταξιδέψουν σε ένα καλλιτεχνικό σύμπαν με βασικές αξίες αυτές της συνεργασίας και της φαντασίας.

Θέατρο, τέχνες και Λογοτεχνία για παιδιά

Βασικό αντικείμενο του εργαστηρίου είναι η ιστορία της τέχνης, της ποίησης, της λογοτεχνίας και του θεάτρου. Μέσω ψυχοκινητικών παιχνιδιών και θεατρικού παιχνιδιού δημιουργείται το κατάλληλο περιβάλλον απελευθερωμένης έκφρασης και δράσης για τους μικρούς συμμετέχοντες.

Μικρά θαύματα

Μέσω κλασικών παραμυθιών, γνωστών καλλιτεχνικών έργων, διάσημων πινάκων ζωγραφικής τα παιδιά μαθαίνουν να εξελίσσουν τα εκφραστικά τους μέσα, απελευθερώνονται και ενισχύουν το συναισθηματικό τους κόσμο μέσα από τη αξία της συνεργασίας.

Αισθητηριακό παιχνίδι

Είναι ένα εργαστήριο που έχει σαν στόχο την ανάπτυξη των πέντε αισθήσεων του παιδιού μέσα από σωματικές και εκφραστικές ασκήσεις, μουσική και θεατρικά ερεθίσματα.

Μουσικοθεατρικό εργαστήριο για παιδιά

Στο εργαστήριο αυτό τα παιδιά μαθαίνουν τη σωστή τοποθέτηση της φωνής και την έκφραση του ύφους και των στίχων των τραγουδιών. Διδάσκονται να συντονίζουν το σώμα με τη μουσική έτσι ώστε να μπορέσουν να συνδυάσουν την υποκριτική, με το χορό και το τραγούδι.

Ασχολούνται με κομμάτια από διάσημα μιούζικαλ και κάνουν αυτοσχεδιασμούς πάνω σε μουσικές ιστορίες που έχουν τα ίδια επινοήσει.

Στο τέλος τις χρονιάς με εφόδιο όλα τα εργαλεία που έχουν αποκομίσει από το εργαστήριο, με φαντασία και μουσική τα παιδιά ανεβάζουν το δικό τους μιούζικαλ.

Εργαστήρια για εφήβους:

Οι έφηβοι δουλεύουν με τους σκηνοθέτες του Μικρού Εθνικού

Είναι ένα εργαστήριο για εφήβους που θέλουν να εμβαθύνουν στον αυτοσχεδιασμό, να καλλιεργήσουν τα εκφραστικά τους μέσα και να δουν από μέσα τη διαδικασία της πρόβας. Δουλεύοντας κυκλικά με όλους τους σκηνοθέτες του Μικρού Εθνικού οι νέοι εξερευνούν νέες τεχνικές και γνωρίζουν από κοντά την τέχνη της σκηνοθεσίας.

Έκφραση, έμπνευση, δημιουργία και οι βασικές αρχές της τέχνης του ηθοποιού

Στο εργαστήριο αυτό οι νέοι μαθαίνουν τη λειτουργία της αναπνοής και της φωνής τους. Εξασκούνται στον αυτοσχεδιασμό και στην κινησιολογία γνωρίζουν αφηγηματικές τεχνικές, προσεγγίζουν λογοτεχνικά κείμενα και ποιήματα και μαθαίνουν να εκφράζονται μέσα από αυτά.

Αυτοσχεδιασμός για εφήβους

Οι έφηβοι χωρίς σενάριο αλλά μόνο με μια ιδέα, ένα ερέθισμα δημιουργούν διαλόγους και δράσεις λειτουργώντας αυθόρμητα. Έχουν την μοναδική ευκαιρία να μοιραστούν τις εμπειρίες τους, να περπατήσουν στο παρόν ενώ τα βήματά τους θα οδηγούν στο μέλλον. Να προσεγγίσουν και να οραματιστούν συλλογικούς στόχους, να διερευνήσουν θέματα ταυτότητας και να τα χρησιμοποιήσουν ως όχημα ώστε να εξερευνήσουν τον προσωπικό τους χώρο, τη συλλογική δημιουργία, την γνώση και την δράση.

Σωματικό Θέατρο για νέους

Στο εργαστήριο αυτό οι νέοι μαθαίνουν να αφηγούνται μια ιστορία χρησιμοποιώντας σαν μόνο μέσο το σώμα τους. Μέσω κινήσεων, χορού, παντομίμας εξερευνούν τις δυνατότητες τους με στόχο την εκφραστική και αυθεντική αφήγηση.

➔ Κοινωνικές Δράσεις του Εθνικού Θεάτρου

A. Το Εθνικό Θέατρο κοντά στους πρόσφυγες

Θέατρο στα Ελληνικά

Από τον Ιούλιο του 2017 το Εθνικό Θέατρο δημιούργησε ένα πρότυπο εργαστήριο που έχει σαν στόχο να φέρει κοντά εφήβους πρόσφυγες, με Έλληνες εφήβους καθώς και με επαγγελματίες μουσικούς και ηθοποιούς. Θέλοντας να προωθήσει την επικοινωνία των συμμετεχόντων το πρόγραμμα χρησιμοποιεί το θεατρικό παιχνίδι, τον αυτοσχεδιασμό αλλά άλλες τεχνικές ως εργαλεία για τη δημιουργική έκφραση των συμμετεχόντων.

Τα παιδιά μέσα σε ένα ασφαλές περιβάλλον ενθαρρύνονται να μάθουν και να εξερευνήσουν τις πτυχές της ελληνικής γλώσσας ενώ με τη χρήση του αυτοσχεδιασμού ενθαρρύνεται η αυθόρμητη έκφραση.

Το εργαστήριο αρχικά ξεκίνησε πιλοτικά το 2017. Ωστόσο με την υποστήριξη της UNICEF εξελίχθηκε σε εκπαιδευτικό και καλλιτεχνικό πρόγραμμα. Περισσότεροι από 250 έφηβοι πρόσφυγες έχουν παρακολουθήσει τα μαθήματα στο Εθνικό δίνοντας τους έτσι τη δυνατότητα να ενταχθούν σε ένα εβδομαδιαίο σταθερό περιβάλλον όπου θα συναναστρέφονται με συνομήλικους επωφελούμενοι από όλα όσα η τέχνη του θεάτρου μπορεί να τους προσφέρει.

Το Μάιο του 2018 η ομάδα του Θεάτρου στα Ελληνικά παρουσίασε την παράσταση «Το ταξίδι» σε συμπαραγωγή με την UNICEF στο ισόγειο του θεάτρου Rex.

Από τον Φεβρουάριο του 2019 στο θέατρο στα Ελληνικά εντάχτηκε μια ομάδα ασυνόδευτων εφήβων κοριτσιών που τον Μάιο του 2019 παρουσίασαν την παράσταση «Γυναίκα» πλαίσιο του αφιερώματος στο «Θέατρο Με, Από και Για έφηβους» στο ισόγειο REX.

Εργαστήριο Μετάδραση

Το Εθνικό Θέατρο σε συνεργασία με την οργάνωση ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ έχει δημιουργήσει ένα εβδομαδιαίο θεατρικό εργαστήριο που λαμβάνει χώρα στους χώρους του Εθνικού και αποτελείται από έμπειρους θεατροπαιδαγωγούς και μια ομάδα ασυνόδευτων παιδιών ηλικίας από 6 έως 12 χρονών. Η συγκεκριμένη δράση στοχεύει στην προσαρμογή των παιδιών αυτών και την ομαλή ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο. Μέσα από τις αξίες του εφαρμοσμένου θεάτρου στοχεύει να ενισχύσει το αίσθημα ασφάλειας, να διαχειριστεί το τραύμα αυτών των παιδιών και να αναδείξει τα εγγενή αυτά εργαλεία της ανθρώπινης φύσης ως αναγκαία για την προσαρμογή σ' ένα νέο περιβάλλον

Β. Το Εθνικό Θέατρο σε κέντρα κράτησης

Το Εθνικό Θέατρο σε συνεργασία με Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Δικαιοσύνης στα Καταστήματα Κράτησης Ε.Κ.Κ.Ν. Αυλώννα, Ψυχιατρείο Κρατούμενων Κορυδαλλού, Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατούμενων Ελαιώνα - Θηβών και Κ.Κ. Κορίνθου στηρίζει τα θεατρικά εργαστήρια ανάπτυξης για κρατούμενους. Από τον Απρίλιο του 2018 περισσότεροι από 136 κρατούμενοι έχουν συμμετάσχει στα εργαστήρια αυτά.

Το εργαστήριο αυτό στοχεύει να βοηθήσει τους συμμετέχοντες ώστε μέσα από την θεατρική τέχνη να ξεκλειδώσουν τη σωματική τους έκφραση και στην πορεία τη λεκτική.

Για περισσότερα από 50 χρόνια η δημιουργική απασχόληση των κρατούμενων έχει χρησιμοποιηθεί για να ιχνηλατήσουν έναν νέο δρόμο ενδοσκόπησης και αυτογνωσία ώστε να αποφύγουν το ενδεχόμενο της υποτροπής όταν αποφυλακιστούν. Οι κρατούμενοι έρχονται σε επαφή με τον εσωτερικό τους κόσμο προσπαθώντας να σχηματίσουν την εικόνα του εαυτού τους. Ο κάθε κρατούμενος οφείλει να αλλάξει την εικόνα που έχει για τον εαυτό του αν πρόκειται να γλυτώσει από την μοίρα που του επιφυλάσσει την επιστροφή του στην φυλακή. Η προσωπικές μαρτυρίες των κρατούμενων ανοίγουν έναν κόσμο που για καιρό υπήρχε ξεχασμένος ή συνειδητά απέφευγαν να ερευνήσουν.

Οι συμμετέχοντες μετά από εννέα μήνες ολοκληρώνουν τη δράση με το ανέβασμα μιας παράστασης σε άλλους κρατούμενους αλλά ακόμα και στις οικογένειες τους.

Το 2017 παρουσίασαν την παράσταση «Η τρικυμία του Ουίλιαμ Σαίξπηρ».

Το 2018 παρουσίασαν την παράσταση «Θάλαμος αρ.6, 200 χρόνια μετά» ενώ το 2019 ανέβασαν το έργο του Ντέιβιντ Μάμετ Οικόπεδα με θέα.

Τον Μαίο του 2019 κρατούμενοι από δύο φυλακές συνεργάστηκαν και ανέβασαν τη θεατρική παράσταση «Κοινή Αφετηρία» που έλαβε χώρα στις φυλακές της Θήβας.

Γ. Το Εθνικό Θέατρο κοντά σε ασθενείς

Επισκεπτήριο

Το Εθνικό Θέατρο είναι εκεί σε στιγμές που... η ψυχή αναζητά αποθέματα. Με το «Επισκεπτήριο» το Εθνικό βρίσκεται κοντά σε ανθρώπους που νοσηλεύονται προωθώντας τη θεραπευτική δράση του θεάτρου. Επαγγελματίες ηθοποιοί επισκέπτονται ασθενείς προτείνοντας τους μια λίστα από έργα. Κάθε φορά οι ασθενείς επιλέγουν εκείνο που τους ενδιαφέρει και το έργο ζωντανεύει μπροστά στα μάτια τους με τα πιο απλά μέσα που διαθέτει ο ηθοποιός, όπως το σώμα και η φωνή του.

Το Εθνικό επισκέφτηκε σχεδόν όλα τα δημόσια νοσοκομεία και απευθύνθηκε κύριος σε ενήλικους θεατές τελικού σταδίου, ποικίλων ασθενειών. Το χρονικό διάστημα από το Δεκέμβριο του 2018 έως τον Απρίλιο του 2019 πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 101 παραστάσεις σε πάνω από 189 ασθενείς.

Κατά βάση, αναζητά ένα γενναίο τρόπο αναπαραστατικής έκφρασης οπού το κοινό, δεν είναι ανώνυμο αλλά αποκτάει πρόσωπο, οπού η δύναμη της θεατρικής πράξης έρχεται αντιμέτωπη με τους δυσκολότερους χώρους και τους μεγαλύτερους φόβους, τα μεγαλύτερα ταμπού που μπορεί να φωλιάσουν στην ανθρώπινη συνείδηση.

Δ. Το Εθνικό Θέατρο κοντά σε ευπαθείς ομάδες

Παραμύθια

Με τη δράση αυτή το Εθνικό στοχεύει να έρθει κοντά σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες παιδιών και νέων και σε ομάδες με μειωμένη πρόσβαση στα πολιτιστικά

δρώμενα. Λαμβάνει χώρα σε χώρους των δομών, σαλόνια υποδοχής, προθάλαμους νοσοκομείων ακόμα και σε σπίτια ανθρώπων.

Τη διετία 2015-2017 οι παραμυθάδες του Εθνικού πραγματοποίησαν πάνω από 225 αφηγήσεις σε περισσότερα από 3750 παιδιά και ενηλίκους. Την περίοδο Δεκέμβριος 2017 - Μάρτιος 2018 έγιναν 88 αφηγήσεις σε 55 φορείς με το συνολικό αριθμό των ακροατών να ανέρχεται σε 2300 ενώ από το Δεκέμβριο 2018 έως και τον Απρίλιο 2019 έχουν πραγματοποιηθεί 85 αφηγήσεις σε πάνω από 50 φορείς

Θέατρο Εξπρές

Το Εθνικό σε συνεργασία με τον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών (ΟΑΣΑ) έχει δημιουργήσει μια πρωτοποριακή δράση το Θέατρο Εξπρές. Ένα θεατρικό λεωφορείο μεταφέρεται από γειτονιά σε γειτονιά για να έρθει σε επαφή με τους θεατές του και να τους ταξιδέψει στη μαγεία του Θεάτρου. Έως σήμερα έχει ταξιδέψει στις εξής περιοχές: Κερατσίνι, Χαλάνδρι, Πικέρμι, Γέρακα, Αιγάλεω, Ν. Φιλαδέλφεια, Περιστερί, Άλιμος, Κορωπί, ενώ οι παραστάσεις θα συνεχίσουν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού στις γειτονιές της Αττικής.

Με πας Θέατρο;

Με το πρόγραμμα «Με πας Θέατρο;» προσκαλεί ιδιώτες να προσφέρουν το δώρο του θεάτρου σε παιδιά και εφήβους από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που είναι αποκλεισμένες από τον πολιτισμό όπως παιδιά σε ιδρύματα, ασυνόδευτα παιδιά, παιδιά που μεγαλώνουν χωρίς του γονείς τους. Μέσω αυτής τη δράσης δίνεται η ευκαιρία σε οποίο επιθυμεί να βοηθήσει στην διάδοση του πολιτισμού σε άτομα που τον στερούνται να αγοράσουν εισιτήρια σε ειδικά διαμορφωμένη τιμή.

➔ Το Κύρος του Εθνικού Θεάτρου

Ένα από τα βασικότερα άυλα συστατικά στοιχεία του εσωτερικού περιβάλλοντος του Ε.Θ. είναι το κύρος του. Στο κύρος συμπυκνώνονται πολλά επιμέρους στοιχεία, όπως η αναγνωρισιμότητά του, η επιθυμία των καλλιτεχνών να συνεργαστούν μαζί του, οι υψηλές προσδοκίες απέναντι σε κάθε δράση του (αμιγώς καλλιτεχνική, ή μη) η δυνατότητα να απορρίπτει προτάσεις συνεργασίας. Το κύρος του Ε.Θ. διαμορφώθηκε με το πέρασμα των χρόνων και τη διαχρονικά υψηλή ποιότητα της δουλειάς του. Είναι αυτό που του ανοίγει πόρτες, το κάνει επιθυμητό και του δίνει τη δυνατότητα πολλών εναλλακτικών επιλογών σε πρόσωπα και δράσεις.

3.2 Ανάλυση Εξωτερικού Περιβάλλοντος

Η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος αφορά την αναζήτηση των απειλών και των ευκαιριών που υπάρχουν στο περιβάλλον του Πολιτιστικού Οργανισμού. Το εξωτερικό περιβάλλον χωρίζεται σε **δύο κατηγορίες** στο γενικό περιβάλλον και στο περιβάλλον που σχετίζεται με τη φύση του οργανισμού. (Ζαβλανός, 2002).

Το **Γενικό περιβάλλον** του Εθνικού θεάτρου περιλαμβάνει παράγοντες που είναι έξω από τον έλεγχο και τη σφαίρα επιρροής του οργανισμού.

↳ Πολιτικό - Νομικό περιβάλλον

Είναι αρκετά συχνό το φαινόμενο οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, όπως το Εθνικό Θέατρο, να γίνονται πεδίο πολιτικών αντιπαραθέσεων. Η κεντρική πολιτική εξουσία συχνά εμπλέκεται στις δράσεις και στις πρωτοβουλίες του Εθνικού Θεάτρου προκειμένου να επιβάλλει την κομματική ή πολιτική της ιδεολογία. Η εμπλοκή αυτή εκφράζεται με τον διορισμό προσώπων σε σημαντικές θέσεις του οργανισμού, όπως τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, γεγονός που επιτυγχάνεται από την οικονομική εξάρτηση που έχει το Εθνικό Θέατρο από την κρατική χρηματοδότηση. Το κράτος πολλές φορές παρεμβαίνει στα εσωτερικά θέματα του Ε.Θ. είτε μέσω του ελέγχου και της εποπτείας, είτε μέσω των οικονομικών επιδοτήσεων, είτε μέσω της άσκησης συγκατάβασης ή κριτικής για την εισαγωγή νεωτερισμών και καινοτόμων προτάσεων. Βασικό κίνητρο για αυτές τις κρατικές παρεμβάσεις αποτελεί η αναγκαιότητα για πολιτικό ιδεολογικό προσανατολισμό του οργανισμού για να εξυπηρετούνται τα ιδιοτελή πολιτικά συμφέροντα της εκάστοτε εξουσίας. Γίνεται λόγος λοιπόν, για ένα διαχρονικά παρεμβατικό σκηνικό όπου οι διευθύνσεις του Εθνικού Θεάτρου αναγκαστικά υποκύπτουν περισσότερο ή λιγότερο, στις κυβερνητικές πιέσεις και υποδείξεις. Τα τελευταία χρόνια όταν το Εθνικό Θέατρο έγινε Νομικό

πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.2273/1994), παρατηρείται μια προσπάθεια απεμπλοκής του από τον κρατικό έλεγχο και τη γραφειοκρατία καθώς και από την εξάρτησή του από την κρατική χρηματοδότηση. Η αναγκαιότητα για αποδέσμευση του οργανισμού από την κρατική παρεμβατικότητα είναι δεδομένη προκειμένου να υλοποιηθεί η καλλιτεχνική του αποστολή και η προαγωγή του καλλιτεχνικού του έργου. Με την αλλαγή του νομικού καθεστώτος το Εθνικό Θέατρο διαφοροποίησε τον ιδεολογικό προσανατολισμό του, περιόρισε τις παραδεδομένες αξίες και υιοθέτησε νέες που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες πολιτιστικές ανάγκες και απαιτήσεις.

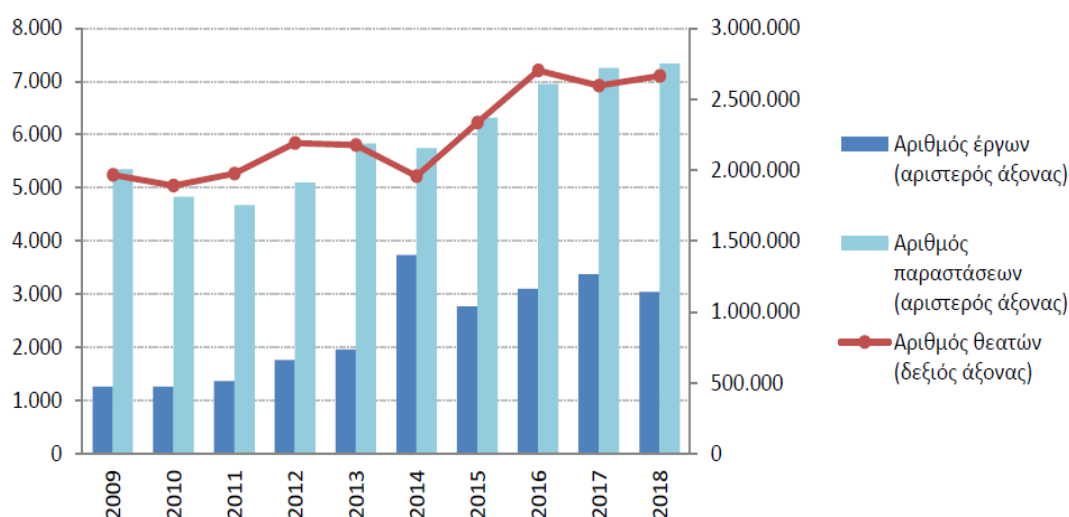
↳ Οικονομικό Περιβάλλον

Η οικονομία και ο πολιτισμός είναι δύο αλληλένδετες έννοιες και αποτελούν βασικούς άξονες για την εξέλιξη και την πρόοδο της κοινωνίας τόσο σε πνευματικό όσο και σε υλικό επίπεδο. Αναμφίβολα αυτοί οι δύο άξονες έχουν παράλληλη εξέλιξη και συμβάλλουν δραματικά στην ανάπτυξη του πολιτισμού και της οικονομίας. Η ευρεία έννοια της ανάπτυξης μιας κοινωνίας θα πρέπει να συνυπάρχει με την πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη, ενώ ορισμένες φορές η πολιτιστική ανάπτυξη θα πρέπει να είναι αυτή που προηγείται. Αναντίρρητα η σχέση πολιτισμού και οικονομίας είναι ισχυρή άλλωστε οι τέχνες, η παιδεία και ο πολιτισμός ανθίζουν σε περιόδους ανεξαρτησίας, ειρήνης και οικονομικής ευμάρειας. (Κόνσολα, 2006). Επίσης, οι θεατρικές παραστάσεις και το θέατρο είναι πολιτιστικά αγαθά τα οποία επηρεάζονται δραματικά από τις οικονομικές συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς. Στην Ευρώπη αλλά και στην Ελλάδα ο πολιτιστικός τομέας αντιμετωπίζεται ως ένα μέρος των δημόσιων δαπανών και επενδύσεων. Συνεπώς ο οικονομικός τομέας έχει πρωταρχική σημασία για τα πολιτιστικά δρώμενα του θεάτρου και οι συνέπειες της κρίσης είναι εμφανείς για το θέατρο τόσο στο τμήμα χρηματοδότησης όσο και στο περιεχόμενό του. Από τη μία πλευρά υπάρχει θέμα επιβίωσης των πολιτιστικών οργανισμών ενώ από την άλλη παρουσιάζει ενδιαφέρον η ποιότητα του περιεχομένου αυτών. Πιο συγκεκριμένα, στην Ελλάδα την περίοδο της οικονομικής κρίσης η γενικότερη αγορά των τεχνών επηρεάστηκε αρνητικά, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ξεκίνησαν να μειώνουν τις χρηματοδοτήσεις και δημιουργήθηκαν προβλήματα οικονομικής ρευστότητας και δυσμενείς οικονομικές συνθήκες.

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή και το τελευταίο δελτίο τύπου *Κινήσεις κρατικών δημοτικών Θεάτρων* και ορχηστρών του έτους 2018 παρατηρούμε ότι ο αριθμός των έργων, των παραστάσεων και των θεατών μέχρι το 2014 έχει πτωτική πορεία ενώ από το 2015 έως το 2018 ακολουθεί μια σημαντική ανοδική πορεία.

www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SCI1ΠΙ

ΓΡΑΦΗΜΑ ΚΙΝΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ-ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ-ΟΡΧΗΣΤΡΩΝ 2009-2018

ΠΗΓΗ: www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SCI1

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι επιχορηγήσεις των κρατικών θεάτρων και ορχηστρών από το 2009 έως το 2018, όπου όταν ξεκίνησε η κρίση το 2009 φαίνεται ότι αυτές μειώνονται συνεχώς έως το 2013, έτος κατά το οποίο αυξήθηκαν πάρα πολύ. Τα έτη 2014 και 2015 παρατηρείται πάλι μείωση των επιχορηγήσεων ενώ από το 2016 και μετά υπάρχει μια σταθερή ανοδική πορεία.

Έτος	Επιχορηγήσεις (σε ευρώ)
2009	55.573.772
2010	47.618.706
2011	42.859.416
2012	42.825.618
2013	54.730.305
2014	30.048.360
2015	30.801.600
2016	35.788.267
2017	41.337.129
2018	54.053.581

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ - ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ-ΟΡΧΗΣΤΡΩΝ 2009 - 2018

ΠΗΓΗ: www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SCI1

Τα παραπάνω δεδομένα από την ΕΛΣΤΑΤ μας δίνουν αρκετά ενθαρρυντικά στοιχεία για το θέατρο παρόλα αυτά διαπιστώνουμε ότι το θέατρο στα χρόνια της κρίσης υπέστη σοβαρή οικονομική και ποιοτική υποβαθμισμό. Σε αυτή τη δύσκολη και μεταβατική περίοδο το θέατρο για την Ελλάδα αποτελεί μέσο ψυχαγωγίας και χρήσιμο εργαλείο για την καλλιέργεια των νοητικών και ψυχικών αρετών του ατόμου.

↳ Κοινωνικό-πολιτιστικό περιβάλλον

Το κοινωνικό - πολιτιστικό περιβάλλον «αντιπροσωπεύει το σύνολο των αξιών, των πιστεύω, ιδανικών και άλλων χαρακτηριστικών μιας κοινωνίας. Παράλληλα, το κοινωνικό περιβάλλον ενός πολιτιστικού οργανισμού εμπεριέχει τα δημογραφικά χαρακτηριστικά μιας κοινωνίας όλες τις κοινωνικές αλλαγές και γενικά όλη την κοινωνική οργάνωση της χώρας. Οι πιο σημαντικοί κοινωνικοί παράγοντες που επηρεάζουν έναν πολιτιστικό οργανισμό είναι ο καταναλωτισμός, η διανομή του εισοδήματος, το επίπεδο μόρφωσης των πολιτών, η στάση απέναντι στον ελεύθερο χρόνο και την εργασία, το πολιτιστικό επίπεδο των καταναλωτών κ.α. Οι σύγχρονες κοινωνίες χαρακτηρίζονται πολυπολιτισμικές, άτομα με διαφορετική κουλτούρα και εθνικότητα συναναστρέφονται και συμμετέχουν σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής ζωής. Ένας πολιτιστικός οργανισμός οφείλει να ενισχύει τη διαφορετικότητα, στοιχείο που θα τον βοηθήσει να έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μακροπρόθεσμα. Επιπλέον, ζητήματα της σύγχρονης κοινωνίας όπως το προσφυγικό μεταναστευτικό, η ένταξη και η ομαλή ενσωμάτωση των ευάλωτων πολιτών σε αυτήν επηρεάζουν σημαντικά την δραστηριότητα και τα δρώμενα των πολιτιστικών οργανισμών. Το Εθνικό Θέατρο αδιαμφισβήτητα είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο σε αυτά τα κοινωνικά προβλήματα καθώς η κοινωνική διάσταση των καλλιτεχνικών του δράσεων χαρακτηρίζεται ανθρωποκεντρική. Αυτές οι επικοινωνιακές πρακτικές του Εθνικού Θεάτρου, που υπερβαίνουν τα στενά όρια του θεατρικού πεδίου, αναγνωρίστηκαν από ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας ως υπηρεσίες προς τις ευαίσθητες και ευάλωτες ομάδες ατόμων και ως έμπρακτη εφαρμογή των πανανθρώπινων αξιών της ισότητας, της δικαιοσύνης και της ελευθερίας. Η κοινωνική εξωστρέφεια του Εθνικού Θεάτρου τυγχάνει θετικής ανταπόκρισης η οποία αποτελεί όχι μόνο μέσο αύξησης των θεατών αλλά και μέσο ενίσχυσης του κύρους και της αξίας του οργανισμού και γενικότερα το Εθνικό Θέατρο καταξιώνεται έμπρακτα στη συνείδηση των πολιτών.

↳ Τεχνολογικό περιβάλλον

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και τα επιτεύγματά της διαμόρφωσαν ένα πρωτόγνωρο ανταγωνιστικό περιβάλλον παγκοσμίως, όπου ο ψηφιακός κόσμος δημιουργήσε νέα δεδομένα και άλλαξε τις ισορροπίες. Η παρακολούθηση μιας θεατρικής παράστασης εξελίσσεται παράλληλα με την εξέλιξη της τεχνολογίας. Προηγμένα μέσα δημιουργούν καινούργιους τρόπους για να βιώνουμε και να βλέπουμε το θέατρο μακριά από τους χώρους που αυτό παράγεται και οι αντιδράσεις για τα οφέλη και τα μειονεκτήματα αυτής της νέας πραγματικότητας πληθαίνουν. Πιο συγκεκριμένα, τα τελευταία χρόνια στο διεθνές περιβάλλον προωθείται το εγχείρημα παρακολούθησης θεατρικών παραστάσεων είτε σε μαγνητοσκοπήση σε κινηματογραφικές αίθουσες με υψηλές τεχνικές προδιαγραφές είτε σε απευθείας μετάδοση. Σπουδαίες παραστάσεις βγαίνουν από τα όρια των θεατρικών σκηνών που παίζονται και ταξιδεύουν σε όλο τον κόσμο. Ένα ακόμα ενδιαφέρον στοιχείο που απορρέει από την ύπαρξη των θεατρικών παραστάσεων σε ψηφιακή μορφή και από την προβολή τους σε κινηματογράφους είναι ότι οι νέοι ηθοποιοί μπορούν να βγουν από κάποια θεατρικά στερεότυπα. Από την διαδικασία αυτή προκύπτει μια νέα πραγματικότητα με πολλά οφέλη αλλά και πιθανούς κινδύνους για τον κόσμο του θεάτρου. Η ρευστότητα του εξωτερικού περιβάλλοντος επηρεάζεται σημαντικά από τις συνεχείς τεχνολογικές εξελίξεις, οι οποίες δημιουργούν νέες απαιτήσεις και ανάγκες.

Το Εθνικό Θέατρο αναμφίβολα δεν διαθέτει τόσο ευέλικτους και ευπροσάρμοστους μηχανισμούς για να μπορέσει να προσαρμοστεί σε αυτή τη σύγχρονη πραγματικότητα καθώς η παρακολούθηση των τεχνολογικών εξελίξεων απαιτεί αυξημένους οικονομικούς πόρους, γεγονός που λειτουργεί ανασταλτικά για έναν οργανισμό σε μία χώρα με πολλά οικονομικά προβλήματα, όπως είναι η Ελλάδα. Ωστόσο, το Εθνικό Θέατρο ακολουθώντας τις τάσεις της εποχής προέβη στην ψηφιοποίηση του αρχείου του το οποίο αφορά σχεδόν τα 80 χρόνια λειτουργίας του και είναι διαθέσιμο σε όλους τους χρήστες (καλλιτέχνες, κριτικοί, θεατρόφιλοι, εκπαιδευτικοί, μαθητές σπουδαστές, ερευνητές κ.ά.) προκειμένου να διενεργήσουν έρευνα, να πληροφορηθούν και να συλλέξουν δεδομένα που τους ενδιαφέρουν. Ο ψηφιοποιημένος κόσμος του Εθνικού Θεάτρου αποτελεί μια επικοινωνιακή στρατηγική πολιτική όπου ο χρήστης συνδιαλέγεται με το πολιτιστικό παρελθόν, αναπτύσσει διαύλους επικοινωνίας με τον ίδιο τον οργανισμό, ενημερώνεται για το έργο και την αποστολή του και βιώνει τον θεατρικό πλούτο της ελληνικής παράδοσης, χωρίς μάλιστα να απαιτείται η διάθεση χρόνου και χρήματος και η φυσική του παρουσία. Αναμφίβολα τα σύγχρονα προηγμένα τεχνολογικά εργαλεία μπορούν να δημιουργήσουν νέες πολύ ενδιαφέρουσες εμπειρίες για κάποιον που θα βλέπει μια παράσταση όχι στο θέατρο που παίζεται αλλά σε κάποιο άλλο μέσο προβολής αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε την μοναδική εμπειρία της φυσικής παρουσίας σε μια θεατρική

παράσταση, την αλληλεπίδραση κοινού και ηθοποιών, την αύρα, την «μαγεία» του θεατρικού λόγου, στοιχεία που δεν μπορούν να αντιγραφούν ή αντικατασταθούν με τεχνικά εργαλεία όσο προηγμένα και αν είναι αυτά.

↳ Υγειονομική κρίση

Η κρίση του κορωνοϊού που ξέσπασε το 2020 και τα υγειονομικά προβλήματα που συνεπάγονται επηρέασαν κάθε κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα του ανθρώπου. Πιο συγκεκριμένα το Εθνικό Θέατρο η κρίση αυτή το βρήκε σε μια αρκετά παραγωγική φάση, αλλά λόγω της τραγικότητας της κατάστασης έπρεπε να αναστείλει για λίγο τα καλλιτεχνικά σχέδια και να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα. Πέρα από την προσφορά των υπαλλήλων του με κατασκευή масκών και με τις αιμοδοσίες, το Εθνικό Θέατρο παρέμεινε καλλιτεχνικά ενεργό και συνέχισε να προσφέρει στον Πολιτισμό. Ανταποκρίθηκε θετικά στην πρωτοβουλία των υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και ο οργανισμός άρχισε να προβάλλει σε εβδομαδιαία βάση παραστάσεις μέσω της ηλεκτρονικής του σελίδας, με θεαματικά στατιστικά δεδομένα καθώς πενήντα χιλιάδες θεατές από 40 χώρες παρακολούθησαν διαδικτυακά σε πραγματικό θεατρικό χρόνο τις παραστάσεις του Εθνικού Θεάτρου, κατά τον πρώτο κύκλο της πρωτοβουλίας «Μένουμε σπίτι με τον πολιτισμό». Αναμφίβολά όμως η υγειονομική κρίση που ξέσπασε επηρέασε δραματικά και επέφερε πολλές αρνητικές συνέπειες στον καλλιτεχνικό κόσμο του Εθνικού Θεάτρου.

Αναφορικά με το περιβάλλον που σχετίζεται με τις δυνάμεις που επηρεάζουν άμεσα την επιχείρηση, και βρίσκονται σε άμεση σχέση μαζί της και κατά συνέπεια ο οργανισμός μπορεί να τις ελέγξει σε μεγάλο βαθμό αναλύουμε τα εξής:

↳ Χορηγοί

Το Εθνικό Θέατρο όντας πιο απελευθερωμένο από την οικονομική κρατική εξάρτηση και χρηματοδότηση επεκτείνει τις καλλιτεχνικές του δράσεις προς κάθε κατεύθυνση έχοντας μια ευρεία γκάμα προμηθευτών, επενδυτών, χορηγών και ευεργετών. Για την επίτευξη των νέων στόχων και οραμάτων απαιτείται η συνεργασία με νέους καλλιτέχνες, με καταρτισμένο και εξειδικευμένο προσωπικό από κάθε τομέα της επαγγελματικής δραστηριότητας που θα διαθέτει εμπειρίες, γνώσεις, τεχνογνωσία αλλά κυρίως θα διαθέτει μια νέα οπτική. Δίπλα σε αυτή την προσπάθεια ανανέωσης οι Χορηγοί διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο καθώς ως συμπαραστάτες και αρωγοί διευρύνουν το έργο του Εθνικού Θεάτρου και

δημιουργούν νέους ορίζοντες στον τομέα της πολιτιστικής χορηγίας έχοντας και οι ίδιοι όφελος από την ευρεία προβολή που εξασφαλίζει το κοινό όλων των ηλικιών του Εθνικού Θεάτρου. Στην οικονομία του θεάτρου και του πολιτισμού ο θεσμός της χορηγίας αναδεικνύεται σε παράγοντα καταλυτικής σημασίας και πολλές φορές οι χορηγίες καθορίζουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά και το εύρος της καλλιτεχνικής δραστηριότητάς τους. Το Εθνικό Θέατρο επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, ενώ μεγάλοι χορηγοί του είναι το Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, το Κοινωφελές Ίδρυμα Οπασσίς, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (Stavros Niarchos Foundation) και τα Ελληνικά Πετρέλαια. Επίσης, το Εθνικό Θέατρο διαθέτει: α) υποστηρικτές, όπως είναι ο Δήμος Αθηναίων, οι Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΣΤΑΣΥ Α.Ε.), οι Συγκοινωνίες Αθηνών Α.Ε. (ΟΑΣΑ Α.Ε.), το Athens Culture Net του Δήμου Αθηναίου και άλλες εταιρίες ιδιωτικού συμφέροντος, που δραστηριοποιούνται σε ποικίλους τομείς της οικονομίας, β). Χορηγούς επικοινωνίας, όπως είναι η ΕΡΤ, η Cosmote TV, το Αθηνόραμα, Το Βήμα.gr, Τα Νέα.gr, και άλλες είκοσι επτά (27) εταιρίες ιδιωτικού συμφέροντος, που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα της ενημέρωσης. Σημαντικός Συνεργάτης του Εθνικού Θεάτρου είναι το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, παράλληλα υπάρχουν και τρεις χορηγοί (Η Καθημερινή, Nickelodeon, 4momms.gr) που υποστηρίζουν τις δράσεις του Μικρού Εθνικού.

→ Κοινό

Το Εθνικό Θέατρο μέσω των προωθητικών του ενεργειών απευθύνεται: α) στο υπάρχον πιστό κοινό του προκειμένου να καταξιωθεί περαιτέρω στη συνείδησή του και εκείνο με τη σειρά του να συμβάλλει ανταποδοτικά στην ευρεία διάδοση του οργανισμού. β) στο εν δυνάμει κοινό προκειμένου να γνωστοποιηθούν οι δράσεις του και να αυξηθεί ο αριθμός συμμετεχόντων σε αυτές γ) στο ευρύ κοινό με σκοπό να εδραιωθεί το κύρος και η διακριτή ταυτότητα του οργανισμού και να επιτευχθεί η προβολή των κοινωνικών δράσεων και ωφελειών. Οι επιθυμίες και οι τάσεις του κοινού είναι αυτές που καθορίζουν το καλλιτεχνικό πρόγραμμα και την πορεία του οργανισμού και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για τη διάχυση και πληροφόρηση της κοινωνικής ωφέλειας του Εθνικού Θεάτρου προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ποιότητα του παρεχόμενου πολιτιστικού προϊόντος

→ Διαφήμιση

Οι ενημερωτικές εκπομπές στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση, η προβολή ντοκιμαντέρ σχετικών με την ιστορία του θεάτρου με την αποκάλυψη άγνωστων πτυχών της ζωής ηθοποιών μύθων, η διαφήμιση και

οι προσωπικές συνεντεύξεις ανθρώπων της τέχνης και της επιστήμης δημιουργούν μια νέα τάξη πραγμάτων η οποία επηρεάζει σε ένα μεγάλο βαθμό τη σχέση του κοινού με την τέχνη και το θέατρο (Γραμματάς, 2002: 350-351). Η διαφήμιση και τα ΜΜΕ είναι φορείς που το Εθνικό Θέατρο προσπαθεί να συνάψει επωφελείς συνεργασίες για να εξασφαλίσει μεγαλύτερη προβολή και παροχή στήριξης και διάχυση πληροφοριών σε τοπικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

↳ Η Ένωση των Θεάτρων της Ευρώπης

Δημιουργήθηκε το 1990 με πρωτοβουλία του Γάλλου υπουργού εξωτερικών Ζακ Λανγκ και του διευθυντή του Πίκολο Τεάτρο του Μιλάνο, Τζόρτζιο Στρέλερ και είναι ένα δίκτυο Ευρωπαϊκών Θεάτρων με έδρα τη Γαλλία που δραστηριοποιείται σε ολόκληρη την Ευρώπη αλλά και πέρα από τα σύνορά της και διαθέτει περισσότερα από σαράντα μέλη. Το 2012 αναγορεύθηκε Πολιτιστικός Πρέσβης της Ευρώπης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συμμετέχει σε προγράμματα ευρωπαϊκής και παγκόσμιας εμβέλειας. Στόχος της Ένωσης είναι να προωθήσει την ευρωπαϊκή ενοποίηση μέσω της θεατρικής τέχνης και να διαμορφώσει μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική για το θέατρο η οποία ξεπερνά τα γλωσσικά σύνορα και προωθεί τις πολιτιστικές ανταλλαγές. Επιπλέον, προωθεί τις συνεργασίες, τις συμπαραγωγές και τις ανταλλαγές καλλιτεχνών και υποστηρίζει την ιδέα ότι το θέατρο είναι το μέρος όπου συναντώνται και επικοινωνούν οι λαοί. Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της Ένωσης βρίσκεται η ανάδειξη νέων δυνάμεων στο χώρο του Θεάτρου μέσω της συνεργασίας καταξιωμένων και νέων καλλιτεχνών με σκοπό να αναπτυχθεί μια διακρατική πλούσια διεθνής δραστηριότητα που φτάνει τις 10,000 παραστάσεις το χρόνο με πάνω από 3,000,000 θεατές σε όλη την Ευρώπη. Το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδας έγινε μέλος της Ένωσης τον Απρίλιο του 2009 με ομόφωνη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μελών των ευρωπαϊκών θεάτρων και τον Μάιο του 2018 ο τότε καλλιτεχνικός διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου Στάθης Λιβαθινός εκλέχθηκε στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης των Θεάτρων της Ευρώπης (UTE) στις εκλογές που πραγματοποιήθηκαν στη Βουδαπέστη της Ουγγαρίας.

↳ Ανταγωνιστές

Το ενδιαφέρον εδώ επικεντρώνεται στον ανταγωνισμό που επικρατεί στον κλάδο που δραστηριοποιείται ο οργανισμός. Η ανάλυση του είναι σημαντική διότι με την κατάλληλη στρατηγική μπορεί να φέρει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα στο Εθνικό Θέατρο. Αναμφίβολα, κύριοι ανταγωνιστές του Εθνικού Θεάτρου είναι το πλήθος των ιδιωτικών θεάτρων

καθώς και τα δυο μεγάλα ιδρύματα που παράγουν πολιτιστικό έργο, όπως τη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση και το ΚΠΣΙΝ. Είναι γνωστό ότι το Εθνικό Θέατρο αδυνατεί να ανταγωνιστεί τους μεγάλους πολιτιστικούς οργανισμούς για το λόγο αυτό το ζητούμενο για τη διοίκηση του οργανισμού είναι η στοχευόμενη εξωστρέφεια του φορέα. Επίσης μια ωραία και αισιόδοξη σκέψη που μπορεί να υιοθετηθεί από την θεατρική κοινότητα είναι ο υγιής ανταγωνισμός και η έννοια της κοινότητας, δηλαδή αντί να αντιμάχεται το κρατικό με το ελεύθερο θέατρο, να γίνει ένας ουσιαστικός διάλογος συνεργασίας.

↳ Φεστιβάλ

Το Εθνικό θέατρο στα πλαίσια της εξωστρέφειας και της ευρείας διάδοσής του συμμετέχει ενεργά σε φεστιβάλ που λαμβάνουν χώρα τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα φεστιβάλ δίνουν τη δυνατότητα στο Εθνικό Θέατρο να ενισχύσει σημαντικά τον διάλογο με την καλλιτεχνική δημιουργία του εξωτερικού και του εσωτερικού, να προωθεί συνεργασίες με άλλα θέατρα και καταξιωμένους σύγχρονους καλλιτέχνες. Ακολουθεί ονομαστική αναφορά στα σημαντικότερα φεστιβάλ που συμμετείχε το Εθνικό Θέατρο τα τελευταία χρόνια (2015-2019):

- F.I.N.D. (Festival for International New Drama, students section) at the SCHAUBÜHNE BERLIN, συμμετοχή του Β' έτους (2016-2017) της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου,
- International Student Theatre Festival "Danail Chirpansky" [1-7 Οκτωβρίου 2017, Στάρα Ζαγόρα]
- 37ο VGIK International Student festival [13-17 Νοεμβρίου 2017, Μόσχα]
- FAST FORWARD - European Festival for Young Stage Directors στο Μπράουνσβαϊγκ της Γερμανίας, Νοέμβριος 2016
- Φεστιβάλ *Future of Europe*/ Στουτγκάρδη, 6-10.06.2018 της Ένωσης των θεάτρων της Ευρώπης
- International Festival Of Contemporary Dramaturgy /Ρουμανία, 8/11/2018
- Φεστιβάλ της Κλουζ, 30/11/2018, *Τίμων ο Αθηναίος* σε σκηνοθεσία Στάθη Λιβαθινού

4. Ανάλυση εμπλεκόμενων με το Εθνικό Θέατρο

Βασικό στοιχείο ενός καλού στρατηγικού σχεδιασμού είναι ο προσδιορισμός και η ανάλυση των φορέων, των νομικών και φυσικών προσώπων που εμπλέκονται και αλληλεπιδρούν με τον οργανισμό. Οι εμπλεκόμενοι έχουν συχνά αντικρουόμενα συμφέροντα μεταξύ τους αλλά και με τον ίδιο τον οργανισμό. Για το λόγο αυτό απαιτείται η κατάλληλη ομαδοποίησή τους προκειμένου να είναι όσο το δυνατόν πιο επιτυχημένη και σωστή η ανάλυση και η επεξεργασία τους στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού.

Για την ανάλυση μας χρησιμοποιήσαμε δύο εργαλεία: Το «Power versus Interest Grid» και το «Problem – Frame Stakeholder Map». Δημιουργήσαμε αντίστοιχα δύο διαγράμματα, τα οποία παρουσιάζονται ακολούθως.

POWER versus INTEREST grid (Pvi grid)

Με το Pvi grid, προσπαθήσαμε ελέγχοντας τη δύναμη των εμπλεκόμενων σε αντιπαροβολή με το ενδιαφέρον τους για τον οργανισμό να καθοριστεί ποια είναι τα συμφέροντα των παικτών και ποιες δυνάμεις θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν.

Problem – Frame Stakeholder Map

Αυτός ο διαχωρισμός και η ομαδοποίηση σε (αδύναμους και δυνατούς υποστηρικτές και αντιτιθέμενους) των εμπλεκόμενων φορέων, οργανισμών, ομάδων, νομικών και φυσικών προσώπων που σχετίζονται με το Εθνικό Θέατρο, χρησιμεύει για να εξεταστεί τι θα στηρίξουν και σε τι θα αντιταχθούν οι εμπλεκόμενοι καθώς και για να προσδιοριστούν εκείνοι οι εμπλεκόμενοι που χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή.

Παρατηρούμε, πως κάποιοι από τους εμπλεκόμενους αναφέρονται και ως υποστηρικτές και ως αντίπαλοι. Αυτό δε θα πρέπει να ξενίζει, καθώς πολλοί από τους εμπλεκόμενους μεταβάλλουν τη στάση τους κατά περίπτωση, κάτι που εξαρτάται από πολλούς και διαφορετικούς παράγοντες.

5. Ανάλυση S.W.O.T./C. για το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον του Εθνικού Θεάτρου

Τα γενικά στοιχεία του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος, που παρουσιάστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, αναλύονται σε πολλά περισσότερα επιμέρους στοιχεία. Μετά την καταγραφή των στοιχείων αυτών, προχωρήσαμε στην ανάλυσή τους, σύμφωνα με τη μέθοδο S.W.O.T./C., προκειμένου να διαπιστώσουμε τις δυνατότητες και τις αδυναμίες που συνθέτουν το εσωτερικό περιβάλλον του Εθνικού Θεάτρου καθώς επίσης τις ευκαιρίες και τις απειλές/προκλήσεις που διαμορφώνονται από το εξωτερικό περιβάλλον. Η ανάλυση αυτή παρουσιάζεται ακολούθως.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

● Ανοιχτή θεατρική βιβλιοθήκη

Η βιβλιοθήκη του Εθνικού Θεάτρου είναι ανοιχτή καθημερινά στο κοινό για μελέτη και αποτελεί κομμάτι της ιστορίας του Θεάτρου αλλά και της θεατρικής ιστορίας της χώρας. Περιλαμβάνει σε αναλογική μορφή το σύνολο του ψηφιοποιημένου αρχείου του Ε.Θ. και διάφορο θεατρικό υλικό.

● Ψηφιοποιημένο Αρχείο

Το ψηφιοποιημένο αρχείο του Εθνικού Θεάτρου, αποτελεί έναν πολύτιμο θησαυρό για τη θεατρική (και όχι μόνο) ιστορία της χώρας και του οργανισμού. Η ψηφιοποίηση του αρχείου του Ε.Θ. ήταν ένα μεγάλο και κοπιαστικό έργο το οποίο ολοκληρώθηκε πριν μερικά χρόνια και η ενημέρωσή του συνεχίζεται συστηματικά.

● Μικρό Εθνικό

Η πιο σημαντική απόφαση που πήρε ποτέ το Εθνικό Θέατρο όσον αφορά στους νέους θεατές του, ήταν η δημιουργία του Μικρού Εθνικού. Αγκαλιάστηκε από την πρώτη στιγμή από το νεανικό κοινό και οι δράσεις του διαρκώς εμπλουτίζονται φέρνοντας διαρκώς περισσότερους νέους σε επαφή με την τέχνη του θεάτρου, με τη σοβαρότητα και το κύρος του οργανισμού.

● Χρηματοδότηση από χορηγούς

Ως Ν.Π.Ι.Δ., το Ε.Θ. έχει τη δυνατότητα, αν και μη κερδοσκοπικός οργανισμός, να χρηματοδοτείται από χορηγούς και γενικότερα από μη κρατικές πηγές. Αυτό του παρέχει άνεση στο δημιουργικό κομμάτι και διατηρεί ψηλά το επίπεδο των παραγωγών του ακόμη και σε δύσκολες οικονομικές συγκυρίες.

● Δραματική Σχολή: «Τροφοδότης» νέων ηθοποιών

Η δραματική σχολή του Εθνικού θεάτρου, η παλαιότερη και ίσως η σπουδαιότερη της χώρας, εκτός από ένα μεγάλο σχολείο της δραματικής τέχνης αποτελεί και μια μεγάλη δεξαμενή νέων ηθοποιών. Το Εθνικό Θέατρο μπορεί να χρησιμοποιεί αυτούς τους ηθοποιούς στις παραστάσεις του αναδεικνύοντας τους ως νέους καλλιτέχνες, ενώ παράλληλα ωφελείται και το ίδιο από το χαμηλό κόστος που έχει η συνεργασία μαζί τους.

● Δυνατότητα στον οποιονδήποτε να προτείνει έργο ή παραγωγή

Η ανοιχτή πλατφόρμα που διαθέτει το Ε.Θ. για την υποβολή προτάσεων (έργων και παραγωγών) αποτελεί μια ανοιχτή πύλη προς τον οποιονδήποτε θέλει να καταθέσει την πρότασή του προς τον οργανισμό. Με τον τρόπο αυτό το Εθνικό έρχεται πιο κοντά στο θεατρόφιλο κοινό και το κοινό νιώθει πως συμμετέχει στα πράγματα του Εθνικού.

● Εύκολη πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα και σε κοινωνικές δομές

Ως ο μεγαλύτερος και ιστορικότερος εθνικός θεατρικός οργανισμός, το Ε.Θ. έχει τη δυνατότητα της εύκολης πρόσβασης στις μονάδες του εκπαιδευτικού συστήματος όλων των βαθμίδων προκειμένου να πραγματοποιεί δράσεις καλλιτεχνικές ή εκπαιδευτικές. Παράλληλα έχει εύκολη πρόσβαση και σε σωφρονιστικά ιδρύματα καθώς και κάθε άλλου είδους κοινωνική δομή προκειμένου να διοργανώνει παραστάσεις ή άλλες δράσεις με τη συμμετοχή των τροφίμων.

● Τεχνολογικές εξελίξεις

Η τεχνολογία, και ειδικότερα η θεατρική τεχνολογία, δίνει πλέον απεριόριστες δυνατότητες στους δημιουργούς. Σκηνογραφία, φωτισμός και ενδυματολογία μπορούν πλέον να δημιουργούν χωρίς όρια καθώς οι

τεχνολογικές εξελίξεις καλύπτουν και την πιο απαιτητική δημιουργική σύλληψη, καθιστώντας τη εφικτή.

● **Σχολείο Αρχαίου Δράματος**

Η δυνατότητα που δίνει το Ε.Θ. στον οποιονδήποτε το επιθυμεί, να εκπαιδευτεί διαδραστικά πάνω στο Αρχαίο Δράμα και μάλιστα στο χώρο του Αρχαίου Θεάτρου της Επιδαύρου, είναι η πιο άμεση πραγμάτωση ενός εκ των βασικότερων ιδρυτικών σκοπών του οργανισμού που έχει να κάνει με την καλλιέργεια και τη διάδοση του αρχαίου δράματος.

● **Εργαστήρια Συγγραφής Θεατρικού έργου**

Μέσα από τα εργαστήρια συγγραφής θεατρικού έργου, το Ε.Θ. δίνει τη δυνατότητα τεχνικής αλλά και ιδεολογικής εκπαίδευσης πάνω στη συγγραφή ενός θεατρικού έργου, αναδεικνύοντας παράλληλα τη σημασία του κειμένου και του λόγου ως κύριο και πρωταρχικό στοιχείο της θεατρικής τέχνης διαχρονικά.

● **4 Σκηνές**

Οι 4 σκηνές που λειτουργούν στο Ε.Θ. δίνουν τη δυνατότητα μεγάλης δημιουργικής δραστηριότητας στον οργανισμό, καθώς μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα έως και 4 θεατρικές παραστάσεις, αριθμός που αυξάνεται αν αναλογιστούμε και τις τεχνικές δυνατότητες που έχουν οι σκηνές. Το Ε.Θ. μέσα σε ένα ημερολογιακό έτος έχει φτάσει και τον αριθμό των 15 διαφορετικών θεατρικών έργων που παρουσίασε.

● **Προβολή παραστάσεων στο κανάλι της Βουλής**

Η δυνατότητα προβολής παλαιών παραστάσεων του Ε.Θ. στο Κανάλι της Βουλής και γενικότερα στη μικρή οθόνη, το καθιστά άμεσα και κτήμα όλων των Ελλήνων. Παρά την πολύ διαφορετική εμπειρία που έχει ο θεατής παρακολουθώντας μια θεατρική παράσταση από την τηλεόραση και όχι διαζώσης, εντούτοις μέσω αυτών των προβολών το Ε.Θ. «μπαίνει» σε κάθε σπίτι και αυτό είναι ένα τεράστιο κέρδος.

● **Αλληλεπίδραση με τους πολίτες στις γειτονιές με το «Θέατρο Express»**

Το «Θέατρο Express» είναι μια από τις πιο ιδιαίτερες δράσεις του Ε.Θ. καθώς φέρνουν το θέατρο σε κάθε γειτονιά της Αθήνας και κατ' επέκταση τον κόσμο σε αυτό σε χώρους και χρόνους απρόβλεπτους, αναδεικνύοντας την απλότητα και την αμεσότητα της θεατρικής τέχνης καθιστώντας παράλληλα και τους ίδιους τους καλλιτέχνες απτούς στο κοινό και «θνητούς» αποκαθλώνοντάς τους από τη βιτρίνα της φωτισμένης σκηνής.

● **Ίδρυση τμήματος Σκηνοθεσίας**

Το τμήμα σκηνοθεσίας της δραματικής σχολής του Ε.Θ. είναι το μοναδικό στο είδος του στη χώρα. Ο ρόλος του σκηνοθέτη στο θέατρο, είναι

δανεικός από τον κινηματογράφο, ωστόσο τα τελευταία χρόνια αποκτά όλο και περισσότερες αρμοδιότητες καθώς δεν έχει μόνο την ευθύνη της «διδασκαλίας» των κειμένων στους ηθοποιούς αλλά και την ευθύνη της τελικής εικόνας, αίσθησης και αντίληψης που λαμβάνει ο θεατής. Κατά συνέπεια η εκπαίδευσή του είναι αναγκαία και το τμήμα αυτό έρχεται να καλύψει αυτήν ακριβώς την αναγκαιότητα. Τα αποτελέσματα αυτής της πολύ σημαντικής κίνησης του Ε.Θ. θα φανούν σε μερικά χρόνια, όταν οι πρώτοι απόφοιτοι θα αρχίσουν να εργάζονται.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

● Πολιτικοποιημένη διοίκηση

Ο ορισμός της διοίκησης του Ε.Θ. με υπουργική απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ανά 3 χρόνια, αποτελεί ένα είδος πολιτικής παρέμβασης στη λειτουργία του οργανισμού. Δυνητικά αυτό μπορεί να ελέγξει και να κατευθύνει τη δημιουργία, το είδος των δράσεων, τη στόχευσή τους κ.λπ. Κατά συνέπεια αποτελεί, έστω και εν δυνάμει, έλεγχο της καλλιτεχνικής παραγωγής του Ε.Θ.

● Εξάρτηση από χορηγούς

Η δυνατότητα που έχει το Ε.Θ. να χρηματοδοτείται από ιδιώτες, ενώ αποτελεί κατά κύριο λόγο μέσο αύξησης των δημιουργικών του ορίων, μπορεί να έχει και αρνητική πλευρά καθώς οι χρηματοδότες/χορηγοί μπορούν να εγείρουν απαιτήσεις που ξεπερνούν τα όρια της απλής διαφήμισης και μπορούν να οδηγήσουν ακόμη και σε παρεμβάσεις στην επιλογή των έργων.

● Απουσία στελεχών εξειδικευμένων στη διοίκηση πολιτισμού

Στα περισσότερα μεγάλα θέατρα του κόσμου, δημόσια ή ιδιωτικά, υπάρχουν διοικητικές θέσεις με καλλιτεχνικό αντικείμενο (art manager, culture manager κ.λπ. οι οποίες θεωρούνται και νευραλγικής σημασίας. Στο Ε.Θ. τα καθήκοντα αυτά ασκεί ο καλλιτεχνικός δ/ντης με αποτέλεσμα να υποεκτελούνται. Οι ρόλοι αυτοί είναι εξόχως σημαντικοί για κάθε πολιτιστικό οργανισμό πλέον και οι δυσλειτουργίες που παρατηρούνται από την απουσία τους είναι πολλές, κυρίως σε διοικητικό επίπεδο.

● Διασφάλιση αδιάβλητων εξετάσεων εισαγωγής στη Δραματική Σχολή

Το αδιάβλητο των εξετάσεων εισαγωγής στη Δραματική Σχολή του Ε.Θ. είναι ένα χρόνιο ζήτημα καθώς αποτελεί κοινό μυστικό πως οι εξετάσεις δεν είναι απόλυτα αξιοκρατικές και αδιάβλητες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο να μένουν εκτός σχολής ικανοί νέοι καλλιτέχνες αλλά και παράλληλα να

αμφισβητείται εν πολλοίς και η αξία εισαγωγή όσων επιτυγχάνουν στις εξετάσεις.

● **Παλαιότητα χώρων παραστάσεων – Φθορά Εξοπλισμού**

Οι χώροι των παραστάσεων του Ε.Θ. είναι μεγάλης ηλικίας με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Υπάρχει φυσική φθορά τόσο στους χώρους των θεατών όσο και στους χώρους των ηθοποιών και στις σκηνές. Φθορά που οφείλεται είτε στη χρήση είτε στη δημιουργία νέων συνθηκών και νέων εξοπλισμών που καθιστούν τους παλιούς παρωχημένους. Το αποτέλεσμα είναι να υπάρχουν διαρκείς απαιτήσεις συντήρησης και αντικατάστασης.

● **Αναγνωρισιμότητα προσώπων → Αντιπαραθέσεις**

Η ίδια η τέχνη του θεάτρου, εκ φύσεως, χαρίζει στους άμεσα εμπλεκόμενους σε αυτήν και κατά κύριο λόγο στους ηθοποιούς, που είναι και οι περισσότερο εκτιθέμενοι, υψηλή αναγνωρισιμότητα από το κοινό. Αυτή ακριβώς η αναγνωρισιμότητα, καθώς και η φύση πολλών ρόλων που έχουν περισσότερες δυνατότητες ερμηνευτικής δημιουργίας από άλλους ή που γίνονται περισσότερο αγαπητοί στο κοινό, αποτελούν διαχρονικό πεδίο αντιπαραθέσεων εντός των θιάσων και αυτό πολύ συχνά δημιουργεί προβλήματα στο σύνολο της παραγωγής. Η διαχείριση τέτοιων καταστάσεων είναι δύσκολη και απαιτεί λεπτούς χειρισμούς από τον εκάστοτε επικεφαλής καθώς μπορούν ακόμη και να τινάξουν στον αέρα μια ολόκληρη παραγωγή με τεράστιες οικονομικές και όχι μόνο συνέπειες.

● **Αδυναμία συστήματος αντικειμενικής αξιολόγησης δράσεων**

Η αξιολόγηση μια πολιτιστικής / καλλιτεχνικής δράσης ή παρουσίασης δεν είναι εύκολη υπόθεση καθώς είναι δύσκολο να καταστεί ποσοτικοποιήσιμη και άρα μετρήσιμη. Η απλή αντίληψη που αφορά στην προσέλευση του κοινού και την ανταπόκριση του θεατή, αν και μεγάλης σημασίας δεν είναι επαρκής. Με πιο απλά λόγια, είναι δύσκολο να βρεθεί μια φόρμουλα αντικειμενικής και μετρήσιμης αξιολόγησης μιας θεατρικής παράστασης καθώς είναι πολλοί οι παράγοντες που καθορίζουν αν τελικά μια ολόκληρη παραγωγή ήταν επιτυχημένη ή όχι.

● **Πολυπόθητη συνεργασία για τους καλλιτέχνες → Συγκρούσεις**

Το Εθνικό Θέατρο, πέρα από τη δική του «δεξαμενή ηθοποιών» συνάπτει για τις παραστάσεις του συνεργασίες με διάφορους ηθοποιούς Έλληνες ή ξένους. Το κύρος και η αίγλη του Εθνικού Θεάτρου, καθιστούν αυτές τις συνεργασίες ιδιαιτέρως επιθυμητές και περιζήτητες, με αποτέλεσμα να υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ των καλλιτεχνών ή των καλλιτεχνικών σχημάτων, οδηγώντας πολλές παραγωγές ακόμη και σε «ναυάγιο».

❶ Κόστος παραστάσεων

Το κόστος μιας θεατρικής παράστασης είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από αυτό που μπορεί να αντιληφθεί ο θεατής, καθώς υπάρχει πληθώρα ανθρώπων που εργάζονται για ή σε μία παράσταση οι οποίοι παραμένουν αόρατοι σε αυτόν. Οι απαιτήσεις των ηθοποιών, του σκηνοθέτη, οι σκηνογραφικές/φωτιστικές/ενδυματολογικές ανάγκες είναι μερικά από τα στοιχεία που μπορεί να εκτοξεύσουν το κόστος μίας παράστασης. Μάλιστα, το σύνηθες είναι ότι τα έξοδα αυτά δεν μπορούν να καλυφθούν μόνο από τις εισπράξεις των παραστάσεων.

❷ Δυσκολία παρακολούθησης από αλλόγλωσσους, Α.μεΑ., ηλικιωμένους

Το θέατρο είναι μια τέχνη πολύπλευρη. Αν και κυρίως οπτική, μπορεί να παρακολουθηθεί με πολλούς τρόπους. Υπάρχει πληθώρα ομάδων του πληθυσμού που, για διαφορετικούς λόγους η κάθε μία, δεν μπορούν να παρακολουθήσουν μια θεατρική παράσταση το ίδιο εύκολα με τους υπόλοιπους. Για τον εθνικό θεατρικό οργανισμό μίας χώρας, το να μπορεί ο κάθε πολίτης να παρακολουθεί τις δράσεις του, αποτελεί κυρίαρχο στόχο, κάτι που συνεπάγεται σωρεία ζητημάτων προς αυτήν την κατεύθυνση τα οποία χρήζουν επίλυσης.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

❶ Φεστιβάλ Αθηνών – Επιδαύρου και λοιπά Φεστιβάλ

Το Φεστιβάλ Αθηνών – Επιδαύρου είναι ένα από τα σημαντικότερα και αποτελεί κάθε χρόνο την καθιερωμένη «συνάντηση» του Ε.Θ. και των θεατών με το αρχαίο δράμα καθώς και με νέες μορφές θεατρικής έκφρασης. Παράλληλα, στον ελλαδικό χώρο υπάρχει πληθώρα (θερινών κυρίως) φεστιβάλ σε πολλές περιοχές της χώρας που ενισχύουν και παρακινούν τη θεατρική (και όχι μόνο) δημιουργία. Εκτός αυτών, υπάρχουν και τα διεθνή φεστιβάλ. Όλα τα παραπάνω δίνουν την ευκαιρία στο Ε.Θ. να δείξει το επίπεδο της δουλειάς του, την αντίληψη που έχει για το θέατρο, να καλλιεργήσει τη θεατρική και αισθητική παιδεία των θεατών ενώ παράλληλα αποτελούν και κίνητρα δημιουργίας και καλλιτεχνικής επαγρύπνησης. Είναι η βασική εικόνα του θεάτρου στο ευρύ και όχι μόνο στο αθηναϊκό κοινό.

❷ Παρακολούθηση παραστάσεων μέσω πλατφόρμας → Παγκόσμιο κοινό

Η δυνατότητα που δόθηκε κατά την περίοδο της καραντίνας λόγω του κορωνοϊού για παρακολούθηση νέων και παλιών παραστάσεων του Ε.Θ. διαδικτυακά, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, ήταν ένα μεγάλο άνοιγμα του Ε.Θ. σε ένα παγκόσμιο κοινό. Από τα ίδια τα στατιστικά των

παρακολουθήσεων φάνηκε ότι τις παραστάσεις που προβλήθηκαν, τις παρακολούθησαν άτομα σε περισσότερες από 100 χώρες σε όλον τον κόσμο. Αυτό και μόνο καταδεικνύει τη δυναμική και τις δυνατότητες ενός τέτοιου συστήματος καθώς και τις ευκαιρίες που προκύπτουν για το Ε.Θ. από αυτό.

● **Πληθώρα νέων καλλιτεχνών**

Πέρα από τα δύο τμήματα (σκηνοθεσίας και υποκριτικής) της δραματικής σχολής του Ε.Θ. υπάρχει στην Ελλάδα μεγάλος αριθμός δραματικών σχολών στις οποίες νέοι καλλιτέχνες μιλούν στα μυστικά της θεατρικής τέχνης. Αν συνυπολογίσουμε και τις σχολές/εργαστήρια που αφορούν σε συγγραφή, σκηνογραφία, φωτισμό, ενδυματολογία κ.λπ., τότε ο αριθμός μεγαλώνει περισσότερο. Όλος αυτός ο στόλος νέων καλλιτεχνών δεν μπορεί παρά να αποτελεί ελπίδα και ευκαιρία για όλους τους εγχώριους (και όχι μόνο) καλλιτεχνικούς οργανισμούς καθώς και μια τεράστια πηγή αστείρευτης δημιουργικότητας.

● **Συνεργασίες με άλλους οργανισμούς, εθνικούς και εκτός Ελλάδας (προώθηση από Ε.Ε.)**

Το Ε.Θ. έχει ήδη ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια κάποιες πρώτες συνεργασίες (Κ.Θ.Β.Ε., Θ.Ο.Κ. κ.λπ.) και ανοίγεται σε αυτόν τον τομέα. Οι επιλογές είναι πολλές και οι δυνατότητες απεριόριστες. Από μεγάλες ιδιωτικές σκηνές και οργανισμούς (Κ.Π.Ι.Σ.Ν., Ε.Λ.Σ., Ίδρυμα «Μιχάλης Κακογιάννης», Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Ιδρύματος Ωνάση, Μέγαρο Μουσικής) μέχρι και τα κατά τόπους ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. η ακόμη και ιστορικά ερασιτεχνικά σχήματα ανά τη χώρα, κάθε συνεργασία του Ε.Θ. μόνο ωφέλιμη μπορεί να είναι για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Σε διεθνές, δε, επίπεδο, οι συνεργασίες αποκτούν άλλη σημασία και δίνουν άλλη εύρος δραστηριοτήτων στον ίδιο τον οργανισμό. Μάλιστα, η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί και ενισχύει τέτοια εγχειρήματα.

● **Μνημόνιο συνεργασίας με τον Ε.Ο.Τ.**

Το μνημόνιο συνεργασίας που υπεγράφη πρόσφατα μεταξύ του Ε.Ο.Τ. και του Ε.Θ. αναμένεται να έχει πολλαπλά οφέλη για τον οργανισμό. Βοηθώντας στην προώθηση του ελληνικού τουρισμού, το Ε.Θ. γίνεται μέρος αυτού και έτσι κάνει το ελληνικό θέατρο τμήμα του τουριστικού προϊόντος ενώ παράλληλα, το ίδιο, κάνει ένα άμεσο άνοιγμα στο παγκόσμιο κοινό με δράσεις και παραστάσεις είτε αποκλειστικά είτε ΚΑΙ για τους επισκέπτες της χώρας.

● **Υψηλές απαιτήσεις → ορισμός τάσεων**

Το κοινό των παραστάσεων του Ε.Θ. έχει αυξημένες και υψηλές απαιτήσεις από αυτό. Το κύρος, η ιστορία, η θέση και η ευθύνη του οργανισμού είναι τεράστια και δημιουργούν μεγάλες προσδοκίες σε κάθε δράση του. Αυτή η πραγματικότητα δίνει στο Εθνικό τη δυνατότητα να παίζει

καθοριστικό ρόλο στον καθορισμό και τη διαμόρφωση των θεατρικών τάσεων και ρευμάτων στη χώρα μας.

● **Πρόσφυγες – Μετανάστες**

Η πρόσφατη προσφυγική κρίση που ακόμη είναι σε εξέλιξη και το διαχρονικό μεταναστευτικό ζήτημα, αποτελούν πάντα πηγές έμπνευσης για τους καλλιτέχνες. Για έναν οργανισμό όμως, όπως το Εθνικό Θέατρο, αποτελούν τεράστια ευκαιρία για να δείξει το κοινωνικό του πρόσωπο καθώς και να αναδείξει τη σημασία και τη χρησιμότητα της τέχνης του θεάτρου με πολλούς τρόπους σε δύσκολα κοινωνικά φαινόμενα.

● **Οικονομική κρίση**

Κατά τη διάρκεια της δεκαετούς οικονομικής κρίσης, διαπιστώθηκε αύξηση της προσέλευσης του κοινού στις θεατρικές σκηνές καθώς και αύξηση των υλοποιούμενων παραγωγών από εκατοντάδες σχήματα ανά τη χώρα. Αυτό και μόνο είναι αρκετό για να δείξει πως ακόμη και οι οικονομικές κρίσεις, μπορούν να αποτελέσουν ευκαιρία. Παρά τα τεχνικής φύσεως ζητήματα που προκάλεσε η κρίση, μειώνοντας τα διαθέσιμα χρήματα για θεατρικές παραγωγές, εντούτοις αύξησε το ενδιαφέρον των καλλιτεχνών για να δημιουργήσουν και των θεατών για να παρακολουθήσουν.

● **Συνεργασίες με ερασιτεχνικά σχήματα και ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.**

Οι συνεργασίες αποτελούν μία από τις πιο ανανεωτικές επιλογές ενός πολιτιστικού οργανισμού. Η ανταλλαγή ιδεών πάνω σε μια κοινή θεατρική δράση και η συνύπαρξη διαφορετικών τάσεων, εγγυάται τη δημιουργικότητα και το μέγιστο κέρδος όλων των εμπλεκόμενων μερών. Η συνύπαρξη του μεγαλύτερου θεατρικού οργανισμού της χώρας με τα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ., τα περιφερειακά θέατρα, η ακόμη και με ιστορικά ερασιτεχνικά σχήματα ανά τη χώρα αποτελούν το μεγαλύτερο καλλιτεχνικό άνοιγμα του Ε.Θ. στην επαρχία και φέρνουν τον οργανισμό κοντά με τους –ίσως- πιο πιστούς και αγνούς υπηρέτες της θεατρικής τέχνης.

● **Δημιουργία εκδοτικού τμήματος**

Το να μπορεί το ίδιο το Ε.Θ. να εκδίδει τα έργα του είναι κάτι παραπάνω από βήμα προόδου. Κάθε καλλιτεχνική χρονιά, πραγματοποιούνται δεκάδες μεταφράσεις έργων, νέων και παλιότερων, από καταξιωμένους αλλά και από νέους μεταφραστές. Παράλληλα υπάρχουν και πρωτότυπα νέα έργα που παρουσιάζονται για πρώτη φορά στο Ε.Θ., ενώ εκδίδονται και τα προγράμματα των παραστάσεων που αποτελούν πολύ ξεχωριστό κομμάτι της κάθε παραγωγής καθώς είναι εκείνα που κρατούν για το θεατή την ανάμνηση κάθε παράστασης. Η πραγματοποίηση όλων αυτών των εκδόσεων από το ίδιο το Ε.Θ. είναι μια επιλογή που μακροπρόθεσμα

αναμένεται να αποδειχθεί πολλαπλά συμφέρουσα σε καλλιτεχνικό, δημιουργικό, επικοινωνιακό, εκπαιδευτικό και οικονομικό επίπεδο.

● Ένωση Θεάτρων Ευρώπης & Διεθνές Ινστιτούτο Θεάτρου

Η διεθνής εικόνα και παρουσία του Ε.Θ. και γενικότερα της ελληνικής θεατρικής δημιουργίας δεν είναι σταθερή και πάντα έντονη, όπως θα άρμοζε στη χώρα που γέννησε το θέατρο. Το Διεθνές Ινστιτούτο Θεάτρου, ο μεγαλύτερος διεθνής φορέας για το θέατρο και η Ένωση Θεάτρων της Ευρώπης αποτελούν εκείνους τους φορείς στους οποίους η παρουσία του Ε.Θ. θα πρέπει όχι μόνο να αυξηθεί αλλά να γίνει ηγετική.

● «Ελλάδα 2021»

Οι πανελλήνιοι εορτασμοί για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, αποτελούν μια από τις μεγαλύτερες ευκαιρίες για το Ε.Θ. προκειμένου όχι μόνο να δείξει την πολύπλευρη δράση του αλλά και να συμμετάσχει ενεργά στις εκδηλώσεις με προτάσεις και ιδέες, τουλάχιστον όσον αφορά στο καλλιτεχνικό κομμάτι. Η διεθνής προβολή όλων αυτών των δράσεων είναι ακόμη ένα στοιχείο που πρέπει να αξιοποιηθεί.

● Εορτασμοί για Θερμοπύλες / Σαλαμίνα

Στο ίδιο πλαίσιο με το παραπάνω κινείται και η συμμετοχή του Ε.Θ. στους επετειακούς εορτασμούς για τα 2500 χρόνια από τη μάχη των Θερμοπυλών και τη ναυμαχία της Σαλαμίνας. Στους εορτασμούς αυτούς η συμμετοχή του αναμένεται με ακόμη μεγαλύτερο ενδιαφέρον, καθώς τα δύο αυτά γεγονότα έχουν συνδεθεί ιστορικά και καλλιτεχνικά με το αρχαίο δράμα και τους τραγικούς ποιητές.

● Πανελλήνιο Δίκτυο για το θέατρο στην εκπαίδευση

Το πανελλήνιο δίκτυο για το θέατρο στην εκπαίδευση, αποτελεί έναν φορέα που στόχο του έχει να αξιοποιεί τις θεατρικές πρακτικές και τη θεατρική τέχνη στην εκπαιδευτική διαδικασία και να αναδεικνύει και την ίδια την τέχνη του θεάτρου μέσα από αυτήν. Η συμμετοχή του Ε.Θ. σε αυτόν τον φορέα, αν όχι αυτονόητη, θα πρέπει να αποτελεί ζητούμενο και επιθυμία, τόσο για τον φορέα όσο και για το Εθνικό. Μια τέτοια συμμετοχή θα μπορούσε να είναι εξαιρετικά ευεργετική και εξελικτική και για τις δύο πλευρές

ΑΠΕΙΛΕΣ / ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Υγειονομικές κρίσεις

Όπως έδειξε η πρόσφατη εμπειρία του κορωνοϊού, μια υγειονομική κρίση μπορεί να αποδειχθεί σκληρότερη και πιο απότομη από τις οικονομικές κρίσεις. Ο κορωνοϊός έκλεισε τις θεατρικές σκηνές και σταμάτησε τις θεατρικές παραγωγές ακαριαία. Τέτοιες κρίσεις, ακόμη κι αν δεν είναι τόσο μεγάλες, αποτελούν ύπουλη απειλή γιατί επηρεάζουν σημαντικά τη λειτουργία ενός καλλιτεχνικού οργανισμού, καθώς η θεατρική τέχνη από τη φύση της περιλαμβάνει τη σωματική επαφή για τους ηθοποιούς και τη συγκέντρωση πληθυσμού (σε κλειστούς ή ανοιχτούς χώρους) για το κοινό.

Οικονομικές κρίσεις

Το πόσο μεγάλη απειλή αποτελεί μια οικονομική κρίση, το Ε.Θ. το έζησε πρόσφατα όπως και όλη η χώρα. Οι προϋπολογισμοί των παραστάσεων μειώνονται, πολλές δράσεις ματαιώνονται ενώ και η πιο ευέλικτη τιμολογιακή πολιτική που καλείται να εφαρμόσει ο οργανισμός έχει τις επιπτώσεις της στη λειτουργία του. Ωστόσο, όπως έδειξε και η πρόσφατη εμπειρία, οι πολιτιστικοί οργανισμοί επηρεάζονται μάλλον λιγότερο από άλλους από τις οικονομικές κρίσεις.

Μεταβολές στις επιθυμίες του κοινού

Η επιλογή του ρεπερτορίου του Ε.Θ. εξαρτάται από μια σειρά συγκυριών και παραγόντων. Βασικό ρόλο σε αυτήν την επιλογή διαδραματίζουν οι επιθυμίες του κοινού, όπως εκείνες διατυπώνονται από το σύνολο της θεατρικής κίνησης και των επιλογών σε κάθε καλλιτεχνική περίοδο. Φυσικά, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός όπως το Ε.Θ. διαμορφώνει το ρεπερτόριό του λαμβάνοντας υπόψη πολλές παραμέτρους, καθώς έχει πολλούς στόχους που υπερβαίνουν το καλλιτεχνικό κομμάτι. Ωστόσο οι επιθυμίες του κοινού έχουν τεράστια σημασία για τις επιλογές του οργανισμού και πολλές φορές η γρήγορη μεταβολή τους οδηγεί σε αστοχίες που έχουν μεγάλες οικονομικές και καλλιτεχνικές συνέπειες.

● Κοινωνικές αναταραχές

Το θέατρο και γενικότερα η τέχνη αποτελεί (ή τουλάχιστον πρέπει να αποτελεί) πεδίο έκφρασης κάθε άποψης που δεν αντιτίθεται στα ανθρώπινα δικαιώματα και την ατομική αξιοπρέπεια. Σε καιρούς κοινωνικών αναταραχών, το κοινωνικό σύνολο διχάζεται, επικρατεί ο φανατισμός και πολλές φορές η ελευθερία της θεατρικής έκφρασης πολεμάται από υποστηρικτές αντίθετων απόψεων από εκείνες που εκφράζονται μέσω αυτής. Σε πολλές περιπτώσεις, οι αναταραχές αυτές και οι αντιδράσεις του πλήθους, οδηγούν παραγωγές σε ματαίωση ή σε εσπευσμένη λήξη τους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τους εμπλεκόμενους.

● Απουσία οργανωμένης πολιτιστικής πολιτικής

Πιθανότατα μόνο επί εποχής Μελίνας Μερκούρη το ελληνικό κράτος είχε να επιδείξει μια οργανωμένη και στοχευμένη πολιτιστική πολιτική. Παρά το επικοινωνιακά έντονο ενδιαφέρον της ελληνικής πολιτείας για τον πολιτισμό, οι τέχνες και οι καλλιτέχνες αντιμετωπίζονται κατά κύριο λόγο ως διασκεδαστές ή άεργοι και ολόκληρος ο χώρος του πολιτισμού περισσότερο σαν τουριστικό προϊόν παρά σαν νευραλγικό στοιχείο της ανθρώπινης ύπαρξης. Αποτέλεσμα αυτής της λογικής είναι η απουσία ενός οργανωμένου και συντεταγμένου συστήματος πολιτιστικής πολιτικής από το κράτος που να καθορίζει στους εθνικούς πολιτιστικούς οργανισμούς όπως το Ε.Θ. τη θέση, τους ρόλους, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Κάτι τέτοιο αφήνει τους οργανισμούς έρμαια των πολιτικών αλλαγών και της διάθεσης των εκάστοτε κυβερνόντων, διακινδυνεύοντας έτσι τον προγραμματισμό τους και το κύρος τους.

● Πολιτικές επιδιώξεις ή απροθυμία

Σε συνέχεια του παραπάνω, πολλές φορές η πολιτεία χρησιμοποιεί το Ε.Θ. ως πεδίο επικοινωνιακών πολιτικών και φροντίζει με τις αποφάσεις της που αφορούν σε αυτό να ικανοποιεί περισσότερο μικροπολιτικές επιδιώξεις, παρά να κάνει λειτουργικές παρεμβάσεις. Παράλληλα, όταν ο οργανισμός ζητεί πράγματα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων του, η πολιτεία παρά το εικονικό της ενδιαφέρον, εμφανίζεται συχνά απρόθυμη και λειτουργεί πολλές φορές αναβλητικά και με απροθυμία.

● Γραφειοκρατικές / διοικητικές αγκυλώσεις

Πολλές από τις δράσεις που επιδιώκει να υλοποιεί το Ε.Θ. απαιτούν άδειες και διάφορες νομικές απεμπλοκές προκειμένου να μπορούν να προχωρήσουν. Στο πλαίσιο αυτό, το Ε.Θ. βρίσκεται συχνά αντιμέτωπο με πληθώρα γραφειοκρατικών κωλυμάτων και αγκυλώσεων που καθυστερούν ή ακόμη και εμποδίζουν το έργο και τη δράση του.

● Καλλιτεχνικές συντεχνίες → Δημιουργία εμποδίων

Όπως όλοι οι πολιτιστικοί οργανισμοί, έτσι και το Ε.Θ. καλείται να διαχειριστεί και τις άτυπες καλλιτεχνικές συντεχνίες που συχνά, με διάφορα προσχήματα, άμεσα ή έμμεσα, προσπαθούν είτε να υποβαθμίσουν είτε να παρεμποδίσουν το έργο και τη δράση του. Ο χώρος του θεάματος και της τέχνης, στο εμπορικό του κομμάτι, έχει υψηλό ανταγωνισμό. Κατά συνέπεια ένας οργανισμός που λειτουργεί μη κερδοσκοπικά, πολλές φορές έρχεται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα των μεγάλων παικτών. Οπότε απειλείται ή με έλεγχο, ή με παρεμπόδιση της εύρυθμης λειτουργίας του.

● Συνδικαλιστικές αντιδράσεις

Τα συνδικαλιστικά όργανα κάθε κλάδου, έχουν θεσμοθετηθεί προκειμένου να είναι η μαζική φωνή των εργαζομένων απέναντι σε κάθε μορφής αδικία ή για κάθε μορφής διεκδίκηση. Ιδιαίτερα στον καλλιτεχνικό κλάδο, έχουν ακόμη περισσότερη δουλειά καθώς υπάρχουν πολλά ζητήματα με τα εργασιακά δικαιώματα των εργαζομένων καθώς και με τα πνευματικά τους. Ωστόσο, πολλές φορές τα σωματεία εξυπηρετώντας τα συμφέροντα των λίγων λειτουργούν ως αναχώματα σε δράσεις τις οποίες θα έπρεπε να υποστηρίζουν. Διεκδικούν τα δικαιώματα των εργαζομένων με τρόπους που δε δείχνουν διάθεση συνεννόησης αλλά πρόθεση εκβιασμού. Το αποτέλεσμα είναι να γίνονται μεγάλες συγκρούσεις με τους οργανισμούς και να απειλούνται παραγωγές και να υπονομεύονται προσπάθειες που δε θα έπρεπε.

● Τεχνολογία σε βάρος της θεατρικής δημιουργίας

Η τεχνολογία στο χώρο του θεάματος, αποτελεί δίκικο μαχαίρι. Οι πολλές διευκολύνσεις και δυνατότητες που παρέχει σήμερα στους δημιουργούς μπορούν να λειτουργήσουν σε βάρος της καλλιτεχνικής δημιουργίας, είτε παρουσιάζοντας παράξενα αποτελέσματα, είτε υπερκαλύπτοντας το λόγο του κειμένου και τις ερμηνείες των ηθοποιών. Μάλιστα, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που πολλές παραγωγές επενδύουν στα πολλά εφέ, προσπαθώντας έτσι να καλύψουν την ένδειά τους στο αμιγώς καλλιτεχνικό κομμάτι. Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η παρουσίαση παραστάσεων υπερφορτωμένων που έχουν χάσει την ουσία μέσα στους τεχνολογικούς εντυπωσιασμούς. Παραστάσεων χωρίς καλλιτεχνικό, ερμηνευτικό, νοηματικό ή αισθητικό ενδιαφέρον που αποτελούν περισσότερο σόου διασκέδασης παρά ψυχαγωγία του θεατή.

● Υπερσυγκέντρωση θεατρικών σκηνών στην Αθήνα – «νεκρή» επαρχία

Μια πραγματικότητα που υπάρχει στην Ελλάδα όσον αφορά στη θεατρική δημιουργία έχει να κάνει με τις σκηνές. Ενώ στην Αθήνα παρατηρείται υπερσυγκέντρωση θεατρικών σκηνών και παραγωγών, η επαρχία, με μόνη εξαίρεση ίσως τη Θεσσαλονίκη, είναι θεατρικά «νεκρή». Το

αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι το Ε.Θ., αν και οργανισμός εθνικός, να απευθύνεται μόνο στο κοινό της πρωτεύουσας. Εξάιρεση αποτελούν κυρίως οι καλοκαιρινοί μήνες, όπου και πάλι το Ε.Θ. δεν πραγματοποιεί μεγάλες περιοδείες, είτε λόγω έλλειψης κατάλληλων χώρων για τις παραστάσεις του, είτε λόγω ασυνεννοησίας ή απροθυμίας των τοπικών αρχών.

6. Καθορισμός Στρατηγικών Θεμάτων

Το βασικότερο στάδιο της διαδικασίας του στρατηγικού σχεδιασμού είναι αυτό του καθορισμού των στρατηγικών θεμάτων. Κι αυτό γιατί ο εντοπισμός και ο προσδιορισμός αυτών των θεμάτων βρίσκεται στον πυρήνα του σχεδιασμού καθώς είναι το πρώτο βήμα για να προσδιοριστεί η μελλοντική εικόνα που επιθυμούμε για τον οργανισμό μελέτης μας.

Στην παρούσα εργασία, για τον στρατηγικό σχεδιασμό του Εθνικού Θεάτρου της Ελλάδας, προσδιορίσαμε 6 στρατηγικά θέματα. Τα θέματα αυτά στη συνέχεια τα ιεραρχήσαμε με βάση τη σημασία, την πολυπλοκότητα, την ευκολία ή τη δυσκολία υλοποίησης και την αποδοχή που αναμένεται να έχουν εντός του οργανισμού.

Τα παρουσιάζουμε ακολούθως, ιεραρχημένα, με φθίνουσα σειρά.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΕΜΑ 1:

Διοικητική / Λειτουργική / Καλλιτεχνική αναδιάρθρωση & εμπλουτισμός του Εθνικού Θεάτρου

Η Ερώτηση

Πώς, πόσο, σε τι και γιατί μπορεί/πρέπει να αλλάξει το Εθνικό Θέατρο στο εσωτερικό του περιβάλλον;

Γιατί αποτελεί στρατηγικό θέμα

Η εσωτερική λειτουργία και οργάνωση ενός οργανισμού είναι το πιο νευραλγικό από εκείνα τα στοιχεία που καθορίζουν την επιτυχία ή την αποτυχία μιας δράσης του. Στο Ε.Θ. διαπιστώσαμε μέσα από την ανάλυση S.W.O.T./C. διάφορα ζητήματα που αφορούν στην εσωτερική οργάνωσή του. Η απουσία εξειδικευμένων στα πολιτιστικά ζητήματα στελεχών, η πολιτικοποιημένη διοίκηση, τα ζητήματα υποδομών και εξοπλισμού, η διαχείριση και η ανθεκτικότητα στις κρίσεις, ο καθορισμός του ρεπερτορίου και των δράσεων είναι μερικά μόνο από τα ζητήματα που αφορούν στην εσωτερική λειτουργία του Ε.Θ. και καθιστούν στρατηγικό θέμα την πολύπλευρη αναδιάρθρωση και τον εμπλουτισμό του οργανισμού.

Αν δεν υλοποιηθεί;

Σε περίπτωση μη υλοποίησης στρατηγικών και δράσεων για το συγκεκριμένο στρατηγικό θέμα, τα ζητήματα που ήδη έχουν ανακύψει, θα διογκωθούν και θα πολλαπλασιαστούν και σε συνδυασμό με τις εξελίξεις που ενδεχομένως θα ξεπεράσουν τον οργανισμό ενδέχεται να τον βυθίσουν σε σκληρό διοικητικό λειτουργικό τέλμα που πιθανόν να χρειαστεί πιο ακραίες παρεμβάσεις στο μέλλον για να επιλυθεί.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΕΜΑ 2:

Άνοιγμα / Σύνδεση του Εθνικού Θεάτρου με την ελληνική περιφέρεια

Η Ερώτηση

Πόση θεατρική δράση **έχει** , **θέλει** να έχει και **μπορεί** να έχει η επαρχία και πόση θεατρική παραγωγή γίνεται **ΣΤΗΝ** επαρχία και **ΓΙΑ** την επαρχία;

Γιατί αποτελεί στρατηγικό θέμα

Το Εθνικό Θέατρο, έχοντας την έδρα, τη σχολή του και όλες τις σκηνές του στην Αθήνα, θεωρείται από πολλούς ως κατ' ευφημισμό «εθνικό» καθώς ο κύριος όγκος των δραστηριοτήτων του πραγματοποιείται στην πρωτεύουσα. Η παρουσία του στην επαρχία (πέραν της ετήσιας εμφάνισής του στην Επίδαυρο και τις πάντα μικρές σε

εμφανίσεις περιοδείες του) είναι σχεδόν μηδενική αν και θα έπρεπε να είναι αυτονόητη. Οι πόλεις της χώρας διψούν για καλό θέατρο, ζητούν το Εθνικό και ο οργανισμός οφείλει να είναι όλων των Ελλήνων και όχι μόνο των Αθηναίων ή μόνο των θεατρόφιλων. Οφείλει να βρίσκει τον τρόπο να παρίσταται σε όλη τη χώρα.

Αν δεν υλοποιηθεί;

Η αίσθηση που υπάρχει στην πλατιά μάζα των πολιτών για το Ε.Θ. είναι πως αποτελεί οργανισμό των λίγων, της ελίτ. Αυτό ως συνθήκη είναι κάτι που μπορεί από το να προκαλέσει αδιαφορία για το Ε.Θ. μέχρι να το οδηγήσει σε μια καλλιτεχνική απομόνωση καθώς δε θα αφορά στο ευρύ κοινό. Είναι μια κατάσταση που ο οργανισμός την έχει ξαναζήσει στο παρελθόν και οφείλει να την αποφύγει.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΕΜΑ 3:

Το Εθνικό Θέατρο ως εκπαιδευτικός φορέας και εργαλείο παιδείας

Η Ερώτηση

Το θέατρο στην αρχαιότητα θεωρούταν σχολείο. **Σήμερα**, αποτελεί σχολείο, υπάρχει στο σχολείο και πώς μπορεί να υπάρξει στο σχολείο και εν γένει στο εκπαιδευτικό σύστημα;

Γιατί αποτελεί στρατηγικό θέμα

Η εκπαίδευση ανήκει στους ιδρυτικούς σκοπούς του Ε.Θ. και ο οργανισμός, πέρα από τη δραματική του σχολή υλοποιεί κάθε χρόνο πληθώρα δράσεων εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Ωστόσο η παρουσία του στο σύστημα εκπαίδευσης της χώρας είναι ισχνή και δύσκολη. Είτε για γραφειοκρατικούς λόγους, είτε για λόγους απροθυμίας των σχολικών ή πανεπιστημιακών μονάδων, το Ε.Θ. δεν έχει πάντα τη διευκόλυνση που θα έπρεπε για να μπορεί να πραγματοποιεί δράσεις εντός ή και με την εκπαιδευτική κοινότητα. Ακόμη και η ίδρυση του τμήματος σκηνοθεσίας στη δραματική σχολή, πέρασε από πολλά εμπόδια μέχρι να γίνει πράξη. Παράλληλα η αναγνώριση της αλήθειας της πρότασης πως κάθε διδακτική ώρα είναι μια μικρή θεατρική παράσταση καταδεικνύει τη χρησιμότητα που θα είχε η εμπλοκή του Ε.Θ. στο σύστημα εκπαίδευσης της χώρας.

Αν δεν υλοποιηθεί;

Από τη μη πραγματοποίηση δράσεων στην κατεύθυνση αυτού του στρατηγικού θέματος, μπορούν να υπάρξουν μόνο αρνητικές συνέπειες. Το Ε.Θ. θα χάσει την ευκαιρία να έρθει σε άμεσο διάλογο με τη νέα γενιά και να αλληλεπιδράσει μαζί της δημιουργικά. Το προσωπικό του εκπαιδευτικού συστήματος δε θα έχει τη δυνατότητα να εκπαιδευτεί σχετικά με την αξιοποίηση θεατρικών πρακτικών στη διδασκαλία. Παράλληλα, η μη περεταίρω ανάπτυξη της δραματικής σχολής αποτελεί πλήγμα για τους νέους καλλιτέχνες, που ή δε θα έχουν την ευκαιρία να καταρτιστούν πάνω στην τέχνη που αγαπούν ή θα καταφύγουν στο εξωτερικό.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΕΜΑ 4:

Εθνικό Θέατρο ανοιχτό και διαθέσιμο για όλους

Η Ερώτηση

Έχουν ΌΛΟΙ πρόσβαση στο θέατρο; (Πρέπει; Γιατί;)

Γιατί αποτελεί στρατηγικό θέμα

Το Εθνικό Θέατρο της χώρας θα πρέπει να είναι προσβάσιμο για κάθε πολίτη χωρίς κανένα διαχωρισμό. Α.μεΑ., κρατούμενοι, τρόφιμοι κέντρων απεξάρτησης, νοσηλεύόμενοι με χρόνια νοσήματα, ψυχικά νοσούντες, ηλικιωμένοι, παιδιά, άνεργοι, πρόσφυγες, μετανάστες, σε όλους θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα να παρακολουθούν τις δράσεις του Ε.Θ., χωρίς κανένα φυλετικό, χρωματικό, ηλικιακό, σεξουαλικό, οικονομικό ή πολιτικό περιορισμό. Η τέχνη και ειδικότερα το θέατρο αποτελούσαν πάντα καταφύγιο ψυχών και έκφρασης για τους πολίτες και αυτό επιβεβαιώνεται πολλαπλά από την ιστορία. Συνεπώς είναι χρέος ταυτότητας για το Ε.Θ. να είναι ανοιχτό και προσβάσιμο για όλους.

Αν δεν υλοποιηθεί;

Κάθε μεμονωμένο άτομο που **θέλει** να συμμετάσχει στις δράσεις του Ε.Θ., **δεν έχει ζήτημα απόστασης** αλλά **δεν μπορεί** να συμμετάσχει, αποτελεί πλήγμα για τον οργανισμό και για τη φυσιογνωμία του. Δεν είναι δύσκολο να δημιουργήσεις ένα καλό θέατρο με καλές παραστάσεις και πολλές δράσεις. Το δύσκολο είναι να έχεις τις δράσεις σου για όλους και να βρίσκεις τον τρόπο να μην αποκλείεις κανέναν που θα ήθελε να τις παρακολουθήσει ή και να συμμετέχει σε αυτές. Η εικόνα τσαλακώνεται και ο πήχης χαμηλώνει κοινωνικά (ακόμη κι αν ανεβαίνει ποιοτικά και καλλιτεχνικά)

αν το παραπάνω δεν ισχύει. Η κοινωνική πλευρά της τέχνης αποτελεί τη μεγαλύτερη ευθύνη της.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΕΜΑ 5:

Το Εθνικό Θέατρο ως διεθνής θεατρικός οργανισμός και σημείο αναφοράς στο παγκόσμιο θεατρικό περιβάλλον

Η Ερώτηση

Με δεδομένο πως το θέατρο γεννήθηκε στην Ελλάδα, έχει η Ελλάδα τη **θέση** που της αναλογεί στο παγκόσμιο θεατρικό περιβάλλον;

Γιατί αποτελεί στρατηγικό θέμα

Η διεθνής εικόνα και παρουσία ενός μεγάλου εθνικού οργανισμού, είναι ένα από τα σοβαρότερα ζητήματα που καλείται να χειριστεί. Όχι μόνο το πως προβάλλεται και συστήνεται στην παγκόσμια κοινότητα αλλά και το πώς συμμετέχει σε αυτή. Όταν μάλιστα αναφερόμαστε στον εθνικό θεατρικό οργανισμό της χώρας που γέννησε το θέατρο, είναι εύκολα αντιληπτό το πόσο κομβικής σημασίας ζήτημα είναι αυτό για τον οργανισμό. Δεν αρκεί η απλή συμμετοχή του στους διεθνείς θεατρικούς φορείς αλλά το ζητούμενο θα πρέπει να είναι η ηγετική του παρουσία. Να διαμορφώνει τις παγκόσμιες θεατρικές τάσεις και όχι απλά να τις αφομοιώνει.

Αν δεν υλοποιηθεί;

Δεν υφίσταται διεθνής εικόνα του ελληνικού θεάτρου χωρίς την παρουσία του Εθνικού θεάτρου. Και δεν υφίσταται διεθνής παρουσία του Εθνικού θεάτρου χωρίς να βρίσκεται σε δεσπόζουσα θέση. Η διαιώνιση μιας κατάστασης όπου το ελληνικό θέατρο και κατά συνέπεια το Ε.Θ. είναι ο φτωχός συγγενής της παγκόσμιας θεατρικής κοινότητας επιβάλλεται να πάψει να συνεχίζεται.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΕΜΑ 6:

Σύνδεση του Εθνικού Θεάτρου με την τουριστική βιομηχανία της Ελλάδας

Η Ερώτηση

Μπορεί ο **τουρισμός** να προωθήσει την τέχνη και η **τέχνη** τον τουρισμό;

Γιατί αποτελεί στρατηγικό θέμα

Στις περισσότερες χώρες του κόσμου, η καλλιτεχνική δημιουργία αποτελεί κομμάτι του τουριστικού τους προϊόντος. Στην Ελλάδα κάτι τέτοιο δε συμβαίνει μέχρι σήμερα, ή συνέβαινε σε πολύ περιορισμένο βαθμό. Ωστόσο ο τουρισμός, αν συνυπάρξει με την τέχνη μπορεί να έχει εξαιρετικά αποτελέσματα για τη χώρα, καλλιτεχνικά, κοινωνικά και οικονομικά. Μπορεί να αποτελέσει μια εξαιρετική ευκαιρία δημιουργικότητας για τους καλλιτέχνες, ενώ παράλληλα θα προβάλλει μια έως τώρα άγνωστη στους πολλούς ξένους τουρίστες πλευρά της Ελλάδας. Παράλληλα και ο ίδιος ο τουρισμός θα μπορεί να ευνοηθεί καθώς θα προωθείται και θα υποστηρίζεται μέσα από τις δράσεις των καλλιτεχνικών φορέων. Το Ε.Θ. θα πρέπει να έχει πρωταρχικό ρόλο σε αυτή τη συνεργασία, και να καθορίζει τις καλλιτεχνικές της κατευθύνσεις και στοχεύσεις.

Αν δεν υλοποιηθεί:

Το τουριστικό προϊόν της Ελλάδας είναι εξαιρετικό και δικαίως συνηθίζεται να αποκαλείται ως η βαριά της βιομηχανία. Η μη συμμετοχή του Ε.Θ. σε αυτό ή έστω η εναρμόνισή του και η προσαρμογή του σε αυτό αποτελούσαν επί χρόνια μια μεγάλη ευκαιρία ανάπτυξης που πήγαινε χαμένη. Αν συνεχιστεί το ίδιο μοτίβο, τότε το Ε.Θ. θα παραμείνει απόμακρό και εγκλωβισμένο σε έναν δικό του μικρόκοσμο, ενώ παράλληλα θα στερεί και από τη χώρα τη δυνατότητα να αναπτύξει με πρωτοποριακό τρόπο το δυνατό οικονομικό της όπλο.

7. Στρατηγικές & Σχέδια Δράσης

Στο κεφάλαιο αυτό, καθορίζουμε τις βασικές στρατηγικές για κάθε ένα από τα 6 στρατηγικά θέματα που παρουσιάσαμε προηγουμένως. Ακολουθώντας, για κάθε στρατηγική, προτείνουμε και τα σχετιζόμενα με αυτή σχέδια δράσης. Για κάθε σχέδιο δράσης, προσδιορίζουμε τους στόχους, την περιγραφή του, τους πόρους για την υλοποίησή του, το αποτέλεσμα που αναμένεται από αυτή, καθώς και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Στρατηγικό Θέμα: Διοικητική / Λειτουργική / Καλλιτεχνική αναδιάρθρωση & εμπλουτισμός του Ε.Θ.

1^η Στρατηγική: Διαχείριση κρίσεων

➤ Δράση 1.1 Δημιουργία αποθεματικού ασφαλείας

Στόχος: Η υποχώρηση της αβεβαιότητας και της στασιμότητας σε περιόδους κρίσεων (π.χ. οικονομική, υγειονομική κρίση) και η οικονομική και κοινωνική σταθεροποίηση του οργανισμού.

Περιγραφή: Μέσα από συζητήσεις που θα πραγματοποιηθούν στο Διοικητικό συμβούλιο θα τεθεί το θέμα για τη δημιουργία ενός αποθεματικού ταμειακών διαθέσιμων ασφαλείας καθώς υπάρχουν πολλές εξωγενείς απροσδόκητες

αντίρροπες δυνάμεις ικανές να μετατρέψουν το θετικό κλίμα και να δημιουργήσουν προβλήματα.

Πόροι: Οι πόροι που απαιτούνται για την εν λόγω δράση δεν είναι πάρα πολύ μεγάλοι και προβλέπεται να συγκεντρωθούν από τις ταμειακές εισπράξεις, από τα έσοδα από τις καλλιτεχνικές δράσεις καθώς και μέρος από τις ιδιωτικές χορηγίες.

Αποτέλεσμα: Το Εθνικό Θέατρο θα είναι πάντα ένα θέατρο υγιές οικονομικά με αποθεματικά για να μπορεί να ανεβαίνει, να αναπτύσσεται με εξωστρέφεια και να ανταποκρίνεται στον ψυχαγωγικό και εκπαιδευτικό του ρόλο.

Χρονοδιάγραμμα: Η Διαχείριση κρίσεων είναι υψίστης σημασίας λόγω της υγειονομικής κρίσης που βιώνουμε παγκοσμίως και αναμένεται να υλοποιηθεί άμεσα από τον πρώτο κιάλας χρόνο του στρατηγικού σχεδιασμού. Πιο συγκεκριμένα το έτος έναρξης του στρατηγικού σχεδιασμού ορίζεται το 2021 και τον Ιούνιο του 2021 επιθυμούμε να έχει ήδη δημιουργηθεί ένα ικανοποιητικό αποθεματικό ασφαλείας το οποίο βέβαια θα συνεχίσει να ενισχύεται σε όλη τη διάρκεια της εφαρμογής του στρατηγικού σχεδιασμού.

➤ **Δράση 1.2 Κατάρτιση σχεδίου έκτακτων καταστάσεων**

Στόχος: Ένα συνολικό σχέδιο ετοιμότητας για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης το οποίο θα περιείχε όσο το δυνατόν περισσότερα ορθολογικά και εναρμονισμένα επιμέρους στοιχεία για την αντιμετώπιση διάφορων ειδών έκτακτων καταστάσεων

Περιγραφή: Οι παρούσες και μελλοντικές απειλές για την υγεία αναγκάζουν όλους τους οργανισμούς να δημιουργήσουν σχέδια μεγάλης κλίμακας για έκτακτες καταστάσεις καθώς και να επιβάλουν την εφαρμογή τους. Έγινε σύντομα αντιληπτό ότι είναι αναγκαία η οργάνωση και ο συντονισμός ενός σχεδίου που θα αναλύει και θα χαρτογραφεί τους ενδεχόμενους κινδύνους και απειλές και θα προτείνει σχεδιασμούς για την διαχείριση και την αντιμετώπιση τους.

Πόροι: Δεν απαιτούνται συγκεκριμένοι πόροι, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης θα γίνει χρήση του αποθεματικού ασφαλείας.

Αποτέλεσμα: Το Εθνικό Θέατρο θα διαθέτει ένα σχέδιο διαχείρισης έκτακτων καταστάσεων που θα αποτελείται από μια δέσμη δραστηριοτήτων η οποία θα εμπερικλείει όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν την ετοιμότητα του οργανισμού για έκτακτες καταστάσεις. Το Εθνικό Θέατρο με τον κατάλληλο σχεδιασμό θα καταφέρει να συνεχίσει να είναι φορέας πολιτισμού και αρωγός της κοινωνίας.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή είναι συμπληρωματική της προηγούμενης και αναμένεται να ολοκληρωθεί επίσης τον Ιούνιο του 2021 λόγω της επικινδυνότητας της υγειονομικής κρίσης που βιώνει όλος ο πλανήτης.

2^η Στρατηγική: Επαναπροσδιορισμός/Εμπλουτισμός της καλλιτεχνικής δραστηριότητας

➤ Δράση 2.1 Ανάδειξη νέων ηθοποιών/ σκηνοθετών

Σκοπός: Στόχος της δράσης αυτής είναι η ανάδειξη νέων δυνάμεων που θα στελεχώσουν το αυριανό θέατρο. Πιο συγκεκριμένα επιδιώκεται η καλλιτεχνική ευαισθητοποίηση, η επαγγελματική κατάρτιση και η κατάλληλη εκπαίδευση των νέων, προκειμένου να ασκήσουν το επάγγελμα του σκηνοθέτη/ηθοποιού.

Περιγραφή: Το Εθνικό Θέατρο συνεχίζοντας την εκπαιδευτική του δράση και με στόχο την ανάδειξη νέων ηθοποιών, σκηνοθετών και συγγραφέων, θα προχωρήσει στη διεξαγωγή εργαστηρίων θεατρικής συγγραφής, στην παρότρυνση των νέων να φοιτήσουν στην νέο ιδρυθείσα σχολή σκηνοθεσίας του Εθνικού Θεάτρου και γενικότερα θα δοθεί έμφαση στην ανάδειξη και προώθηση νέων ηθοποιών για να επιτευχθεί ο εμπλουτισμός της καλλιτεχνικής δραστηριότητας και ο επαναπροσδιορισμός των δράσεων του Θεάτρου.

Πόροι: Η εύρεση των πόρων για τη δημιουργία εργαστηρίων και σχολών αναμένεται να προέλθει από επιχορηγήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού και από επιδοτήσεις του ΟΑΕΔ.

Αποτέλεσμα: Η δημιουργία ενός θεατρικού κόσμου με δημιουργική σκέψη, χρώμα, ενθουσιασμό καινοτομία, νέους τρόπους σκέψης νέες μεθόδους εργασίας και νέες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης.

Χρονοδιάγραμμα: Η ανάδειξη νέων ηθοποιών και καλλιτεχνών είναι μια χρονοβόρα διαδικασία που απαιτεί αρκετό χρόνο για το λόγο αυτό τα αποτελέσματα αυτής της δράσης αναμένουμε να φανούν στο τέλος της πενταετίας του στρατηγικού μας σχεδιασμού (Ιούνιος 2025)

➤ Δράση 2.2 Προώθηση Ελληνικής δραματουργίας

Σκοπός: Η ανάδειξη και η προώθηση του ελληνικού θεατρικού κειμένου.

Περιγραφή: Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μια υποτίμηση και αδιαφορία απέναντι στη νεοελληνική δραματουργία με αποτέλεσμα να καταπνίγονται οι φιλοδοξίες των νέων αλλά και καταξιωμένων Ελλήνων συγγραφέων. Η τάση κατάρτησης των κλασικών κειμένων είναι ισχυρότατη, για το λόγο αυτό προτείνεται η δημιουργία μιας ομάδας εργασίας από το Εθνικό, η οποία θα αναλάβει τη σκηνική διδασκαλία ελληνικών έργων, την προώθηση και ανάπτυξη της στα κρατικά θέατρα και την σκηνική επανάγνωση από νέους σκηνοθέτες καθώς και μελέτη αντοχής των

κειμένων. Επίσης ,πρέπει να διεξαχθεί μια έρευνα για τα θεσμικά μέτρα και κίνητρα που ισχύουν στην εθνική δραματουργία στα σημαντικότερα ευρωπαϊκά θέατρα.

Πόροι: Η χρηματοδότηση για τις ενέργειες αυτές θα προέλθει από κρατικές επιχορηγήσεις και επιδοτούμενα προγράμματα ΕΣΠΑ, επίσης αναμένεται χρηματοδότηση από την εταιρεία ελλήνων συγγραφέων.

Αποτέλεσμα: Όταν μιλάμε για ελληνικό Θέατρο να μιλάμε για κατεξοχήν ελληνικό έργο.

Χρονοδιάγραμμα: Ευελπιστούμε τα πρώτα σημάδια επανεμφάνισης και εδραίωσης της ελληνικής δραματουργίας να παρουσιαστούν στα τέλη του 2025.

➤ **Δράση 2.3 Συνεργασία με άλλους πολιτιστικούς φορείς**

Σκοπός: Η ισχύς εν τη ενώσει για τον χώρο του πολιτισμού.

Περιγραφή: Η δράση αυτή αφορά συνεργασίες και συμπαραγωγές του Εθνικού Θεάτρου με θέατρα ρεπερτορίου, με θεατρικές σκηές, με μουσεία, με πολιτιστικά ιδρύματα, με το δήμο και με πολλούς άλλους πολιτιστικούς φορείς. Οι συνεργασίες αυτές αφορούν συντονισμένες δράσεις με κοινωνική διάσταση που είναι διάχυτες σε όλη την Ελλάδα.

Πόροι: Οι πόροι για την υλοποίηση αυτής της δράσης προβλέπεται να προέλθουν από χορηγίες Ιδιωτών και από έκτακτους ευρωπαϊκούς πόρους.

Αποτέλεσμα: Αποτέλεσμα αυτών των καλλιτεχνικών συνεργασιών είναι η κοινωνική διάσταση των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και η προσέλκυση εκείνων που δεν είναι εξοικειωμένοι με την τέχνη του θεάτρου. Οι επικοινωνιακές πρακτικές που θα ακολουθήσει το Εθνικό Θέατρο σε αυτή τη δράση ξεπερνούν τα στενά όρια του θεατρικού πεδίου και αξιολογούνται ως ανθρωποκεντρικές με στόχο την επέκταση του κοινωνικού του ρόλου.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή αποτελεί το τελευταίο στάδιο του καλλιτεχνικού εμπλουτισμού και του επαναπροσδιορισμού του οργανισμού και η ολοκλήρωση του υπολογίζεται να πραγματοποιηθεί στο τελευταίο έτος της εφαρμογής του στρατηγικού μας σχεδιασμού.

3^η Στρατηγική: Διοίκηση- Υποδομές

➤ Δράση 3.1 Δημιουργία νέων χώρων (υπαίθριο θέατρο) και ανακαίνιση παλιών (REX)

Σκοπός: Η δημιουργία νέων χώρων και η ανακαίνιση των παλιών κρίνεται αναγκαία για να μπορούν να καλυφθούν οι σύγχρονες και διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες του Εθνικού Θεάτρου.

Περιγραφή: Η δράση αυτή περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός υπαίθριου Θεάτρου 2,000 θέσεων στην Αθήνα για παραστάσεις του Εθνικού Βασικός άξονας αυτής της δράσης δεν είναι μόνο η πιο πληθωρική παρουσία και ο εκσυγχρονισμός των υποδομών του Εθνικού αλλά το γεγονός ότι πέραν των παραστάσεων το υπαίθριο θα περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δράσεις, διαλέξεις και πληθώρα καλλιτεχνικών δράσεων που θα απευθύνονται σε όλους τους πολίτες κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών. Επίσης, το δεύτερο μέρος αυτής της δράσης αφορά την ανακαίνιση του «Ρεξ» το οποίο είναι το παλαιότερο κέντρο ψυχαγωγίας της Αθήνας. Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται η αποκατάσταση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Ρεξ και η τοποθέτηση μόνωσης στην οροφή του κτιρίου.

Πόροι: Τα έξοδα για την ανακαίνιση του Ρεξ αναμένεται να καλυφθούν από κρατικές επιχορηγήσεις και χρηματοδοτήσεις ΕΣΠΑ, ενώ έχουμε εξασφαλίσει ήδη έκπτωση της τάξεως 40% από μια μεγάλη κατασκευαστική εταιρεία στην Αθήνα. Αναφορικά με την δημιουργία του υπαίθριου θεάτρου έχουμε να σημειώσουμε ότι έχουν πραγματοποιηθεί κάποιες συζητήσεις με το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος το οποίο έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για μια τεράστια δωρεά, εάν δεν ευδοκιμήσει αυτό το σχέδιο προβλέπεται οι πόροι να προέλθουν από κρατική επιχορήγηση σε συνδυασμό με επιχορηγήσεις ΕΣΠΑ και ΕΟΤ.

Αποτέλεσμα: Η συντήρηση-ανακαίνιση και ο εκσυγχρονισμός του Θεάτρου Ρεξ και η δημιουργία νέων αιθουσών και χώρων εκδηλώσεων και η δημιουργία ενός υπαίθριου Εθνικού Θεάτρου με ρόλο ψυχαγωγικό-εκπαιδευτικό και πολιτιστικό.

Χρονοδιάγραμμα: Αναμφίβολα πρόκειται για ένα μεγαλεπήβολο έργο που απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα για να πραγματοποιηθεί. Ως τελική ημερομηνία για την υλοποίηση του έχουμε θέσει το έτος 2023 που χωρίς γραφειοκρατικά κολλήματα και απρόβλεπτους παράγοντες αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί.

➤ Δράση 3.2 Αποπολιτικοποίηση διοίκησης με εκλεγόμενο Διοικητικό Συμβούλιο

Σκοπός: Να περιοριστούν αν όχι να εξαλειφθούν τελείως οι παθογένειες που προκαλούνται από την εμπλοκή της κεντρικής πολιτικής εξουσίας στις δράσεις και στις πρωτοβουλίες του Εθνικού Θεάτρου.

Περιγραφή: Για να περιοριστεί η εν λόγω εμπλοκή του κράτους προτείνουμε αποπολιτικοποίηση της διοίκησης με εκλεγόμενο Διοικητικό Συμβούλιο και όχι απευθείας διορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου από τον Υπουργό Πολιτισμού. Αποσκοπούμε στη δημιουργία μιας αντικειμενικής και αδιάβλητης διοίκησης του εθνικού θεάτρου που θα έχει αυτονομία και δεν θα ετεροκαθορίζεται από την εκάστοτε κυβέρνηση. Για την επίτευξη των στόχων αυτών απαιτείται συστηματική μεθοδική και επισταμένη προσπάθεια απεμπλοκής από τον κρατικό έλεγχο και από την εξάρτηση του από την κρατική επιχορήγηση

Πόροι: Δεν απαιτούνται πόροι

Αποτέλεσμα: Η αποδέσμευση του οργανισμού από την κρατική παρεμβατικότητα θεωρείται αναγκαία προκειμένου να προάγει ελεύθερα το καλλιτεχνικό του έργο και να υλοποιεί ανενόχλητο την καλλιτεχνική του αποστολή.

Χρονοδιάγραμμα: Αναμένεται στα πρώτα τρία χρόνια, αρχές του 2023 να έχουμε ριζικές αλλαγές στη διοίκηση. Ήδη το ζήτημα της αποπολιτικοποίησης του Εθνικού Θεάτρου έχει τεθεί ως θέμα υπό συζήτηση στο Διοικητικό συμβούλιο.

➤ **Δράση 3.3 Συνεχής κατάρτιση και εκπαίδευση του προσωπικού**

Σκοπός: Η συνεχής κατάρτιση και επιμόρφωση το προσωπικού καθώς και η επιβράβευση της συμμετοχής τους σε άλλες δραστηριότητες που βοηθούν στην καλλιέργεια στοιχείων της προσωπικότητάς τους.

Περιγραφή: Οι άνθρωποι του οργανισμού αποτελούν το σημαντικότερο κεφάλαιο για την πορεία και την εξέλιξή του για το λόγο αυτό η εκπαίδευση του προσωπικού δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν έξοδο αλλά σαν επένδυση για τον οργανισμό. Το Εθνικό Θέατρο ενθαρρύνει το προσωπικό του να συμμετέχει σε σεμινάρια, επιμορφωτικές δράσεις και events προκειμένου να είναι άρτια καταρτισμένο και πλήρως ενημερωμένο για τις τρέχουσες εξελίξεις.

Πόροι: Οι πόροι για αυτή τη δράση αναμένεται να προέλθουν από τα έσοδα παραστάσεων και τις πωλήσεις προγραμμάτων και λοιπών αποθεμάτων.

Αποτέλεσμα: Τα οφέλη για τον οργανισμό από την εκπαίδευση προσωπικού είναι πολλά: βελτιώνεται η εικόνα του οργανισμού, βελτιώνονται οι σχέσεις εργαζομένων και διοίκησης, συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των στόχων και των αρχών του οργανισμού γενικά βοηθάει τους εργαζόμενους να είναι πιο ευέλικτοι και να προσαρμόζονται στις αλλαγές.

Χρονοδιάγραμμα: Η κατάρτιση και η μετεκπαίδευση του προσωπικού είναι κάτι που δεν πρέπει να σταματάει ποτέ. Το ανθρώπινο δυναμικό του οργανισμού είναι χρήσιμο να συμμετέχει κάθε χρόνο σε επιμορφωτικά σεμινάρια για το λόγο αυτό ο χρόνος έναρξης και λήξης της δράσης ταυτίζεται με τον χρόνο έναρξης και λήξης του στρατηγικού σχεδιασμού.

➤ Δράση 3.4 Δημιουργία εκδοτικού τμήματος

Σκοπός: Το Εθνικό να επενδύσει σε εκδοτικό επίπεδο, και να δημιουργήσει ένα καλό εκδοτικό τμήμα.

Περιγραφή: Για την υλοποίηση της εν λόγω δράσης απαιτείται η σύσταση μιας δημιουργικής ομάδας που θα αναλάβει τη συλλογή, την επιλογή του κατάλληλου υλικού για να οδηγηθεί στο τελικό στάδιο της έκδοσης. Η εκδοτική δραστηριότητα παρόλο που είναι μια αρκετά δύσκολη και δαπανηρή διαδικασία θα αποφέρει τεράστια οικονομικά οφέλη στον οργανισμό αλλά και ηθικά (αναγνώριση, κύρος, ευρεία αποδοχή κ.α.)

Πόροι: Οι ιδιωτικές χορηγίες και οι δωρεές από αντίστοιχους πολιτιστικούς οργανισμούς θα παίξουν καθοριστικό ρόλο στην ανεύρεση πόρων για αυτή τη δράση του στρατηγικού μας σχεδιασμού.

Αποτέλεσμα: Να δημιουργηθεί μια νέα σειρά εκδόσεων με νέες μεταφράσεις ή πρωτότυπα κείμενα θεατρικών έργων, αλλά και παλαιότερες εκδόσεις και προγράμματα εμβληματικών παραστάσεων του Εθνικού Θεάτρου τα οποία αποτελούν σημείο αναφοράς για το θεατρόφιλο αναγνωστικό κοινό.

Χρονοδιάγραμμα: Υπολογίζουμε το έτος 2023 να αποτελέσει την αφητηρία για το εκδοτικό έργο του Εθνικού Θεάτρου.

Στρατηγικό Θέμα: Άνοιγμα/ Σύνδεση του Εθνικού Θεάτρου με την ελληνική περιφέρεια

1^η Στρατηγική: Λειτουργία παραρτήματος της Δραματικής Σχολής στην περιφέρεια

➤ Δράση 1.1 Δημιουργία νέων τμημάτων της Δραματικής Σχολής

Σκοπός: Να δημιουργήσει καλλιτεχνικές γέφυρες ανάμεσα στους πολίτες της επαρχίας και στο Εθνικό Θέατρο αναπτύσσοντας παράλληλα ένα δίκτυο από ευαίσθητοποιημένους πολίτες απέναντι στην τέχνη του Θεάτρου.

Περιγραφή: Τα νέα τμήματα της δραματικής σχολής έρχονται να συστήσουν σε όλους τους Έλληνες πολίτες που βρίσκονται μακριά από την Αθήνα, την δύναμη του Θεάτρου με έμφαση στον εκπαιδευτικό του ρόλο, πέρα από τον αμιγώς πολιτιστικό. Επίσης δίνεται η δυνατότητα να αναδειχθούν νέες καλλιτεχνικές φωνές. Ενώ

προτεραιότητα τους είναι η ενίσχυση της ιστορικής και πολιτιστικής συνείδησης των πολιτών χρησιμοποιώντας τη γνώση και την εμπειρία καταξιωμένων ανθρώπων του πνεύματος του Εθνικού με αναγνωρισμένο καλλιτεχνικό κύρος.

Πόροι: Βασική πηγή εσόδων για την υλοποίηση αυτής της δράσης προβλέπεται να είναι οι επιδοτήσεις προγράμματος ΕΣΠΑ για την ανάπτυξη της περιφέρειας σε συνδυασμό με τις επιχορηγήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού.

Αποτέλεσμα: Η γόνιμη και δημιουργική συνεργασία της επαρχία με έναν εμβληματικό θεσμό όπως είναι το Εθνικό Θέατρο, υπογραμμίζοντας τη σημασία να υπάρχει ανοιχτός διάυλος επικοινωνίας μεταξύ τους.

Χρονοδιάγραμμα: Οι πρώτες δραματικές σχολές στην επαρχία αναμένεται να δημιουργηθούν στα τέλη του 2024.

➤ Δράση 1.2 Διοργάνωση εργαστηρίων και Θεατρικών Σεμιναρίων

Σκοπός : Σκοπός αυτών των εργαστηρίων και σεμιναρίων είναι η παροχή των κατάλληλων τεχνικών και εργαλείων που αποσκοπούν στο να εμπνεύσουν τους συμμετέχοντες και να τους κινητοποιήσουν να εξερευνήσουν τον κόσμο και τον εαυτό τους μέσα από το Θέατρο.

Περιγραφή: Θα υπάρξει μια σειρά από εργαστήρια και θεατρικά σεμινάρια στην επαρχία που θα ξεχωρίζουν για το εύρος και την ποικιλία του περιεχομένου τους και θα απευθύνονται σε παιδιά και νέους κάθε ηλικίας, ταπεραμέντου και προέλευσης και θα διδάσκονται από εξαιρετικούς συνεργάτες και καλλιτέχνες του Εθνικού Θεάτρου. Επίσης, θα δημιουργηθούν εργαστήρια για ενήλικες της επαρχίας, με στόχο να καλλιεργηθούν τα εκφραστικά τους μέσα και να εμβαθύνουν σε καλλιτεχνικά ζητήματα που τους κεντρίζουν το ενδιαφέρον.

Πόροι: Οι Πόροι για την εν λόγω δράση θα προέλθουν από χορηγίες ιδιωτών και θα πραγματοποιηθούν συνεργασίες με τα ερασιτεχνικά θέατρα της περιφέρειας.

Αποτέλεσμα: Τα εργαστήρια αυτά αναμφίβολα έχουν τη δύναμη να ανακαλύπτουν, να αποκαλύπτουν, να αμφισβητούν στερεότυπα και προκαταλήψεις και να μεταμορφώνουν την εμπειρία των συμμετεχόντων για τον εαυτό τους και για τον κόσμο που τους περιβάλλει και έτσι να δημιουργούν τις απαραίτητες αλλαγές που τόσο χρειάζεται κάθε εποχή και κάθε κοινωνία.

Χρονοδιάγραμμα : Τα θεατρικά εργαστήρια και σεμινάρια είναι μια δράση που ήδη έχει σχεδιαστεί καλά και οργανωμένα και τα σεμινάρια αναμένεται να υλοποιηθούν από τον πρώτο κίβλας χρόνο του στρατηγικού σχεδιασμού(2021)

➤ Δράση 1.3 Μικρό Εθνικό στην επαρχία

Σκοπός: Ένα οργανωμένο σύμπαν για παιδιά και εφήβους με παραστάσεις, δράσεις και εργαστήρια στην επαρχία.

Περιγραφή: Το Μικρό Εθνικό στην επαρχία αναμένεται να έχει ποικίλες καλλιτεχνικές δράσεις και πολλά βιωματικά εργαστήρια όπως: υποκριτική, θεατρικό παιχνίδι, διερεύνηση χαρακτήρων και ρόλων, εκπαιδευτικό δράμα, παιδικό μιούζικαλ, επινοημένο θέατρο και πολλές άλλες δράσεις που στοχεύουν στην μύηση των παιδιών στο μαγικό κόσμο του θεάτρου.

Πόροι: Συνεργασίες με τους δήμους, Επιχορηγήσεις από τις περιφέρειες και κρατικές επιχορηγήσεις.

Αποτέλεσμα : Το μικρό Εθνικό θα ταξιδέψει σε όλη την Ελλάδα θα εστιάσει σε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες και θα δώσει τη δυνατότητα σε παιδιά και εφήβους που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στο θέατρο να έρθουν σε επαφή με τη τέχνη και τα οφέλη της.

Χρονοδιάγραμμα: Οι εκπαιδευτικές δράσεις του Εθνικού Θεάτρου αποτελούν βασικό άξονα του στρατηγικού μας σχεδιασμού, για το λόγο αυτό οι εκπαιδευτικές δράσεις έχουν προτεραιότητα προηγούνται χρονικά των άλλων. Ο αναμενόμενος χρόνος υλοποίησης αυτής της δράσης είναι ο Ιούνιος του 2022.

2^η Στρατηγική: Συστηματική Παραγωγή καλλιτεχνικής δραστηριότητας ΑΠΟ και ΓΙΑ την επαρχία

➤ Δράση 2.1 Το θέατρο της βαλίτσας

Σκοπός: Κύριος σκοπός αυτής της καλλιτεχνικής δράσης είναι να συναντήσει και να γοητεύσει ένα νέο κοινό, μλώντας το στο μαγικό κόσμο του Θεάτρου.

Περιγραφή: Πρόκειται για μια ευέλικτη παραγωγή, εμπνευσμένη από την «Όπερα της Βαλίτσας» της Ε.Λ.Σ., που ταξιδεύει σε όλη την ελληνική περιφέρεια, σε απρόσμενους χώρους (πνευματικά κέντρα, μουσεία, βιβλιοθήκες και αρχαιολογικούς χώρους) με τη συνοδεία των εξαιρετικών ηθοποιών του Εθνικού Θεάτρου και έχοντας όλα της τα σκηνικά... μέσα σε μια βαλίτσα.

Πόροι: Οι πόροι για τη δράση αυτή θα είναι τα έσοδα από τις πωλήσεις προγραμμάτων και βιβλίων.

Αποτέλεσμα: Θα παρουσιαστούν παραστάσεις Θεάτρου, κουκλοθέατρου, χοροθέατρου καθώς και σεμινάρια και workshops. Το θέατρο είναι ταξίδι τόσο για

τους θεατές όσο και για τους συντελεστές. Για τους θεατές είναι ένα ταξίδι αφύπνισης συναισθημάτων και για τους συντελεστές είναι έκφραση, εμπειρία και εξερεύνηση

Χρονοδιάγραμμα: Το πρώτο ταξίδι στην επαρχία για το θέατρο της βαλίτσας θα γίνει το καλοκαίρι του 2021 ενώ αναμένεται να καθιερωθεί και να πραγματοποιείται σε ετήσια βάση.

➤ **Δράση 2.2 Θέατρο Express στην επαρχία.**

Σκοπός: Η επέκταση στην επαρχία της πρωτοποριακής δράσης του Εθνικού θεάτρου με αρωγό τις Οδικές Συγκοινωνίες με τίτλο Θέατρο Express.

Περιγραφή: Πρόκειται για δραστικές κινήσεις που προάγουν το θέατρο στις επαρχίες. Το Θέατρο Express εισβάλλει στην καθημερινότητα των πολιτών με καθ' οδόν Ιστορίες και καλείται να ψυχαγωγήσει, να εκπαιδεύσει και να εμπνεύσει δημιουργικά το κοινό του.

Πόροι: Πόροι για τη δράση αυτή θα είναι οι ιδιωτικές χορηγίες.

Αποτέλεσμα: Το θέατρο-λεωφορείο θα ταξιδεύει από γειτονιά σε γειτονιά για να συναντήσει τους θεατές του, να τους προσκαλέσει στον κόσμο του θεάτρου και να τους μυήσει στη μαγεία του. Το Λεωφορείο ταξιδεύει, κινητοποιεί και ανοίγει νέους δρόμους διαφυγής.

Χρονοδιάγραμμα: Αφετηρία του καλλιτεχνικού δρομολογίου του Θεάτρου Express στην επαρχία αναμένεται να είναι ο Ιούνιος του 2022.

➤ **Δράση 2.3 Νέες παραγωγές με έδρα δημιουργίας την επαρχία και όχι την Αθήνα.**

Σκοπός: Η θεατρική αποκέντρωση. Η συντριπτική πλειοψηφία των επιχορηγούμενων σχημάτων δραστηριοποιείται καλλιτεχνικά στην Αθήνα, στόχος λοιπόν της δράσης αυτής είναι η δημιουργία θεατρικών παραγωγών με έδρα την επαρχία.

Περιγραφή: Η συνεχιζόμενη, επί δεκαετίες, πολιτική συγκέντρωσης πολιτιστικών δράσεων και παραγωγών στην Αθήνα, δημιούργησε συνθήκες πνευματικής ένδειας στην περιφέρεια. Είναι επιτακτική η ανάγκη να υπάρξει ένα νέο ρεύμα πολιτιστικής αποκέντρωσης του Εθνικού Θεάτρου και η πολιτισμική ανάπτυξη να καταστεί γεωγραφικά ισόρροπη.

Πόροι: Η συνολική επιχορήγηση για αυτή τη δράση θα προέλθει από το ΥΠ.ΠΟ.Α.

Αποτέλεσμα: Να κυριαρχεί η πεποίθηση ότι η ουσία της θεατρικής αποκέντρωσης είναι η ύπαρξη μονάδων δημιουργίας πολιτισμού εκτός του κέντρου και ότι η πολιτιστική ζωή στην περιφέρεια πρέπει να στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην παραγωγή πολιτιστικών αγαθών από αυτές τις μονάδες και δευτερευόντως, στην κατανάλωση αγαθών που παράγονται στο κέντρο.

Χρονοδιάγραμμα: Η πρώτη παραγωγή κλασικού ή σύγχρονου θεάτρου θα παρουσιαστεί στην επαρχία το έτος 2022, με πρωτοβουλία του Εθνικού Θεάτρου με την υποστήριξη των καλλιτεχνικών φορέων που ήδη εδρεύουν και λειτουργούν στις περιφέρειες.

Στρατηγικό Θέμα: Το Εθνικό Θέατρο ως εκπαιδευτικός φορέας και εργαλείο παιδείας

1^η Στρατηγική : Διαρκής Ανάπτυξη της Δραματικής Σχολής του Ε.Θ.

➤ Δράση 1.1: Υποστήριξη του νέου τμήματος Σκηνοθεσίας

Στόχος: Η ανάδειξη του τμήματος Σκηνοθεσίας δίνοντας έτσι την ευκαιρία σε νέους μελλοντικούς σκηνοθέτες να αποκτήσουν όχι μόνο τις βασικές σκηνοθετικές γνώσεις αλλά να επιμορφωθούν, να καταρτιστούν άρτια και να γνωρίσουν σε βάθος την τέχνη της σκηνοθεσίας με σκοπό να συνεισφέρουν μελλοντικά στην ανάπτυξη της τέχνης του Θεάτρου.

Περιγραφή: Το τμήμα σκηνοθεσίας όπως προείπαμε λειτούργησε για πρώτη φορά το έτος 2018-2019 και συνιστά τη μοναδική σχολή σκηνοθεσίας στην Ελλάδα. Κατά συνέπεια είναι επιφορτισμένο με τεράστια ευθύνη απέναντι στο μέλλον του Ελληνικού Θεάτρου. Η διαρκής ανάπτυξη του συνιστά μια επιτακτική ανάγκη που θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω πολλών στοχευμένων επιμέρους δράσεων.

Η αναδιαμόρφωση και ο εμπλουτισμός του προγράμματος σπουδών του βάσει των πιο διαδεδομένων σχολών σκηνοθεσίας του εξωτερικού ή ακόμα πιθανές αδελφοποιήσεις με τις σχολές αυτές θα συντελέσουν στην αναβάθμιση της σχολής σκηνοθεσίας του Εθνικού και στη διεύρυνση των οριζόντων του.

Επίσης οι μετατάξεις στη σχολή καταξιωμένων στο χώρο της σκηνοθεσίας τόσο από την Ελλάδα όσο και διεθνώς καθώς και άρτια καταρτισμένου τεχνικού προσωπικού θα αναβάθμιζαν και άλλο το επίπεδο σπουδών της σχολής προσφέροντας καινοτόμες γνώσεις από το χώρο του Θεάτρου.

Πόροι: Οι πόροι για την πραγματοποίηση της δράσης αυτής θα μπορούσαν να συνιστούν είτε επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού, είτε ακόμα και έσοδα του Εθνικού Θεάτρου σαν μιας μορφής επένδυση για την μελλοντική πρόσθετη καταξίωση και διάκριση του στην τέχνη της σκηνοθεσίας.

Προϋποθέσεις: Βασική προϋπόθεση της δράσης είναι η επικοινωνία τόσο του καλλιτεχνικού διευθυντή, όσο και του τμήματος δημοσίων σχέσεων του Εθνικού με

σχολές σκηνοθεσίας του εξωτερικού, η δημιουργία μιας σχέσης συνεργασίας και η ανταλλαγή χρήσιμου υλικού, τεχνικών ακόμα και προσωπικού στο πλαίσιο μιας αδελφοποίησης. Βασική θα ήταν η προσέγγιση μέσω του καλλιτεχνικού διευθυντή καταξιωμένων Ελλήνων και ξένων ηθοποιών με στόχο τη σύναψη μόνιμων συμβάσεων αυτών με τη σχολή .

Αποτέλεσμα: Η επένδυση στο εσωτερικό και η αναβάθμιση του τμήματος συνιστά μια επένδυση για το ίδιο το Εθνικό. Προσφέροντας ολοένα και υψηλότερου επιπέδου σπουδές προωθείται το όνομα και το κύρος του Εθνικού και στο κομμάτι της σκηνοθεσίας πέραν από αυτό της υποκριτικής. Η παροχή αναβαθμισμένης επιμόρφωσης στους νέους μελλοντικούς σκηνοθέτες ωθεί στην δημιουργία άρτιων επαγγελματιών που θα έχουν την ευκαιρία να ενισχύσουν το θέατρο ακόμα και να αναδειχθούν σε διεθνές επίπεδο.

Χρονοδιάγραμμα: Η υποστήριξη του τμήματος Σκηνοθεσίας θεωρείται θεμελιώδης για την πορεία του Εθνικού συνεπώς αναμένεται να είναι από τις πρώτες δράσεις που θα υλοποιηθούν άμεσα ώστε να ξεκινήσει η αναβάθμιση του Οργανισμού από τη βάση. Υπολογίζεται ότι μέχρι το Σεπτέμβριο του 2021 θα έχουν υλοποιηθεί οι βασικές επιμέρους προϋποθέσεις για την επίτευξη αυτής της δράσης. Ωστόσο είναι μια δράση που διαρκώς θα πρέπει να εξελίσσεται συνεπώς καινούργια θέματα προώθησης της μπορούν να πραγματοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του στρατηγικού σχεδιασμού.

➤ Δράση 1.2: Δημιουργία νέων τμημάτων

Στόχος: Η Δραματική Σχολή του Εθνικού περιλαμβάνει το τμήμα υποκριτικής και το νεοϊδρυθέν τμήμα Σκηνοθεσίας . Ωστόσο συστήνεται για την ανάπτυξη του εύρους της Σχολής να δημιουργηθούν νέα τμήματα που θα προσφέρουν εξειδικεύσεις σε νέους τομείς. Η δημιουργία των νέων αυτών τμημάτων θα ανοίξει και άλλο τους ορίζοντες του Εθνικού και θα συνεισφέρει ζωτικά στην επιμόρφωση νέων επαγγελματιών που θα δώσουν φρέσκια πνοή στην τέχνη του Θεάτρου.

Περιγραφή: Στην τέχνη του θεάτρου εκτός από τον τομέα της υποκριτικής και της σκηνοθεσίας , καταλυτικό ρόλο παίζουν και τα άλλα μέσα που πλαισιώνουν μια παραγωγή και την καθιστούν άρτια. Η τεχνική του φωτισμού, η ενδυματολογία, η σκηνογραφία είναι στοιχεία απαραίτητα για ολοκλήρωση κάθε παραγωγής. Κρίνεται συνεπώς σκόπιμη η δημιουργία νέων επιμέρους τμημάτων της Δραματικής Σχολής όπως Τμήμα φωτισμού, Τμήμα Ενδυματολογίας και Τμήμα Σκηνοθεσίας.

Πόροι: Για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης θα χρησιμοποιηθούν επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού καθώς και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αποτέλεσμα: Η δημιουργία των νέων αυτών τμημάτων θα ανοίξει και άλλο τους ορίζοντες του Εθνικού και θα συνεισφέρει ζωτικά στην επιμόρφωση νέων επαγγελματιών που θα δώσουν φρέσκια πνοή στην τέχνη του Θεάτρου.

Χρονοδιάγραμμα: Η υλοποίηση αυτής της δράσης απαιτεί τόσο πόρους όσο και χρόνο. Για το λόγο αυτό στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού ορίζουμε ως χρονικό διάστημα μέχρι την υλοποίησης της την πενταετία.

➤ **Δράση 1.3: Διασφάλιση αδιάβλητου των εισαγωγικών εξετάσεων**

Στόχος: Το Εθνικό Θέατρο σαν ένας καταξιωμένος φορέας οφείλει να είναι απαλλαγμένος από οποιαδήποτε υποψία νοθείας στη διενέργεια των εξετάσεων που πραγματοποιεί για την είσοδο των υποψηφίων στη Δραματική Σχολή. Θα ενισχύσει έτσι το προφίλ της αμεροληψίας του και του κύρους του καθώς δεν θα μπορεί να σταθεί κανένας ισχυρισμός για μεροληπτική στάση απέναντι σε συγκεκριμένους υποψήφιους.

Περιγραφή : Η δράση αυτή βασίζεται στη δημιουργία ενός διαφανούς συστήματος εισαγωγής στη Δραματική. Συνεπώς βασική προτεραιότητα θα έχει η ανωνυμία του εκάστοτε συμμετέχοντα. Η φύση ωστόσο της Σχολής είναι τέτοια που είναι δύσκολο ο συμμετέχων να διατηρήσει την ανωνυμία του αφού η υποκριτική ταυτίζεται με την έκφραση και τη σκηνική του παρουσία. Ο καλλιτεχνικός Διευθυντής σε συνεργασία με το διευθυντή της Σχολής θα πρέπει να δημιουργήσουν τρόπους ώστε να διασφαλιστεί η αμερόληπτη κριτική απέναντι στους συμμετέχοντες. Στο τμήμα Σκηνοθεσίας θα ήταν πιο εφικτό ο συμμετέχων στη διαδικασία εισαγωγής στο τμήμα να διασφαλίσει την ανωνυμία του.

Πόροι: Για την επίτευξη της συγκεκριμένης δράσης δεν απαιτούνται επιπλέον πόροι καθώς είναι μια δράση διαρθρωτική στο εσωτερικό της Σχολής.

Αποτέλεσμα: Με τη διασφάλιση του αδιάβλητου των εισαγωγικών εξετάσεων ενισχύεται το ήθος και το κύρος του Εθνικού Θεάτρου και δίνεται η ευκαιρία το Εθνικό να απαλλαχθεί από κάθε εσφαλμένη κριτική περί ιδιοτέλειας των κριτών των εξετάσεων.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή αναμένεται και αυτή να υλοποιηθεί άμεσα μέσα στον πρώτο χρόνο της έναρξης εφαρμογής του στρατηγικού σχεδιασμού καθώς αποτελεί πρωταρχικής σημασίας δράση για την προώθηση του κύρους του Εθνικού.

2^η Στρατηγική : Το Εθνικό Θέατρο στο εκπαιδευτικό σύστημα

➤ **Δράση 2.1: Συμμετοχή στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών**

Στόχος : Το Εθνικό θέλοντας να προωθήσει και άλλο τη θεατρική παιδεία στο εκπαιδευτικό σύστημα στοχεύει στη συστηματική επιμόρφωση των καθηγητών

μέσω της δημιουργίας νέων, πιο εξειδικευμένων σεμιναρίων και εργαστηρίων που θα γίνονται σε εβδομαδιαία βάση.

Περιγραφή: Ο ρόλος του θεάτρου στο εκπαιδευτικό σύστημα είναι αναγκαίος και πρωταρχικός. Μέσω του θεάτρου δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να αναπτύξουν νέες μορφές έκφρασης, να ενθαρρυνθούν και να αναπτύξουν ευαισθησίες, αξίες και πρότυπα. Για το λόγο αυτό το Εθνικό στοχεύει να κάνει εντονότερη την υποστήριξη του στο εκπαιδευτικό σύστημα. Νέο πρόγραμμα σεμιναρίων και εργαστηρίων με πλουσιότερο φάσμα και με συστηματικότερη διενέργεια προτείνεται να δημιουργηθεί με στόχο την μεταλαμπάδευση της τέχνης του θεάτρου στους καθηγητές οι οποίοι με τη σειρά τους θα την μεταφέρουν στην τάξη.

Πόροι: Οι πόροι για την υλοποίηση της δράσης αυτής αναμένεται να αντληθούν από έσοδα του Εθνικού Θεάτρου από παραστάσεις και πωλήσεις καθώς και από ενδεχόμενες επιδοτήσεις του Υπουργείου Παιδείας και του Υπουργείου Πολιτισμού.

Αποτέλεσμα: Μέσα από την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θα δοθεί η ευκαιρία στα παιδιά να έρθουν σε επαφή με το θέατρο, να καλλιεργήσουν τις αξίες τις συνεργασίες, να αυτοσχεδιάσουν και να αναπτύξουν θεατρική κουλτούρα.

Χρονοδιάγραμμα: Οι δράσεις που απευθύνονται στο εκπαιδευτικό σύστημα είναι από τις πρώτες σε ιεραρχία δράσεις του στρατηγικού σχεδιασμού. Συνεπώς η δράση αυτή δρομολογείται να έχει ξεκινήσει μέχρι της αρχές του 2021.

➤ **Δράση 2.2: Δημιουργία θεατρικής κατασκήνωσης για παιδιά**

Στόχος: Το μικρό Εθνικό τόλμησε να καινοτομήσει και να δημιουργήσει το έτος 2018 μια μονοήμερη θεατρική κατασκήνωση για παιδιά. Στο πλαίσιο του στρατηγικού αυτού σχεδιασμού επιδιώκεται η δημιουργία συστηματικής κατασκηνωτικής περιόδου κάθε χρόνο διάρκειας τουλάχιστον 5 ημερών η οποία θα επικεντρώνεται στη θεατρική παιδεία και στη δημιουργική απασχόληση των παιδιών.

Περιγραφή: Δημιουργία θεατρικής κατασκήνωσης υπό την εποπτεία του Εθνικού σε νέα ή ακόμα και ήδη υπάρχουσα δομή (ενοικίαση) που θα περιλαμβάνει αμέτρητες δραστηριότητες θεατρικού παιχνιδιού, χορού, κατασκευών, μιούζικαλ, αυτοσχεδιασμού με στόχο την ποιοτική δημιουργική απασχόληση των παιδιών την περίοδο του καλοκαιριού. Στη κατασκήνωση αυτή θα διδάσκουν έμπειροι καλλιτέχνες, χορευτές, μουσικοί, ηθοποιοί που θα μεταφέρουν εμπειρίες και θα κινητοποιούν τη δημιουργικότητα και την φαντασία των παιδιών. Η δράση θα πραγματοποιείται κάθε εαρινή περίοδο και θα διαρκεί πέντε ημέρες.

Πόροι: Για την υλοποίηση αυτής της δράσης οι πόροι αναμένεται να αντληθούν από νέες χορηγίες και επιδοτήσεις τόσο του Υπουργείου Πολιτισμού όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αποτέλεσμα: Με την υλοποίηση αυτής της δράσης θα δοθεί η ευκαιρία στα παιδιά να εκμεταλλευτούν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του καλοκαιριού. Το θεατρικό

αυτό εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έχει σαν στόχο να κάνει τη μάθηση, παιχνίδι, να προσφέρει στα παιδιά βιωματικές εμπειρίες, να τα βοηθήσει να απελευθερώσουν τη σκέψη τους, να καλλιεργήσει μέσα τους την αξία της συνεργασίας και να τους δώσει την ευκαιρία να γνωρίσουν και να αγαπήσουν μέσα από την κατασκήνωση την τέχνη του θεάτρου.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή προϋποθέτει χρόνο για τη διαμόρφωση ή την εύρεση ήδη υπάρχουσας δομής που θα μπορούσε κάποιο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα να ενοικιάζεται ώστε να φιλοξενηθεί εκεί καθώς και για την εύρεση και πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού.

Για το λόγο αυτό αναμένεται η υλοποίηση της μέσα στα δύο πρώτα χρόνια από την εκκίνηση του στρατηγικού σχεδιασμού.

➤ **Δράση 2.3: Επισκέψεις / Δράσεις στις σχολικές μονάδες**

Στόχος: Μέσω συστηματικών δράσεων του Εθνικού σε σχολικές μονάδες επιδιώκεται η προώθηση της θεατρικής παιδείας στα σχολεία ώστε το εκπαιδευτικό σύστημα να διευρύνει το πεδίο δράσης του και εκτός από την παροχή γνωστικού υποβάθρου στους μαθητές του να αποσκοπεί και στην καλλιτεχνική και εσωτερική καλλιέργεια τους.

Περιγραφή: Το Εθνικό στο πλαίσιο του προγράμματος «Εθνικό στην Τάξη» διεξήγαγε σεμινάρια σε επιλεγμένα σχολεία ανά την επικράτεια για περιορισμένο όμως χρονικό διάστημα. Στόχος της νέας αυτής δράσης είναι οι επισκέψεις στα σχολεία να αποκτούν συστηματικό χαρακτήρα και όχι περιστασιακή δράση. Προτείνεται σε συνεργασία με τις σχολικές μονάδες να καθιερωθούν τουλάχιστον δύο επισκέψεις το μήνα σε συγκεκριμένες ώρες πλέον του ωραρίου του σχολείου όπου τα παιδιά θα μπορέσουν να γνωρίσουν το θέατρο και τις αξίες που αυτό πρεσβεύει. Οι δράσεις θα περιλαμβάνουν θεατρικό παιχνίδι, αυτοσχεδιασμούς και τέλος το συντονισμό θεατρικής ομάδας που κάτω από την επίβλεψη του εξειδικευμένου προσωπικού του Εθνικού θα πραγματοποιεί στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς μια παράσταση.

Πόροι: Οι πόροι αναμένεται να προέλθουν από επιδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο αναβάθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος.

Αποτέλεσμα: Μέσω της δράσης αυτής επιδιώκεται η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος και η ανάπτυξη θεατρικής παιδείας στα παιδιά ώστε να μπορέσουν τα παιδιά να κατανοήσουν τη φύση, το νόημα και το σκοπό της θεατρικής Τέχνης, να διευρύνουν τους ορίζοντες τους και να αναπτύξουν αξίες, ευαισθησίες και πρότυπα.

Χρονοδιάγραμμα: Η υλοποίηση αυτής της δράσης αναμένεται να είναι άμεση μέχρι το τέλος του 2021.

3^η Στρατηγική : Ανεξάρτητες Εκπαιδευτικές Δράσεις

➤ **Δράση 3.1: Καθιέρωση κύκλου δράσεων ανά έτος με βάση έναν συγκεκριμένο Έλληνα και Ξένο θεατρικό συγγραφέα**

Στόχος: Ο εμπλουτισμός της γνώσης των παιδιών για το έργο καταξιωμένων συγγραφέων, η πνευματική και αισθητική καλλιέργεια και η βιωματική γνώση της τέχνης του θεάτρου.

Περιγραφή: Η δράση αυτή αποσκοπεί στη δημιουργία νέου κύκλου σεμιναρίων απευθυνόμενων σε παιδιά με πλουσιότερη και πιο ειδικευμένη θεματολογία ειδικά προσανατολισμένη στο έργο καταξιωμένων θεατρικών συγγραφέων.

Πόροι: Η δράση αυτή αναμένεται να επιδοτηθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού καθώς και από πιθανή επιδότηση του Υπουργείου Παιδείας.

Αποτέλεσμα: Μέσα από την υλοποίηση αυτής της δράσης παρέχεται στα παιδιά η ευκαιρία να παρακολουθήσουν τη ζωή και το έργο διάσημο Ελλήνων και ξένων συγγραφέων συγκεντρωμένο, να εμπνευστούν από αυτούς και να έρθουν σε αμεσότερη επαφή με τη θεατρική κουλτούρα.

Χρονοδιάγραμμα: Η υλοποίηση αυτής της δράσης δεν απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα προετοιμασίας, συνεπώς η πραγματοποίησή της αναμένεται να έχει γίνει μέσα στον πρώτο χρόνο διενέργειας του στρατηγικού σχεδιασμού.

➤ **Δράση 3.2: Δημιουργία κινητής θεατρικής βιβλιοθήκης**

Στόχος : Η δράση βασίζεται στη δημιουργία μίας κινητής θεατρικής βιβλιοθήκης σε εκπαιδευτικούς φορείς όπως, ιδρύματα, νοσοκομεία και άλλες δομές αλλά και μαζικά σε γειτονιές. Η επιδίωξη αυτής της δράσης είναι να μπορούν όλοι ανεξαρτήτως ηλικίας να έχουν την ευκαιρία να επιμορφωθούν και να γνωρίσουν την ιστορία της τέχνης του Θεάτρου.

Περιγραφή: Για την υλοποίηση αυτής της δράσης αναμένεται να διαμορφωθεί ειδικό λεωφορείο του Εθνικού Θεάτρου το οποίο θα έχει διαμορφωθεί εσωτερικά ώστε να μπορεί να μεταφέρει οργανωμένα θεατρικό υλικό σε μορφή βιβλίων και περιοδικών. Το λεωφορείο αυτό θα πραγματοποιεί συγκεκριμένα δρομολόγια μέσα στη μέρα και θα δίνει την ευκαιρία σε ανθρώπους που επιθυμούν να λάβουν γνώσεις στο αντικείμενο του θεάτρου να δανειστούν για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα υλικό της βιβλιοθήκης. Τα δρομολόγια θα είναι πολλά και διαφορετικά ανά μέρα. Απώτερος στόχος είναι να μπορέσει αυτή η δράση να γίνει και σε πόλεις εκτός Αθήνας.

Πόροι: Οι πόροι για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης αναμένεται να αντληθούν από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού καθώς και από χορηγία του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών (ΟΑΣΑ).

Αποτέλεσμα: Η δράση αυτή θα μπορεί να δώσει την ευκαιρία σε παιδιά, νέους και πολίτες όλων των ηλικιών να επιμορφωθούν και να διευρύνουν τις γνώσεις τους στην τέχνη του Θεάτρου.

Χρονοδιάγραμμα: Αναμένεται να έχει υλοποιηθεί μέχρι το τέλος του 2021.

➤ **Δράση 3.3: Εναλλαγές Θεμάτων και διδασκόντων στα εργαστήρια**

Στόχος: Μέσω της δράσης αυτής επιδιώκεται ο εμπλουτισμός των εργαστηρίων ώστε να εξελίσσονται διαρκώς και προσφέρουν ολοένα και υψηλότερου επιπέδου γνώσεις και εμπειρίες.

Περιγραφή: Η δράση αυτή αποσκοπεί στην εναλλαγή της δομής των εργαστηρίων σε τακτά χρονικά διαστήματα είτε μέσω εναλλαγής των θεμάτων είτε ακόμα και του ίδιου του προσωπικού. Σεμινάρια που πραγματοποιούνται σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα θα ήταν ουσιαστικό να αξιολογούν συνεχώς την δράση τους και να διαμορφώνουν ανάλογα τη δομή τους ώστε να μην παραμένουν στάσιμα και να μπορούν να προσελκύουν συνέχως νέο κοινό.

Πόροι: Απαιτείται η πρόσληψη προσωπικού τα έξοδα του οποίου θα καλυφθούν από επιδοτήσεις και χορηγίες.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή συνιστά εσωτερική αναδιάρθρωση και ιεραρχείται στις άμεσες δράσεις που αναμένεται να έχουν υλοποιηθεί μέχρι τα τέλη του 2021.

➤ **Δράση 3.4: Επανάραξη των Πανελλήνιων Μαθητικών Θεατρικών Αγώνων υπό το Εθνικό Θέατρο**

Στόχος : Το Εθνικό Θέατρο με τη δράση του αυτή στοχεύει να επαναφέρει και να ηγείται του πολιτισμικού θεσμού των Πανελλήνιων Μαθητικών Θεατρικών Αγώνων σε σχολεία πρωτίστως της δευτεροβάθμιας Εκπαίδευση με σκοπό να καθοδηγήσει και να παρακινήσει εφήβους που θέλουν να ασχοληθούν με την τέχνη του θεάτρου.

Περιγραφή: Αρχικά αναμένεται η ενημέρωση όλων των σχολικών μονάδων από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Το Εθνικό Θέατρο αναμένεται να θεσπίσει ομάδα υπεύθυνη και την Οργάνωση και την Διεξαγωγή των Αγώνων. Μέσω παροχής υλικότεχνικού υλικού, ειδικών σεμιναρίων και καθοδήγησης το Εθνικό θα βρεθεί δίπλα στους νέους που θα συμμετέχουν στη διαδικασία και θα τους υποστηρίξει καθ' όλη τη διάρκεια προετοιμασίας τους. Οι αγώνες θα πραγματοποιηθούν σε ανοιχτό κοινό με αδιάβλητη εξεταστική επιτροπή ενώ ταυτόχρονα θα βιντεοσκοποούνται και θα προβάλλονται live στην επίσημη πλατφόρμα του Εθνικού. Στη συνέχεια θα

πραγματοποιηθεί τελετή βράβευσης και απονομή επαίνου σε όλες τις ομάδες που συμμετείχαν.

Πόροι: Οι πόροι για την υλοποίηση αυτής της δράσης αναμένεται να αντληθούν αποκλειστικά από επιδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αποτέλεσμα: Η επανέναρξη ενός παλιού πολιτισμικού θεσμού που θα δώσει ώθηση σε εφήβους να δραστηριοποιηθούν και να αγαπήσουν το θέατρο.

Χρονοδιάγραμμα: Η υλοποίηση της δράσης πρόκειται να έχει επιτευχθεί μέχρι τις αρχές του 2022.

➤ **Δράση 3.5: Συμμετοχή του Εθνικού Θεάτρου στο Πανελλήνιο Δίκτυο για το θέατρο στην εκπαίδευση**

Στόχος: Η συμμετοχή του Εθνικού Θεάτρου στο Πανελλήνιο Δίκτυο για το θέατρο στην εκπαίδευση θα συνέβαλλε στην διάδοση, την αναβάθμιση, την αξιοπιστία και τον εμπλουτισμό του δικτύου που αποτελεί μέσο για την προώθηση της έρευνας και της πράξης του θεάτρου, του εκπαιδευτικού δράματος, του θεατρικού παιχνιδιού και των άλλων παραστατικών τεχνών στην εκπαίδευση

Περιγραφή: Το Εθνικό Θέατρο σε συνεργασία με το Πανελλήνιο Δίκτυο για το θέατρο στην εκπαίδευση θα μπορούσε να συμβάλλει στην ευρεία διάδοση της τέχνης του θεάτρου σε μαθητές μέσω της συμμετοχής του σε θεατρικές δράσεις που θα διαφημίζονται μέσω του δικτύου, μέσω αναρτήσεων θεατρικού υλικού στην πλατφόρμα του δικτύου και με τη διενέργεια εργαστηρίων που θα έχουν ως στόχο την ανταλλαγή εμπειριών και την καλλιτεχνική επιμόρφωση.

Πόροι: Οι βασικοί πόροι για την υλοποίηση της δράσης θα αντληθούν από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού.

Αποτέλεσμα: Η ευρεία διάδοση της τέχνης του θεάτρου σε όλους του μαθητές που θα έχει ως στόχο την καλλιτεχνική τους καλλιέργεια.

Χρονοδιάγραμμα: Το Εθνικό αναμένεται να γίνει μέλος του Πανελληνίου Δικτύου για το θέατρο μέσα στο πρώτο εξάμηνο διενέργειας του στρατηγικού σχεδιασμού.

Στρατηγικό Θέμα: Εθνικό Θέατρο ανοιχτό και διαθέσιμο για όλους

1^η Στρατηγική: Το Εθνικό Θέατρο ως φορέας ενσωμάτωσης και επανένταξης στο κοινωνικό σύνολο

➤ **Δράση 1.1: Δράσεις στις δομές προσφύγων**

Σκοπός: Η πραγματοποίηση συστηματικών δράσεων στις δομές των προσφύγων θέλοντας να προωθήσει την επικοινωνία και να βοηθήσει στην ομαλή ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο.

Περιγραφή: Το Εθνικό από το 2017 έχει δραστηριοποιηθεί σε δομές προσφύγων με μεμονωμένες δράσεις. Στο πλαίσιο του Στρατηγικού αυτού σχεδιασμού προτείνεται η συστηματική παροχή δράσεων στις δομές αυτές μέσω εργαστηρίων που θα προωθούν τον αυτοσχεδιασμό και άλλες τεχνικές και θα συμβάλλουν στη δημιουργική έκφραση των συμμετεχόντων. Οι δράσεις αυτές αρχικά δρομολογείται να πραγματοποιούνται μια φορά τη βδομάδα σε διαφορετικές κάθε φορά προσφυγικές δομές.

Πόροι: Οι βασικοί πόροι για την υλοποίηση της δράσης θα αντληθούν από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού.

Αποτέλεσμα: Η υλοποίηση αυτής της δράσης θα δώσει νέο αέρα στις προσφυγικές δομές. Θα δώσει ελπίδα και θα κινητοποιήσει τους ανθρώπους των δομών αυτών ώστε να μπορέσουν σύντομα να ισχυροποιηθούν και να γίνουν ενεργά μέλη της κοινωνίας.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αναμένεται να έχει ξεκινήσει έως τα τέλη του 2021.

➤ **Δράση 1.2: Παρουσίαση υπό όρους των παραστάσεων των φυλακών στις σκηνές του Εθνικού Θεάτρου**

Στόχος: Η παρουσίαση και η επιβράβευση της προσπάθειας των ανθρώπων στις φυλακές και η αποδοχή τους από τον κόσμο σαν μέσο για την ομαλή προσαρμογή τους στο κοινωνικό σύνολο μετά την έκτιση της ποινής τους.

Περιγραφή: Το Εθνικό Θέατρο πραγματοποιεί συστηματικές δράσεις σε κέντρα κράτησης μέσω σεμιναρίων επιμόρφωσης της τέχνης του Θεάτρου. Οι δράσεις αυτές είχαν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία θεατρικών ομάδων μέσα στις φυλακές και το ανέβασμα παραστάσεων με πρωταγωνιστές τους ίδιους τους κρατούμενους.

Στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού προτείνουμε το πολύ σημαντικό αυτό έργο και η προσπάθεια των ανθρώπων αυτών να επιβραβευτεί και να μπορέσει να παρουσιαστεί σε ευρύτερο κοινό με πρόταση τις δικές μας θεατρικές σκηνές. Η υλοποίηση της δράσης αυτής προϋποθέτει τη δημιουργία πρωτοκόλλου ασφαλείας που θα τηρεί όλες τις απαραίτητες προφυλάξεις και θα έχει την έγκριση του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Πόροι: Οι βασικοί πόροι για την υλοποίηση της δράσης θα αντληθούν από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού καθώς και μελλοντικές χορηγίες υποστηρικτών αυτής της δράσης.

Αποτέλεσμα: Η υλοποίηση αυτής της δράσης θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην ζωή των κρατουμένων. Από την ηθική τους ανάταση, σε μια πιθανή αξιολόγηση του μέχρι τότε τρόπου ζωής τους και πιθανή στροφή του μελλοντικού σκοπού τους καθώς και στην πνευματική τους καλλιέργεια και την είσπραξη του συναισθήματος αποδοχής από την κοινωνία.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων επομένως δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε με ακρίβεια το ακριβές χρονοδιάγραμμα. Ωστόσο υπολογίζουμε ότι μέχρι το καλοκαίρι του 2021 θα έχουμε καταθέσει λεπτομερή πρόταση για τη δράση αυτή στους αρμόδιους των φυλακών και θα αναμένουμε την έγκριση τους.

➤ **Δράση 1.3: Μέριμνα για την εύκολη πρόσβαση των Α.με.Α. σε όλες τις δράσεις του Εθνικού Θεάτρου και την ενεργό συμμετοχή τους σε αυτές.**

Σκοπός: Η υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης έχει σαν σκοπό την εύκολη ένταξη των ανθρώπων Α.με.Α. σε κάθε δράση του Εθνικού είτε όσον αφορά την πρόσβαση τους σε θεατρικές παραστάσεις, σεμινάρια κ.α. είτε όσον αφορά την ίδια την ενεργό συμμετοχή τους σε όλες τις δράσεις του Εθνικού.

Περιγραφή: Η δράση περιλαμβάνει τη δημιουργία σε όλους τους χώρους του Εθνικού θεάτρου ειδικών υποδομών εξυπηρέτησης και πρόσβασης ανθρώπων Α.με.Α. Επίσης στοχεύει στην αναδιαμόρφωση των συνεδρίων, των σεμιναρίων ακόμα και του προγράμματος σπουδών τις Δραματικής Σχολής ώστε να είναι εφικτή η συμμετοχή τους σε αυτές.

Πόροι: Οι χρηματικοί πόροι που προβλέπεται να χρειαστούν για την υλοποίηση αυτής της δράσης προβλέπεται να αντληθούν από τα έσοδα του Εθνικού από παραστάσεις και πωλήσεις υλικού.

Αποτέλεσμα: Το Εθνικό Θέατρο να συμβάλει στη βελτίωση του επιπέδου ζωής των ανθρώπων αυτών προσφέροντας τους τη θέση και το ρόλο που τους αξίζει στην τέχνη του θεάτρου.

Χρονοδιάγραμμα: Άμεσα προβλέπεται να ξεκινήσει η διαμόρφωση των υποδομών εύκολης προσβασιμότητας. Έως το Δεκέμβριο του 2020 αναμένεται να έχει

υλοποιηθεί. Ωστόσο η εσωτερική αναδιαμόρφωση σεμιναρίων, σχολών κ.α. απαιτεί περισσότερο χρόνο. Συνεπώς υπολογίζεται ότι θα έχει υλοποιηθεί έως τα τέλη του 2023.

2^η Στρατηγική: Ανοιχτό Θέατρο για κάθε πολίτη

➤ Δράση 2.1: Ζωντανές μεταδόσεις επιλεγμένων θεατρικών παραστάσεων σε απομακρυσμένες περιοχές

Σκοπός : Η ύπαρξη περιοχών δυσπρόσιτων, με ανθρώπους που δεν μπορούν εύκολα να έρθουν σε επαφή με τον πολιτισμό κάνει επιτακτική την ανάγκη του Εθνικού για δράση. Το Εθνικό σκοπεύει να συμβάλλει στη σύνδεση του κόσμου που ζει σε απομακρυσμένες περιοχές με την τέχνη του Θεάτρου.

Περιγραφή: Προβλέπεται να γίνονται συστηματικές live μεταδόσεις σε πνευματικά κέντρα χωριών ή ακόμα και σε πλατείες με σκοπό να ενώσουμε τον κόσμο με τον πολιτισμό.

Πόροι: Οι βασικοί πόροι για την υλοποίηση της δράσης θα αντληθούν από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού καθώς και μελλοντικές χορηγίες υποστηρικτών αυτής της δράσης.

Χρονοδιάγραμμα: Οι πρώτες live μεταδόσεις αναμένεται να προβληθούν το καλοκαίρι του 2021.

➤ Δράση 2.2: Μετάδοση παλαιότερων παραστάσεων από ηλεκτρονική πλατφόρμα ή και τη δημόσια τηλεόραση

Σκοπός: Το Εθνικό θέλοντας να προάγει την εξωστρέφεια και επιθυμώντας να είναι προσβάσιμο για όλους στοχεύει στην μετάδοση παλαιών παραστάσεων με διάφορα μέσα. Επιθυμεί έτσι να μην υπάρχει κανένα εμπόδιο στη σύνδεση όλων των πολιτών με το Θέατρο.

Περιγραφή: Προβολή βιντεοσκοπημένων παραστάσεων από το αρχείο του Εθνικού στο επίσημο site του Εθνικού ή ακόμα και μέσω της δημόσια τηλεόρασης.

Πόροι: Δεν απαιτούνται πόροι για την υλοποίηση αυτής της δράσης.

Χρονοδιάγραμμα: Η πρώτη παράσταση αναμένεται να ανέβει στο επίσημο site του Εθνικού τα Χριστούγεννα του 2020.

➤ **Δράση 2.3: Δημιουργία ευέλικτης τιμολογιακής πολιτικής στα εισιτήρια του Εθνικού Θεάτρου**

Σκοπός: Το Εθνικό θέλοντας να διευκολύνει και άλλο τη σύνδεση όλων ανεξαρτήτως των πολιτών με το θέατρο προχωράει σε επαναστατικές πρωτοβουλίες εξαλείφοντας κάθε εμπόδιο ανάμεσα στον άνθρωπο και την τέχνη του θεάτρου.

Περιγραφή: Προτείνεται να θεσπιστεί την πρώτη Κυριακή κάθε μήνα ενιαίο εισιτήριο στην απογευματινή προβολή στην τιμή των πέντε ευρώ ενώ προτείνεται επίσης κάθε Τρίτη ενιαίο εισιτήριο για όλους στην τιμή των δώδεκα ευρώ.

Πόροι: Δεν απαιτούνται πόροι για την υλοποίηση αυτής της δράσης.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή αναμένεται να ξεκινήσει στις αρχές του 2021.

➤ **Δράση 2.4: Δημιουργία πλατφόρμας υποβολής ιδεών και δέσμευση υλοποίησης 10 εξ αυτών κάθε χρόνο**

Σκοπός: Η δράση αυτή στοχεύει να δείξει έμπρακτα την υποστήριξη του Εθνικού απέναντι σε νέους δημιουργούς που θέλουν να ασχοληθούν με τον κόσμο του θεάτρου.

Περιγραφή: Η πλατφόρμα υποβολής ιδεών προϋπάρχει τα τελευταία χρόνια στο επίσημο site του Εθνικού Θεάτρου. Ωστόσο η δράση αυτή στοχεύει στη δέσμευση ότι 10 από τις προτάσεις που αναρτώνται στην πλατφόρμα θα υλοποιούνται στο πλαίσιο λειτουργίας του Εθνικού. Θα υπάρχει ετήσια ανακοίνωση με το ποιες προτάσεις υλοποιήθηκαν κάθε χρονιά.

Πόροι: Οι βασικοί πόροι για την υλοποίηση της δράσης θα αντληθούν από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού καθώς και μελλοντικές χορηγίες υποστηρικτών νέων καλλιτεχνών.

Αποτέλεσμα: Η κινητοποίηση νέων δημιουργών στην προώθηση των ιδεών και των προτάσεων τους με αποτέλεσμα την ανάδειξη νέων ταλαντούχων καλλιτεχνών που θα μπορούν συνεισφέρουν την εξέλιξη του Θεάτρου.

Χρονοδιάγραμμα: Το έτος αφετηρίας αυτής της δράσης θα είναι το 2021.

Στρατηγικό Θέμα: Το Εθνικό Θέατρο ως διεθνής θεατρικός οργανισμός και σημείο αναφοράς

1^η Στρατηγική: Η θέση και ο ρόλος του Εθνικού Θεάτρου ως οργανισμού στο διεθνές θεατρικό περιβάλλον

➤ Δράση 1.1: Καθιέρωση/ Προώθηση του brand «N.T.G.» σε διεθνές επίπεδο

Στόχος : Η χρήση του brand στο marketing παίζει καθοριστικό ρόλο για την ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας του εκάστοτε οργανισμού. Το «N.T.G.» θέλουμε να ταυτιστεί στο διεθνή χώρο με το Ελληνικό Θέατρο. Μέσω μεθόδων προώθησης και διαφήμισης του brand επιδιώκουμε να μείνει εντυπωμένο στο μυαλό όσων το βλέπουν και να το ταυτίσουν με την τεράστια ιστορία του Θεάτρου στην Ελλάδα.

Περιγραφή: Δημιουργία λογότυπου με το N.T.G. με τρόπο που να εκφράζει απόλυτα το ύφος, τη φιλοσοφία, το όραμα, τις αξίες και τους στόχους του Εθνικού και αφετέρου να προσελκύει το κοινό το οποίο ενδιαφέρεται για το θέατρο. Κατόπιν η προώθηση και η διαφήμιση του N.T.G. σε παραστάσεις άλλων χώρων, σε ιστοσελίδες και κάθε διαθέσιμο τρόπο προώθησης του.

Πόροι : Οι χρηματικοί πόροι που προβλέπεται να χρειαστούν για την υλοποίηση αυτής της δράσης προβλέπεται να αντληθούν από τα έσοδα του Εθνικού από παραστάσεις και πωλήσεις υλικού.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αναμένεται να ξεκινήσει το καλοκαίρι του 2021 σε συνεργασία με την προώθηση του Τουρισμού.

➤ Δράση 1.2: Ισχυροποίηση της παρουσίας του Εθνικού Θεάτρου στο Δ.Ι.Θ. και στην Ε.Θ.Ε.

Στόχος: Η δράση αποσκοπεί να αναπτύξει μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική για το θέατρο που να υπερβαίνει τα γλωσσικά σύνορα, να συμβάλει στην ευρωπαϊκή ενοποίηση μέσω του πολιτισμού και, ειδικότερα, της θεατρικής τέχνης, να υποστηρίξει την ιδέα ενός θεάτρου «τέχνης», ως τόπου συνάντησης και κατανόησης μεταξύ των λαών και να προωθήσει τις πολιτιστικές ανταλλαγές. Οι δύο αυτοί φορείς στηρίζουν σε όλη τη διάρκεια της πορείας τους συμπαραγωγές και καλλιτεχνικές ανταλλαγές μεταξύ των θεάτρων-μελών της κατά συνέπεια η ισχυρότερη θέση του Εθνικού μέσα σε αυτές θα ενίσχυε και θα προωθούσε το Εθνικό ως διεθνή φορέα.

Περιγραφή: Ενεργό συμμετοχή του Εθνικού στα διοικητικά συμβούλια των φορέων και ανάληψη πρωτοβουλιών και προώθηση στοχευμένων δράσεων .

Πόροι: Απαιτούνται πόροι όσον αφορά την παρουσία του Εθνικού στο Δ.Ι.Θ. και στην Ε.Θ.Ε. με δράσεις προερχόμενες από το εσωτερικού του Θεάτρου οι οποίοι αναμένεται να αντληθούν από επιδοτήσεις και χορηγίες.

Αποτέλεσμα: Η δράση της Ένωσης των Θεάτρων της Ευρώπης και του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου αποσκοπεί στην προβολή και την ενίσχυση της δουλειάς νέων δυνάμεων στο χώρο του θεάτρου μέσω εκθέσεων, εργαστηρίων, έρευνας και συνεργασίας καταξιωμένων στο χώρο του Θεάτρου ανθρώπων. Έτσι η ισχυροποίηση της θέσης του Εθνικού σε αυτούς τους φορείς θα του δώσει ώθηση ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος του στο Διεθνές περιβάλλον.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία εντός του πρώτου χρόνου εφαρμογής του στρατηγικού σχεδιασμού.

➤ **Δράση 1.3: Καθιέρωση της θέσης του «Θεατρικού Πρέσβη» στο διοικητικό συμβούλιο του Ε.Θ.**

Στόχος: Η θέσπιση της θέσης του «Θεατρικού Πρέσβη» ως ένα εξειδικευμένο άτομο υπαγόμενο στο τμήμα δημοσίων σχέσεων που θα έχει ως στόχο την προώθηση και την ισχυροποίηση της θέσης του Εθνικού στο διεθνές περιβάλλον.

Περιγραφή: Η θέση του «Θεατρικού Πρέσβη» θα αφορά καταξιωμένη προσωπικότητα στο χώρο του Θεάτρου με και θα καλυφθεί από προτάσεις τόσο του Καλλιτεχνικού Διευθυντή όσο και του Διοικητικού Συμβουλίου. Αρμοδιότητες του θα είναι η προβολή του Εθνικού σε Διεθνείς Οργανισμούς μέσω εκθέσεων, φεστιβάλ και άλλων δράσεων που θα αποσκοπούν στην ανάδειξη του Εθνικού ως Διεθνή φορέα.

Πόροι : Η θέση του Θεατρικού Πρέσβη θα συμπεριληφθεί στα έξοδα διοικητικού προσωπικού τα οποία καλύπτονται εξολοκλήρου από επιχορηγήσεις.

Χρονοδιάγραμμα: Η προκήρυξη της θέσης αναμένεται να δημοσιευτεί μέχρι το τέλος του 2020 ενώ η επιλογή και ο διορισμός θα έχει υλοποιηθεί μέχρι το καλοκαίρι του 2021.

2^η Στρατηγική: Ενίσχυση και Υποστήριξη της καλλιτεχνικής δραστηριότητας του Εθνικού Θεάτρου σε διεθνές επίπεδο

➤ Δράση 2.1: Συνεργασίες με θέατρα του κόσμου (καλλιτεχνικές αδελφοποιήσεις)

Σκοπός: Η σύνδεση και συνεργασία του Εθνικού με το Θέατρα σε όλο τον κόσμο που θα ανοίξει τους ορίζοντες δράσεων και ιδεών του Εθνικού και θα ενισχύσει τη διεθνή του εικόνα.

Περιγραφή-Αποτέλεσμα: Μέσω της δράσης του «Θεατρικού Πρέσβη» στοχεύουμε στην σύναψη καλλιτεχνικών σχέσεων με θέατρα του κόσμου στο πλαίσιο θεατρικών αδελφοποιήσεων που θα προωθούν τη συνεργασία και την εμπιστοσύνη και την καλλιτεχνική αναβάθμιση των θεάτρων-μελών. Βασική επιδίωξη είναι η ανταλλαγή ιδεών, τεχνικών, γνώσεων και ο εμπλουτισμός τις θεατρικής γνώσης των μελών καθώς και η διεξαγωγή συμπαραγωγών που θα προωθούν τις διεθνή εικόνα όλων των εμπλεκόμενων θεάτρων.

Πόροι: Για την υλοποίηση της δράσης θα αντληθούν πόροι από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού.

Χρονοδιάγραμμα: Μετά το διορισμό του Θεατρικού Πρέσβη που θα έχει πραγματοποιηθεί μέχρι Ιούλιο του 2021 αναμένεται η έναρξη της δράσης αυτής.

➤ Δράση 2.2: Τακτικές συμμετοχές σε μεγάλα φεστιβάλ του εξωτερικού

Στόχος: Η συμμετοχή του Εθνικού σε μεγάλα διεθνή θεατρικά φεστιβάλ θα συμβάλει στην προώθηση, ενίσχυση και μελλοντική καταξίωση και αναγνωρισιμότητα του Εθνικού σε διεθνές επίπεδο.

Περιγραφή : Η συστηματική συμμετοχή του Εθνικού στα μεγαλύτερα φεστιβάλ που πραγματοποιούνται τόσο στην Ευρώπη όσο και σε όλο τον κόσμο. Μέσω των συμμετοχών αυτών το Εθνικό θα προάγει και θα καταστήσει το έργο του προσιτό στο διεθνή θεατρικό χώρο.

Πόροι: Για την υλοποίηση της δράσης θα αντληθούν πόροι από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αυτή θα ξεκινήσει με τη συμμετοχή του Εθνικού στο Galway International Arts Festival (GIAF) που θα πραγματοποιηθεί 12-25 Ιουλίου 2021 στο Galway της Ιρλανδίας.

➤ **Δράση 2.3: Ανταλλαγή προσωπικού καλλιτεχνικού και μη στο πλαίσιο παραστάσεων**

Στόχος: Μέσω της ανταλλαγής θεατρικού προσωπικού του Εθνικού με θέατρα του εξωτερικού ενισχύεται η εξωστρέφεια του, προάγεται ο καλλιτεχνικός εμπλουτισμός του και συντελείται το σταδιακό άνοιγμα των οριζόντων του Εθνικού σε διεθνές επίπεδο.

Περιγραφή-Αποτέλεσμα : Στο πλαίσιο των συνεργασιών-αδελφοποιήσεων που αναλύσαμε σε προηγούμενη δράση αλλά και εκτός αυτών προτείνεται η ανταλλαγή προσωπικού του Εθνικού είτε αυτοί είναι ηθοποιοί, είτε σκηνοθέτες ή ακόμα και τεχνικοί θεάτρου με προσωπικό ξένων θεάτρων. Μέσω της δράσης αυτής το Εθνικό θα μπορέσει να αναβαθμιστεί και άλλο εσωτερικά και να εμπλουτίσει τις γνώσεις του για την τέχνη του Θεάτρου αλλά θα έχει και την ευκαιρία να προωθήσει μέσω του προσωπικού του και ιδέες και δράσεις δικιές του σε άλλες χώρες ώστε να μπορέσει να εδραιώσει τη θέση του στο διεθνές σκηνικό.

Πόροι: Οι πόροι που πιθανώς θα χρειαστούν θα αντληθούν πόροι από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αναμένεται να ξεκινήσει το καλοκαίρι του 2021.

Στρατηγικό Θέμα: Σύνδεση του Εθνικού Θεάτρου με την τουριστική βιομηχανία της Ελλάδας

1^η Στρατηγική : Το Εθνικό Θέατρο για τον Τουρισμό

➤ **Δράση 1.1: Προώθηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας και της Ελληνικής ιστορίας μέσα από παραστάσεις και δράσεις του Εθνικού Θεάτρου**

Στόχος : Η δράση έχει σαν στόχο το Εθνικό θέατρο μπορεί να προωθήσει το τουριστικό προϊόν με δράσεις που θα απευθύνονται τόσο σε ξένους όσο και σε Έλληνες τουρίστες και θα έχουν εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα.

Περιγραφή-Αποτέλεσμα : Η δράση περιλαμβάνει την προώθηση παραστάσεων και θεατρικών δρώμενων του Εθνικού σε τουριστικούς προορισμούς με στόχο να αποτελέσουν οι προορισμοί αυτοί μέρη με εντονότερη τουριστική απήχηση. Σημαντικό ρόλο για τη δράση αυτή θα αποτελέσει η προβολή βίντεο καθώς και διαμηφιστικού υλικού του ΕΟΤ στην πλατφόρμα και στις παραστάσεις του Εθνικού.

Με την υλοποίηση της δράσης αυτής θα ενισχυθεί ο Τουρισμός που ιδιαίτερα φέτος δέχτηκε το μεγαλύτερο οικονομικό χτύπημα.

Πόροι: Αναμένεται επιδότηση από το Υπουργείο Τουρισμού από την οποία θα αντληθούν οι πόροι που χρειάζονται για την υλοποίηση αυτής της δράσης.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αναμένεται να ξεκινήσει το Ιανουάριο του 2021 στο πλαίσιο προώθησης του τουρισμού το καλοκαίρι του 2021.

➤ **Δράση 1.2: Προβολή και καθιέρωση της Ελλάδας (σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Τ.) ως καλλιτεχνικού θεατρικού προορισμού**

Σκοπός: Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το Θέατρο γεννήθηκε στην Ελλάδα, συνεπώς η Ελλάδα εκτός από καλοκαιρινός τουριστικός προορισμός μπορεί να καταστεί και καλλιτεχνικός και θεατρικός προορισμός μέσω στοχευμένων επιμέρους δράσεων.

Περιγραφή: Η στοχευμένη πολιτική διαφήμισης και παρουσίασης της Ελλάδας ως τον Απόλυτο καλλιτεχνικό Θεατρικό προορισμό.

Πόροι: Αναμένεται επιδότηση από το Υπουργείο Τουρισμού από την οποία θα αντληθούν οι πόροι που χρειάζονται για την υλοποίηση αυτής της δράσης.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αναμένεται να ξεκινήσει το Ιανουάριο του 2021 στο πλαίσιο προώθησης του τουρισμού το καλοκαίρι του 2021.

➤ **Δράση 1.3: Παραγωγή παραστάσεων σε ξένες γλώσσες**

Στόχος: να έρθουν σε όσο το δυνατόν πιο άμεση επαφή οι ξένοι τουρίστες με την καλλιτεχνική δημιουργία στο Εθνικό Θέατρο.

Περιγραφή: Η δημιουργία παραστάσεων απευθείας σε ξένες γλώσσες με αποκλειστικούς αποδέκτες το ξενόγλωσσο κοινό με στόχο την ανάπτυξη και την προώθηση του Τουρισμού.

Πόροι: Για την υλοποίηση της δράσης αυτής θα αντληθούν πόροι από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού, του ΕΟΤ καθώς και από χορηγίες.

Χρονοδιάγραμμα: Η υλοποίηση αυτής της δράσης αναμένεται να γίνει το καλοκαίρι του 2021 όποτε και θα προβληθεί η πρώτη παράσταση του Εθνικού σε ξένη γλώσσα.

2^η Στρατηγική: Ο Τουρισμός για το Εθνικό Θέατρο

- **Δράση 2.1: Προβολή της δραστηριότητας του Εθνικού Θεάτρου μέσα από τις Εκθέσεις και τις δράσεις που διοργανώνει ή συμμετέχει ο Ε.Ο.Τ. καθώς και τις πλατφόρμες του.**

Στόχος: Μέσα από την προβολή των δραστηριοτήτων του Εθνικού θεάτρου από εκθέσεις και διαφημίσεις του ΕΟΤ υποστηρίζεται, προωθείται και εδραιώνεται ο ίδιος ο ρόλος Εθνικού στο καλλιτεχνικό περιβάλλον.

Περιγραφή: Στο πλαίσιο της συνεργασίας με τον ΕΟΤ αναμένεται ο Οργανισμός να προβάλλει και να προωθεί τις δράσεις του Εθνικού μέσω των μέσων δικτύωσης σε όλον τον κόσμο με στόχο να αυξηθεί ο τουρισμός και το Εθνικό Θέατρο να έχει την ευκαιρία να προάγει και να διαφημίσει το καλλιτεχνικό του έργο σε ευρύτερο κοινό.

Πόροι: Δεν απαιτούνται πόροι για την υλοποίηση αυτής της δράσης

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αναμένεται να ξεκινήσει το Ιανουάριο του 2021 στο πλαίσιο προώθησης του τουρισμού το καλοκαίρι του 2021.

- **Δράση 2.2: Ξεναγήσεις σε επιλεγμένους θεατρικούς τόπους και ιστορικές θεατρικές τοποθεσίες με τη συμμετοχή του Εθνικού Θεάτρου**

Στόχος: Να μπορέσει το Εθνικό μέσω της διοργάνωσης ξεναγήσεων σε ιστορικούς θεατρικούς τόπους να προσφέρει τις πλούσιες γνώσεις του πάνω στην ιστορία και την πορεία της τέχνης του Θεάτρου και μέσω αυτού να μπορέσει να προωθήσει και την ίδια την καλλιτεχνική του δράση.

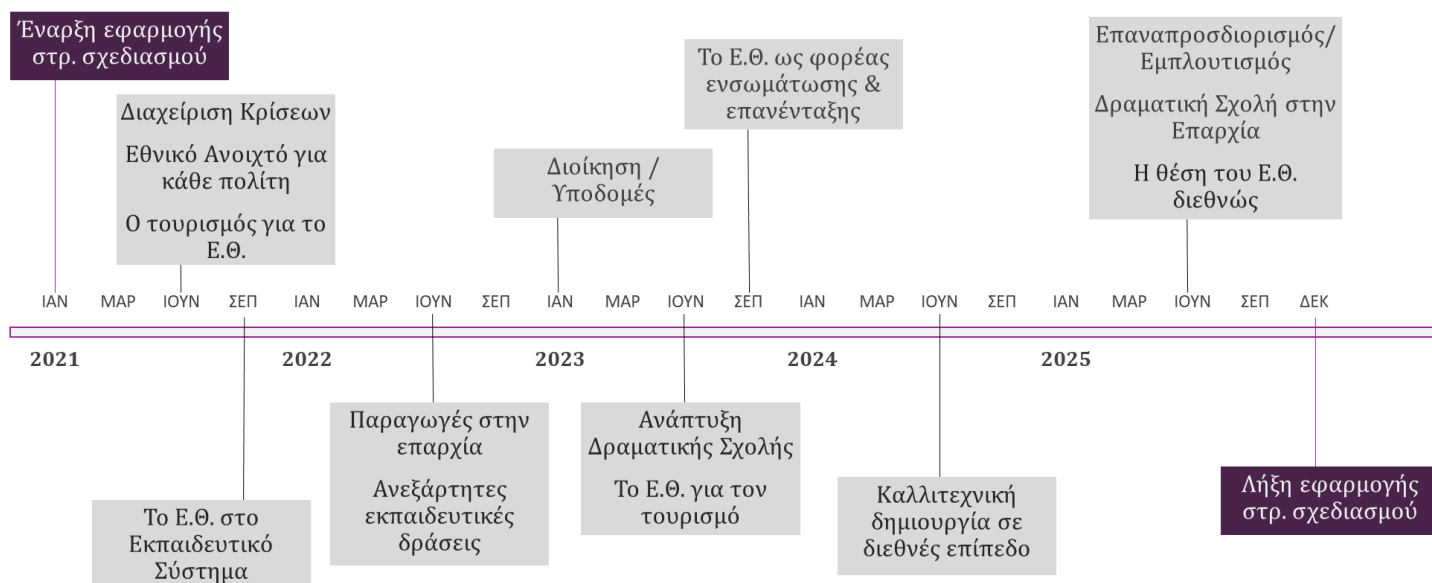
Περιγραφή: Διαμόρφωση συστηματικών ξεναγήσεων σε επιλεγμένους χώρους θεατρικού ενδιαφέροντος από το καλλιτεχνικό προσωπικό του Εθνικού και η προώθηση αυτής της δράσης μέσω της εκστρατείας του ΕΟΤ για τον Τουρισμό.

Πόροι: Για την υλοποίηση της δράσης αυτής θα αντληθούν πόροι από επιδοτήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού, του ΕΟΤ καθώς και από χορηγίες.

Χρονοδιάγραμμα: Η δράση αναμένεται να ξεκινήσει το Ιανουάριο του 2021 στο πλαίσιο προώθησης του τουρισμού το καλοκαίρι του 2021.

Συνοπτική παρουσίαση ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος εμφάνισης πρώτων αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των στρατηγικών

Συνοπτική παρουσίαση ενδεικτικών πόρων υλοποίησης των στρατηγικών δράσεων

Στην αναλυτική παρουσίαση των δράσεων είδαμε από που αναμένεται κάθε δράση να χρηματοδοτηθεί. Συνοπτικά αυτές οι πηγές χρηματοδότησης είναι:

- ❖ Επιχορηγήσεις του Υπουργείου Πολιτισμού
- ❖ Επιδοτήσεις προγράμματος ΕΣΠΑ και άλλους έκτακτους ευρωπαϊκούς πόρους
- ❖ Επιχορηγήσεις του Ε.Ο.Τ
- ❖ Χορηγίες ιδιωτών
- ❖ Εισπράξεις παραστάσεων
- ❖ Επιδοτήσεις Ο.Α.Ε.Δ.
- ❖ Πωλήσεις προγραμμάτων, βιβλίων και λοιπών αποθεμάτων.

8. Οι Στόχοι και το Όραμα του στρατηγικού σχεδιασμού 2021-2025 για το Εθνικό Θέατρο

8.1 Στόχοι

Λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα παρουσιάστηκαν και αναλύθηκαν παραπάνω προχωρήσαμε στον προσδιορισμό των στόχων που θα έχει η εφαρμογή του δικού μας στρατηγικού σχεδιασμού για την προσεχή πενταετία του Εθνικού Θεάτρου. Οι στόχοι που θέτουμε είναι πολύπλευροι και σύνθετοι και απαιτούν συντονισμένες προσπάθειες και μια καλή αρχική συμφωνία προκειμένου να επιτύχει ο σχεδιασμός. Κινούνται σε δύο βασικούς άξονες: την ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ του οργανισμού και την ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ του.

ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

- Σύνδεση του Εθνικού Θεάτρου με την επαρχία
- Σύνδεση / αλληλεπίδραση Εθνικού Θεάτρου με το σύστημα εκπαίδευσης
- Ανάδειξη σε ηγέτιδα δύναμη για το θέατρο στον Ευρωπαϊκό Χώρο αλλά και σε Παγκόσμια κλίμακα
- Διασύνδεση του Εθνικού Θεάτρου με το τουριστικό προϊόν της χώρας
- Καλλιέργεια της αισθητικής αντίληψης του κοινού, διαμόρφωση θεατρικής κουλτούρας, προώθηση της αναγκαιότητας και της σημασίας της θεατρικής παιδείας.
- Δημιουργία ενός Εθνικού Θεάτρου ανοιχτού, προσβάσιμου και διαθέσιμου σε όλους

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

- Αναδιαμόρφωση του διοικητικού μοντέλου για να μην αποτελεί το Εθνικό Θέατρο πεδίο πολιτικών αντιπαραθέσεων
- Δημιουργία ενός Εθνικού Θεάτρου ανθεκτικού στις κρίσεις
- Στροφή του Εθνικού Θεάτρου στο Αρχαίο Ελληνικό Δράμα και εν γένει προώθηση της Ελληνικής δραματουργίας
- Ανάδειξη/ Προώθηση νέων δημιουργών/καλλιτεχνών
- Αναδιαμόρφωση/ Επέκταση των υποδομών

8.2 Όραμα

Έχοντας κατά νου την ανάλυση του εσωτερικού και του εξωτερικού περιβάλλοντος που προηγήθηκε, τα στρατηγικά θέματα που εντοπίσαμε, τις στρατηγικές που τα συνθέτουν και τις δράσεις που προτείνουμε για κάθε μία από αυτές, καθώς και τους στόχους που θέσαμε για τον οργανισμό, προχωρήσαμε στον προσδιορισμό ενός νέου οράματος για το Εθνικό Θέατρο για την πενταετία 2021-2025. Το όραμά μας συμπυκνώνει την ουσία των αναλύσεων και των στόχων μας και παρουσιάζει την εικόνα του Εθνικού Θεάτρου μετά την εφαρμογή του στρατηγικού μας σχεδιασμού.

Διατυπώνεται ως εξής:

Το Όραμα

Όραμά μας, είναι η δημιουργία ενός οργανισμού απλού στη λειτουργία και μεστού σε καλλιτεχνικό περιεχόμενο και δράσεις. Ενόσ οργανισμού που θα θέλει να μοιραστεί με όλους, να δώσει σε όλους, να μάθει από όλους, να ανήκει σε όλους.

Ενόσ οργανισμού απαλλαγμένου από στρεβλώσεις διοικητικές και μικροπρεπείς σκοπιμότητες τρίτων που θα χρησιμοποιεί την τέχνη του θεάτρου ως μέσο και όχι ως αυτοσκοπό.

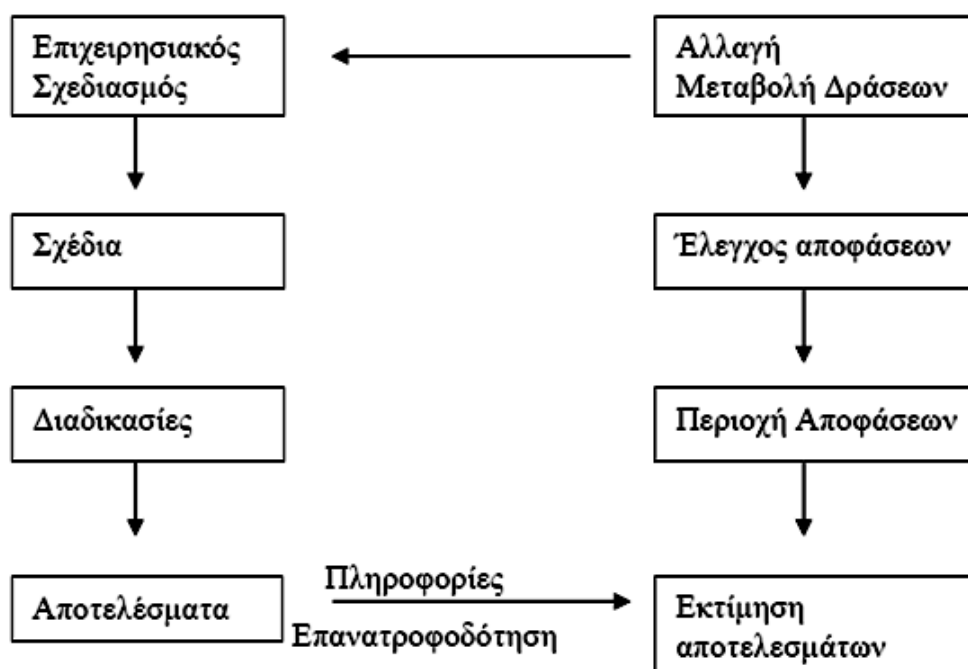
Γνώση, αλληλεπίδραση, τεχνολογία, πλουραλισμός είναι στοιχεία που θα δεσπόζουν, στο πλαίσιο της πολύπλευρης δράσης του οργανισμού.

Θέλουμε ένα Εθνικό Θέατρο που να ανήκει στην Ελλάδα και όχι στην Αθήνα, στους πολίτες και όχι μόνο στο θεατρόφιλο κοινό και που θα επανατοποθετήσει την Ελλάδα στον παγκόσμιο θεατρικό και καλλιτεχνικό χάρτη στη θέση που θα πρέπει να έχει ως η γενέτειρα του δράματος.

9. Έλεγχος – Διαδικασία παρακολούθησης Υλοποίησης Σχεδίων Δράσης

Η αξιολόγηση και ο έλεγχος της στρατηγικής αποτελεί βασικό στάδιο της διαδικασίας του στρατηγικού σχεδιασμού, ενώ παράλληλα αποτελεί και σημείο επανεκκίνησης του. Στο στάδιο αυτό η διοίκηση οφείλει να παρακολουθεί την πρόοδο της εφαρμοζόμενης στρατηγικής, να εντοπίζει ενδεχόμενες παρεκκλίσεις και να υποδεικνύει διορθωτικές ενέργειες, ώστε να επιβεβαιώνεται η σωστή επιλογή και εφαρμογή της στρατηγικής η οποία θα συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων του οργανισμού.

Η επιβεβαίωση αυτή ολοκληρώνεται με μία διαδικασία ελέγχου όπου υπάρχει έγκαιρη και πλήρης ανατροφοδότηση ώστε η διοίκηση να ενημερώνεται επαρκώς για τυχόν αλλαγές ή προβλήματα και να ενεργεί ανάλογα. Αναμφίβολα, η αξιολόγηση και ο έλεγχος είναι πολύ σημαντικά στοιχεία για την επίτευξη των στόχων του οργανισμού και την επιτυχημένη εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου.

9.1 Διαδικασία Αξιολόγησης και Ελέγχου

Ο έλεγχος και η αξιολόγηση είναι μία διαδικασία σύμφωνα με την οποία οργανισμός μπορεί να ελέγξει αν επιτυγχάνονται οι στόχοι του. Με την αξιολόγηση το Εθνικό Θέατρο μπορεί να ενεργήσει προληπτικά ή αντιδραστικά λαμβάνοντας τα μέτρα εκείνα που θα το βοηθήσουν να επιτύχει του στόχους του. Η διαδικασία του έλεγχου και της αξιολόγησης μιας εφαρμοσμένης στρατηγικής αποτελείται από πέντε στάδια

- Τον προσδιορισμό του αντικειμένου μέτρησης
- Τον καθορισμό των προκαθορισμένων προτύπων
- Τη μέτρηση της επίδοσης
- Τη σύγκριση της επίδοσης με τα πρότυπα και
- Την ανάληψη διορθωτικών δράσεων

9.2 Προϋποθέσεις του συστήματος Ελέγχου

Ο ελεγκτικός μηχανισμός πρέπει να περιλαμβάνει την επιτροπή παρακολούθησης που θα καθορισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Θεάτρου και ομάδες ελέγχου και αξιολόγησης που θα εποπτεύουν το κάθε έργο και δράση χωριστά. Επίσης αναγκαία θεωρούνται και διάφορα μέσα ελέγχου όπως πίνακες χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης, πίνακες προγραμματισμού κόστους δράσης κ.α.

Βασικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του συστήματος ελέγχου είναι ο καθορισμός υπευθυνοτήτων για κάθε φάση υλοποίησης του σχεδίου δράσης και η ύπαρξη ορθολογικού προγραμματισμού των σχεδίων δράσης.

9.3 Ανάπτυξη Συστήματος Ελέγχου στο Εθνικό Θέατρο

Η διαδικασία ελέγχου πρέπει να περιλαμβάνει **χρονική οριοθέτηση** της αξιολόγησης ανά σχέδιο δράσης τόσο από την επιτροπή παρακολούθησης όσο και από τις ομάδες ελέγχου. Οι ομάδες αυτές παρακολουθούν και αξιολογούν το συγκεκριμένο σχέδιο ανά εξάμηνο. Παράλληλα, σε ετήσια βάση με παρότρυνση της επιτροπής παρακολούθησης στο Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποιούνται επανασχεδιασμοί και διορθώσεις παρεκκλίσεων. Οι διορθώσεις των παρεκκλίσεων μπορεί να περιλαμβάνουν αναθεώρηση των αρχικών σχεδίων, τροποποίηση των στόχων και των χρονοδιαγραμμάτων, μπορεί επίσης να χρειαστεί σαφής διαχωρισμός των καθηκόντων, συμπλήρωση στελέχωσης καθώς και αλλαγή υπευθύνων υλοποίησης των έργων.

Επιπλέον, καθοριστικής σημασίας θεωρείται και ο **σχεδιασμός μέσων και οργάνων παρακολούθησης** και ελέγχου της προόδου.

- Μηχανισμοί και όργανα αξιολόγησης και ελέγχου των αποτελεσμάτων της υλοποίησης.
- Μέθοδοι και εργαλεία παρακολούθησης της υλοποίησης όπως διαγράμματα και δείκτες παρακολούθησης.
- Όργανα λήψης αποφάσεων για την ανάληψη διορθωτικών δράσεων, αν απαιτηθεί.

Το έργο της επιτροπής παρακολούθησης του Εθνικού Θεάτρου αναλύεται ως εξής:

1. Ο κανονισμός της εσωτερικής οργάνωσης θεσπίζεται από τη διοίκηση
2. Οι εξελίξεις και η πρόοδος από την υλοποίηση των σχεδίων δράσης αξιολογούνται ανά εξάμηνο.
3. Πραγματοποιείται λεπτομερής εξέταση των αποτελεσμάτων εφαρμογής για κάθε σχέδιο δράσης
4. Διερευνά και εισηγείται κάθε πρόταση- τροποποίηση που προτείνεται από τις ομάδες αξιολόγησης και ελέγχου των επιμέρους σχεδίων δράσης.
5. Υποβάλλει κάθε έτος την τελική έκθεση εκτέλεσης του στρατηγικού προγράμματος στο ΔΣ του Εθνικού θεάτρου.
6. Παρακολουθεί ενδελεχώς τις ροές των χρηματοδοτήσεων και προάγει με κάθε τρόπο την άμεση συνεργασία με τους οριζόμενους υπολόγους του κάθε έργου
7. Ασκεί πρώτου επιπέδου έλεγχοι εσωτερικής φύσης του οργανισμού(λογιστική και χρηματοοικονομική ανάλυση των έργων, τη νομιμότητα των διαδικασιών και των πράξεων κ.α.)

Η επιτροπή παρακολούθησης έχει δικαίωμα πρόσβασης και ελέγχου σε κάθε έγγραφο του οργανισμού και μπορεί να έχει στη διάθεση της όλα τα στοιχεία του. Τέλος, παρέχεται από τη Διοίκηση γραμματειακή υποστήριξη στην επιτροπή παρακολούθησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ Bryson, J. (2004) "strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations" pp6-7, 113.
- ❖ Middleton, V. (1994). Vision, strategy and corporate planning: An overview, 125 στο Harrison R. (επιμ), Manual of Heritage Management (σελ. 3-11), Oxford: Butterworth-Heinemann.
- ❖ Ζαβλανός, Μ. (2002). ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ. Αθήνα, Σταμούλη
- ❖ Kotler Ph., Μάρκετινγκ, μάνατζμντ, Ανάλυση, Σχεδιασμός, Υλοποίηση, και Έλεγχος, εκδοτικός οίκος Inerbooks, Τόμος Α& Β, 2000
- ❖ Κόνσολα, Ν., (2006), Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτική, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- ❖ ΓΡΑΜΜΑΤΑΣ Θ. (2002), Το ελληνικό θέατρο στον 20ό αιώνα. Πολιτισμικά πρότυπα και πρωτότυπα, Εξάντας, Αθήνα
- ❖ «Η ιστορία και η ταυτότητα του Εθνικού Θεάτρου», www.catisart.gr, 19/1/2019
- ❖ Χαραμή Σ., «Τι σχεδιάζει ο Δημήτρης Λιγνάδης για το Εθνικό Θέατρο;», www.monopoli.gr, 14/10/2019
- ❖ Αμπαρτζόγλου Γ., «Εθνικό Θέατρο: Λίκνο του πολιτισμού», www.maxmag.gr, 6/4/2019
- ❖ Χατζηαντωνίου Ν., «Το όραμα του Δημήτρη Λιγνάδη για το Εθνικό Θέατρο», www.ethnos.gr, 14/10/2019
- ❖ «Απολογισμός για το Εθνικό Θέατρο 2015 – 2019», www.theatromania.gr, 29/5/2019
- ❖ Ιστοσελίδα Εθνικού Θεάτρου www.n-t.gr
- ❖ Ιστοσελίδα Υπουργείου Πολιτισμού www.culture.gov.gr
- ❖ Ιστοσελίδα www.e-nomothesia.gr

